

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

**Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Στερεάς
Ελλάδας – Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»**

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

**«Έρευνα στις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας
Στερεάς Ελλάδας»**

Λαμία, Ιανουάριος 2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Συντομογραφίες – Ακρωνύμια	9
Εισαγωγή	10
Κεφάλαιο 1 ^ο : Θεωρητικό Πλαίσιο	11
1.1. Ορισμός και Ιστορική Εξέλιξη των ΔΠΒΑ	11
1.2. Θεσμικό Πλαίσιο	12
1.3. Σύγχρονες Προκλήσεις και Αντιμετώπισή τους	13
1.4. Χρηματοδότηση των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ)	14
Κεφάλαιο 2 ^ο : Κοινωνικά Παντοπωλεία	15
2.1. Ορισμός και Σκοπός των Κοινωνικών Παντοπωλείων	15
2.2. Τρόπος Λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων	15
2.3. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων	16
2.4. Ο ρόλος των Κοινωνικών Παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	18
2.5. Λειτουργία Κοινωνικών Παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	18
2.6. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικού Παντοπωλείου και Δομής Παροχής Συσσιτίων	20
Κεφάλαιο 3 ^ο : Δομές Παροχής Συσσιτίων	20
3.1. Ορισμός και Σκοπός των Δομών Παροχής Συσσιτίων	20
3.2. Λειτουργία των Δομών Παροχής Συσσιτίων	21
3.3. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας των Δομών Παροχής Συσσιτίων	22
3.4. Ο ρόλος των Δομών Παροχής Συσσιτίων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	23
Κεφάλαιο 4 ^ο : Κοινωνικά Φαρμακεία	25
4.1. Ορισμός και Σκοπός Κοινωνικών Φαρμακείων	25
4.2. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας Κοινωνικών Φαρμακείων	25
4.3. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	27
4.4. Ο ρόλος των Κοινωνικών Φαρμακείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	27
Κεφάλαιο 5 ^ο : Μεθοδολογία Έρευνας	28
5.1. Σκοπός και επιμέρους στόχοι της έρευνας	28
5.2. Ερευνητικά Ερωτήματα	29
5.3. Μεθοδολογική προσέγγιση και Ερευνητικό εργαλείο	29

Κεφάλαιο 6 ^ο : Ανάλυση - Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Έρευνας	31
6.1. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου ΔΠΒΑ	31
6.1.1. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Παντοπωλείων	32
6.1.1.1. Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας	32
6.1.1.2. Πρόσβαση ΑμεΑ	32
6.1.1.3. Κατηγορίες προϊόντων	32
6.1.1.4. Βασικοί στόχοι υποδοχής και υποστήριξης ωφελούμενων	33
6.1.1.5. Μηχανισμός αξιολόγησης δράσεων των Κοινωνικών Παντοπωλείων	34
6.1.1.6. Συνεργασία Κοινωνικών Παντοπωλείων με δομές και υπηρεσίες	35
6.1.1.7. Αρμοδιότητες Υπευθύνου Έργου Κοινωνικού Παντοπωλείου	36
6.1.1.8. Ρόλος βοηθητικού προσωπικού και αριθμός εργαζομένων	37
6.1.1.9. Δράσεις δημοσιότητας Κοινωνικών Παντοπωλείων	37
6.1.1.10. Προτάσεις βελτίωσης Κοινωνικών Παντοπωλείων	38
6.1.2. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Φαρμακείων	39
6.1.2.1. Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας	39
6.1.2.2. Συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες	40
6.1.2.3. Παροχές Κοινωνικού Φαρμακείου	40
6.1.2.4. Απαιτούμενος εξοπλισμός λειτουργίας Κοινωνικού Φαρμακείου	41
6.1.2.5. Προδιαγραφές αποθήκευσης φαρμάκων	42
6.1.2.6. Πρόσβαση ΑμεΑ	44
6.1.2.7. Προσωπικό και ειδικότητες	44
6.1.2.8. Πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού	44
6.1.2.9. Δράσεις δημοσιότητας	44
6.1.2.10. Προτάσεις βελτίωσης των υπηρεσιών των Κοινωνικών Φαρμακείων	45
6.1.3. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Δομών Παροχής Συσσιτίων	46
6.1.3.1. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων	46
6.1.3.2. Πρόσβαση ΑμεΑ	46
6.1.3.3. Σύνθεση και συχνότητα γεύματος ωφελούμενων	46
6.1.3.4. Πρόγραμμα παροχής γευμάτων	46
6.1.3.5. Ειδικές διατροφικές ανάγκες ωφελούμενων	47

6.1.3.6.	Χώρος παρασκευής και διανομής γευμάτων	47
6.1.3.7.	Αξιολόγηση λειτουργίας Δομής.....	47
6.1.3.8.	Συνεργασία με δομές και υπηρεσίες	48
6.1.3.9.	Στελέχωση και ειδικότητες προσωπικού	48
6.1.3.10.	Δράσεις δημοσιότητας.....	49
6.1.3.11.	Δυνατότητα επέκτασης λειτουργίας Δομών	50
6.2.	Αποτελέσματα Ωφελούμενων ΔΠΒΑ.....	50
6.2.1.	Αποτελέσματα Ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	51
6.2.1.1.	Γενικά στοιχεία ωφελούμενου	51
6.2.1.2.	Φύλο	51
6.2.1.3.	Ηλικία	52
6.2.1.4.	Επίπεδο εκπαίδευσης	53
6.2.1.5.	Οικογενειακή κατάσταση.....	53
6.2.1.6.	Κατάσταση απασχόλησης την τρέχουσα περίοδο.....	54
6.2.1.7.	Συχνότητα επισκέψεων.....	55
6.2.1.8.	Κάλυψη βασικών αναγκών	55
6.2.1.9.	Ικανοποίηση από την ποιότητα των προϊόντων.....	56
6.2.1.10.	Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών	57
6.2.1.11.	Συχνότητα κάλυψης βασικών αναγκών.....	57
6.2.1.12.	Διαδικασία εγγραφής και παραλαβής προϊόντων	58
6.2.1.13.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από τη συμπεριφορά του προσωπικού .	59
6.2.1.14.	Πρόσθετες υπηρεσίες.....	59
6.2.1.15.	Εντοπισμός Δομής.....	60
6.2.1.16.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες της Δομής	61
6.2.2.	Αποτελέσματα ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	61
6.2.2.1.	Γενικά στοιχεία ωφελούμενου	61
6.2.2.2.	Φύλο	61
6.2.2.3.	Ηλικία	62
6.2.2.4.	Επίπεδο εκπαίδευσης	62
6.2.2.5.	Οικογενειακή Κατάσταση ωφελούμενων	63

6.2.2.6.	Τρέχουσα επαγγελματική ή οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων	64
6.2.2.7.	Συχνότητα επισκέψεων ωφελούμενων	64
6.2.2.8.	Βασικές Ανάγκες που καλύπτονται μέσω του Κοινωνικού Φαρμακείου	65
6.2.2.9.	Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών του Κοινωνικού Φαρμακείου .	66
6.2.2.10.	Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε φάρμακα από το Κοινωνικό Φαρμακείο	66
6.2.2.11.	Διαδικασία παραλαβής φαρμάκων.....	67
6.2.2.12.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από το προσωπικό του Κοινωνικού Φαρμακείου.....	68
6.2.2.13.	Πρόσθετες παρεχόμενες υπηρεσίες από το Κοινωνικό Φαρμακείο ...	68
6.2.2.14.	Εντοπισμός Κοινωνικού Φαρμακείου.....	69
6.2.2.15.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Φαρμακείου.....	70
6.2.3.	Αποτελέσματα Ωφελούμενων Δομών Παροχής Συσσιτίων	70
6.2.3.1.	Γενικά στοιχεία ωφελούμενου	70
6.2.3.2.	Φύλο	71
6.2.3.3.	Ηλικία.....	71
6.2.3.4.	Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων.....	72
6.2.3.5.	Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων	73
6.2.3.6.	Τρέχουσα κατάσταση ωφελούμενων	73
6.2.3.7.	Συχνότητα γευμάτων	74
6.2.3.8.	Κάλυψη βασικών αναγκών	74
6.2.3.9.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από την ποιότητα και ποσότητα των γευμάτων	75
6.2.3.10.	Δυσκολίες ωφελούμενων κατά τη χρήση των υπηρεσιών της Δομής .	75
6.2.3.11.	Κάλυψη αναγκών ωφελούμενων σε γεύματα	76
6.2.3.12.	Διαδικασία παραλαβής γευμάτων	76
6.2.3.13.	Ικανοποίηση ωφελούμενων από το προσωπικό της Δομής	77
6.2.3.14.	Εντοπισμός Δομής.....	77

6.2.3.15.	Ικανοποίηση ωφελούμενων.....	78
6.2.3.16.	Πρόσθετες υπηρεσίες στη Δομή	78
Κεφάλαιο 7 ^ο : Συμπεράσματα Έρευνας		79
7.1.	Συμπεράσματα Υπευθύνων ΔΠΒΑ	79
7.1.1.	Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Παντοπωλείων.....	79
7.1.2.	Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Φαρμακείων.....	80
7.1.3.	Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Δομών Παροχής Συσσιτίων.....	82
7.2.	Συμπεράσματα ωφελούμενων ΔΠΒΑ.....	84
7.2.1.	Συμπεράσματα ωφελούμενων των Κοινωνικών Παντοπωλείων	84
7.2.2.	Συμπεράσματα ωφελούμενων Δομών Παροχής Συσσιτίων	85
7.2.3.	Συμπεράσματα ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	86
Βιβλιογραφία		88
Λοιπές Πληροφορίες.....		89
Ηλεκτρονικές Πηγές		89
Παράρτημα: Ερωτηματολόγια Έρευνας.....		91

Πίνακας Περιεχομένων Γραφημάτων

Γράφημα 1	Κατηγορίες προϊόντων Κοινωνικών Παντοπωλείων	33
Γράφημα 2	Στόχοι υποδοχής και υποστήριξης	34
Γράφημα 3	Μηχανισμός αξιολόγησης δράσεων Κοινωνικών Παντοπωλείων	35
Γράφημα 4	Συνεργασία Κοινωνικών Παντοπωλείων με δομές και υπηρεσίες.....	36
Γράφημα 5	Δράσεις δημοσιότητας Κοινωνικών Παντοπωλείων	38
Γράφημα 6	Υπηκοότητα ωφελούμενου Κοινωνικών Παντοπωλείων.....	51
Γράφημα 7	Φύλο ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	52
Γράφημα 8	Ηλικία ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων.....	52
Γράφημα 9	Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	53
Γράφημα 10	Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	54
Γράφημα 11	Κατάσταση Απασχόλησης της τρέχουσα περιόδου ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	54

Γράφημα 12 Συχνότητα επισκέψεων ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων	55
Γράφημα 13 Κάλυψη βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων	56
Γράφημα 14 Ικανοποίηση από την ποιότητα των προϊόντων.....	56
Γράφημα 15 Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Παντοπωλείων	57
Γράφημα 16 Συχνότητα κάλυψης βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων.....	58
Γράφημα 17 Διαδικασίας εγγραφής και παραλαβής προϊόντων μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων	58
Γράφημα 18 Ικανοποίηση από τη συμπεριφορά του προσωπικού των Κοινωνικών Παντοπωλείων	59
Γράφημα 19 Πρόσθετες υπηρεσίες των Κοινωνικών Παντοπωλείων	60
Γράφημα 20 Εντοπισμός Κοινωνικών Παντοπωλείων.....	60
Γράφημα 21 Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Παντοπωλείων..	61
Γράφημα 22 Φύλο ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	62
Γράφημα 23 Ηλικία ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων.....	62
Γράφημα 24 Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	63
Γράφημα 25 Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	63
Γράφημα 26 Η τρέχουσα επαγγελματική και οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων	64
Γράφημα 27 Συχνότητα επισκεψιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων	65
Γράφημα 28 Κάλυψη αναγκών ωφελούμενων μέσω των Κοινωνικών Φαρμακείων.....	65
Γράφημα 29 Δυσκολίες στη χρήση υπηρεσιών των Κοινωνικών Φαρμακείων	66
Γράφημα 30 Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε φάρμακα	67
Γράφημα 31 Διαδικασία παραλαβής φαρμάκων μέσω των Κοινωνικών Φαρμακείων	67
Γράφημα 32 Συμπεριφορά προσωπικού των Κοινωνικών Φαρμακείων.....	68
Γράφημα 33 Πρόσθετες παρεχόμενες υπηρεσίες των Κοινωνικών Φαρμακείων.....	69
Γράφημα 34 Εγγύτητα Κοινωνικών Φαρμακείων.....	69
Γράφημα 35 Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Φαρμακείων	70
Γράφημα 36 Υψηκότητα ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων	71
Γράφημα 37 Φύλο ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων	71
Γράφημα 38 Ηλικία ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων.....	72
Γράφημα 39 Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων	72

Γράφημα 40 Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων	73
Γράφημα 41 Τρέχουσα κατάσταση των ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων	73
Γράφημα 42 Συχνότητα γευμάτων από τις Δομές των Κοινωνικών Συσσιτίων.....	74
Γράφημα 43 Κάλυψη βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων.....	74
Γράφημα 44 Ικανοποίηση ωφελούμενων μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων	75
Γράφημα 45 Δυσκολίες κατά την χρήση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Συσσιτίων	76
Γράφημα 46 Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε γεύματα	76
Γράφημα 47 Διαδικασία παραλαβής γευμάτων μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων	77
Γράφημα 48 Εντοπισμός Δομής	77
Γράφημα 49 Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Συσσιτίων	78

Πίνακας Περιεχομένων Πινάκων

Πίνακας 1 Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων.....	39
Πίνακας 2 Συνεργασία των Κοινωνικών Φαρμακείων με Δομές και Υπηρεσίες.....	40
Πίνακας 3 Παροχές Κοινωνικών Φαρμακείων	41
Πίνακας 4 Απαιτούμενος εξοπλισμός λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων	42
Πίνακας 5 Προδιαγραφές αποθήκευσης φαρμάκων στα Κοινωνικά Φαρμακεία	43
Πίνακας 6 Δράσεις δημοσιότητας των Κοινωνικών Φαρμακείων	45
Πίνακας 7 Συνεργασία των Κοινωνικών Συσσιτίων με δομές και υπηρεσίες.....	48
Πίνακας 8 Δράσης δημοσιότητας των Κοινωνικών Φαρμακείων.....	50

Πίνακας Περιεχομένων Εικόνων

Εικόνα 1 Κοινωνικά Παντοπωλεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	19
Εικόνα 2 Δομές Παροχής Συσσιτίων Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	24
Εικόνα 3 Κοινωνικά Φαρμακεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	28

Συντομογραφίες – Ακρωνύμια	
Συντομογραφία – Ακρωνύμιο	Αναλυτική Επεξήγηση
ΑΕΚ	Απλουστευμένες Επιλογές Κόστους
ΑμεΑ	Άτομα με Αναπηρία
ΔΟΠΠΑΧ	Δημοτικός Οργανισμός Παιδείας, Προστασίας & Αλληλεγγύης Χαλκίδας
ΔΠΒΑ	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών
ΕΒΥΣ	Επισιτιστική και Βασική Υλική Συνδρομή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΙΕΚ	Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΠΣτΕ	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του 4^{ου} στόχου πολιτικής «μια πιο κοινωνική» Ελλάδα, με άξονα προτεραιότητας 04.02 «Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα από την αναβάθμιση των μηχανισμών και υπηρεσιών για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών και την αντιμετώπιση κινδύνων φτώχειας και αποκλεισμού» της Προγραμματικής Περιόδου (Π.Π) 2021-2027 (ΕΣΠΑ 2021-2027), κρίνεται επιτακτική η περαιτέρω ενίσχυση και υποστήριξη της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών και η αδιάλειπτη άσκηση κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα.

Αδιαμφισβήτητα, η οικονομική κρίση αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, με αντίκτυπο τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Στην Ελλάδα, η κρίση έχει προκαλέσει σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές αναταράξεις, με κύριες συνέπειες την αύξηση της ανεργίας και τη διεύρυνση του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι πολίτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες έρχονται αντιμέτωποι με προκλήσεις όπως η αδυναμία κάλυψης βασικών αναγκών και η περιορισμένη πρόσβαση σε τρόφιμα, αγαθά πρώτης ανάγκης και εκπαιδευτικές ευκαιρίες.

Στο πλαίσιο αυτό, η κοινωνική αλληλεγγύη διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Η λειτουργία της κοινωνικής αλληλεγγύης εκφράζεται στο κοινωνικό πεδίο μέσω της συμπαράστασης σε άτομα που χρήζουν βοήθειας, ενώ παράλληλα έχει και τον ρόλο της έκφρασης υπεύθυνης στάσης ενός πολίτη απέναντι στο κοινωνικό σύνολο με στόχο την προστασία κάποιου αδύναμου (Meulen & Wright, 2010). Η λειτουργία κοινωνικών δομών, όπως τα κοινωνικά παντοπωλεία, οι δομές παροχής συσσιτίων και τα κοινωνικά φαρμακεία, αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση της φτώχειας και την ανακούφιση της κοινωνικής απομόνωσης.

Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη λειτουργία των ΔΠΒΑ που ανήκουν στα γεωγραφικά όρια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, διερευνώντας τον ρόλο τους στη στήριξη ατόμων που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας. Ειδικότερα, αναδεικνύονται οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αυτές οι δομές λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά και οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους. Μέσα από την ανάλυση των προσφερόμενων υπηρεσιών, όπως κοινωνικά παντοπωλεία, δομές παροχής συσσιτίου και

κοινωνικά φαρμακεία στόχος είναι να προταθούν λύσεις που θα ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητά τους.

Στη Περιφέρεια Στερεά Ελλάδα οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) αποτελούν ζωτικής σημασίας, παρέχοντας τρόφιμα, φάρμακα και βασικά αγαθά. Άλλωστε οι δομές αυτές δεν συμβάλλουν μόνο στην επιβίωση των πολιτών, αλλά και στη διατήρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, δημιουργώντας ένα δίκτυο υποστήριξης που λειτουργεί ως «ανάχωμα» απέναντι στην αποξένωση και την κοινωνική ανισότητα.

Η συγκεκριμένη έρευνα αποτελείται από δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Στο πρώτο μέρος ανήκει το θεωρητικό – θεσμικό πλαίσιο, η παρουσίαση των ΔΠΒΑ σε γενικό και ειδικό επίπεδο, η βιβλιογραφική ανασκόπηση και τις συντομογραφίες – ακρωνύμια. Το θεωρητικό μέρος χωρίζεται σε τέσσερα (4) κεφάλαια ενώ το δεύτερο μέρος, το οποίο περιλαμβάνει τη μεθοδολογία της έρευνας, τα αποτελέσματα αυτής και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα παραπάνω, απαρτίζεται από τρία (3) κεφάλαια.

Κεφάλαιο 1^ο: Θεωρητικό Πλαίσιο

1.1. Ορισμός και Ιστορική Εξέλιξη των ΔΠΒΑ

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) είναι κοινωνικές υπηρεσίες ή οργανισμοί, που λειτουργούν με σκοπό τη δωρεάν διάθεση αναγκαίων ειδών ή υποστήριξης προς άτομα και οικογένειες που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Η ανάγκη για παροχή βασικών αγαθών σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται σε όλη την ιστορία της ανθρωπότητας. Ωστόσο, οι οργανωμένες δομές παροχής βασικών αγαθών, όπως τις γνωρίζουμε σήμερα, είναι ένα σχετικά πρόσφατο φαινόμενο.

Οι πρώτες οργανωμένες προσπάθειες για την ανακούφιση της φτώχειας εντοπίζονται σε θρησκευτικούς και φιλανθρωπικούς οργανισμούς. Μοναστήρια και εκκλησίες συχνά λειτουργούσαν ως κέντρα διανομής τροφίμων και ενδυμάτων.

Με την ανάπτυξη του βιομηχανικού συστήματος και την αύξηση των αστικών κέντρων κατά τον 19ο και 20ο αιώνα, η φτώχεια και η ανεργία έγιναν πιο οξυμένα προβλήματα. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία των πρώτων φιλανθρωπικών οργανώσεων και κοινωνικών

συνεταιρισμών, οι οποίοι είχαν ως στόχο την παροχή βοήθειας στις πιο αδύναμες κοινωνικά ομάδες.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Μεταπολεμική Περίοδος), παρατηρήθηκε μια σημαντική επέκταση των κρατικών παρεμβάσεων στον κοινωνικό τομέα. Ιδρύθηκαν τα πρώτα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και δημιουργήθηκαν δομές κοινωνικής πρόνοιας.

Τον 21ο αιώνα, οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών λειτουργούν σε πολλές χώρες και αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι του κοινωνικού κράτους. Οι δομές αυτές έχουν εξελιχθεί και προσφέρουν μια ευρύτερη γκάμα υπηρεσιών, πέρα από την απλή διανομή τροφίμων, όπως συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη και επαγγελματική κατάρτιση.

1.2. Θεσμικό Πλαίσιο

Ακολουθεί το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο εδραιώνονται οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών σε εθνικό επίπεδο:

- Ο Ν.4074/2013 «Κύρωση της σύμβασης για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες και του προαιρετικού πρωτοκόλλου της σύμβασης για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες», όπως ισχύει.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
- Η υπ' αριθμ. 114947 ΥΑ (ΦΕΚ Β 6132/01.12.2022) με τίτλο: «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
- Το άρθρο 101 του ν.5041/2023 «Φαρμακευτικοί Σύλλογοι-Πανελλήνιος Φαρμακευτικός

Σύλλογος-Ινστιτούτο Φαρμακευτικών Επιστημονικών Ερευνών και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α' 87).

- Ο Ν.4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 137).
- Τα άρθρα 7 και 16 του ν.4445/2016 «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν.4387/2016 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'236).
- Το υπ' αριθμ. Υ1γ/Γ.Π/οίκ. 9420 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΑΔΑ: ΒΟΧΒΘ-ΝΞΨ) που αφορά τις ισχύουσες Υγειονομικές Διατάξεις.
- Ο Οδηγός Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 (αναρτημένος στο www.espa.gr).
- Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 (επικαιροποίηση Ιούλιος 2022).

1.3. Σύγχρονες Προκλήσεις και Αντιμετώπισή τους

Οι ΔΠΒΑ αντιμετωπίζουν σήμερα μια σειρά από προκλήσεις, όπως:

- Η οικονομική κρίση και η αύξηση της ανεργίας έχουν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που χρειάζονται υποστήριξη τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.
- Οι σύγχρονες οικογένειες αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις, οι οποίες αυξάνουν την ανάγκη για υποστήριξη.
- Η αυξανόμενη μετανάστευση δημιουργεί νέες ανάγκες και προκλήσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Για να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, οι ΔΠΒΑ πρέπει:

- Να προσφέρουν μια ευρύτερη γκάμα υπηρεσιών, που θα καλύπτουν τις σύγχρονες

ανάγκες των ωφελουμένων.

- Να συνεργαστούν με άλλους φορείς, όπως δημόσιες υπηρεσίες, ΜΚΟ και επιχειρήσεις, για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών.
- Να βοηθήσουν τους ωφελούμενους να ενταχθούν στην κοινωνία και να αποκτήσουν ανεξαρτησία.

Τέλος, οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών αποτελούν ένα απαραίτητο κομμάτι του κοινωνικού ιστού. Η ιστορική τους εξέλιξη δείχνει ότι η ανάγκη για τέτοιες δομές είναι διαχρονική. Ωστόσο, οι σύγχρονες προκλήσεις απαιτούν συνεχή αναθεώρηση και εξέλιξη των υπηρεσιών που προσφέρονται.

1.4. Χρηματοδότηση των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ)

Η χρηματοδότηση των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών καλύπτεται από:

1. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και
2. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.ια των Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Για τον σχεδιασμό και υλοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης αυτής πράξης εφαρμόζεται το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΣΠΑ 2021-2027, σε συνέχεια του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών που λειτουργούσαν και συγχρηματοδοτούνταν από τα Περιφερειακά Προγράμματα κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 συνεχίζουν την λειτουργία τους και την συγχρηματοδότησή τους στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 (συνεχιζόμενες δομές), σύμφωνα με το άρθρο 101 του Ν.5041/2023 (ΦΕΚ Α' 87).

Ο δυνητικός ωφελούμενος δύναται στην πρότασή του για την ένταξη Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (νέες δομές) στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 να τεκμηριώσει και να αιτηθεί τη δημιουργία πρόσθετης δομής.

Ο προϋπολογισμός της πράξης ορίζεται από την εκάστοτε πρόσκληση υποβολής προτάσεων της ΕΥΔ του οικείου Περιφερειακού Προγράμματος.

Η διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης αφορά στην απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, και ορίζεται στην απόφαση ένταξης. Μπορεί να τροποποιηθεί με αιτιολογημένη απόφαση της ΕΥΔ είτε από δική της πρωτοβουλία είτε

μετά από αίτημα του ωφελούμενου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΣΔΕ.

Κεφάλαιο 2^ο: Κοινωνικά Παντοπωλεία

2.1. Ορισμός και Σκοπός των Κοινωνικών Παντοπωλείων

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία αποτελούν δομές κοινωνικής αλληλεγγύης που παρέχουν δωρεάν τρόφιμα, ρούχα, είδη πρώτης ανάγκης και υπηρεσίες σε άτομα και οικογένειες που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας ή αντιμετωπίζουν έντονες οικονομικές και κοινωνικές δυσκολίες.

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία έχουν ως κύριο στόχο την άμεση ανακούφιση των ευάλωτων ατόμων που αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, παρέχοντας δωρεάν τρόφιμα και άλλα βασικά αγαθά. Παράλληλα, επιδιώκουν την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, καλλιεργώντας κλίμα αλληλεγγύης και συνεργασίας στην τοπική κοινότητα. Μέσω αυτών των δράσεων, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία συμβάλλουν στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού, βοηθώντας τις ευάλωτες ομάδες να παραμείνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας, διασφαλίζοντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αποφεύγοντας τον κοινωνικό στιγματισμό. Ουσιαστικά, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία λειτουργούν ως καταλύτες κοινωνικής αλληλεγγύης και στήριξης, που ενισχύουν τις κοινότητες και προστατεύουν τα πιο αδύναμα μέλη τους από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

2.2. Τρόπος Λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων

Ο τρόπος λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων βασίζεται σε συγκεκριμένους μηχανισμούς που διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη δίκαιη κατανομή των πόρων. Ο πρώτος βασικός μηχανισμός είναι η συλλογή πόρων και αγαθών, που πραγματοποιείται μέσω δωρεών από πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικούς φορείς. Ειδικότερα, πολλές φορές τα Κοινωνικά Παντοπωλεία συνεργάζονται με σούπερ μάρκετ, φαρμακεία και άλλες επιχειρήσεις για να συγκεντρώσουν τρόφιμα και άλλα απαραίτητα προϊόντα που δεν έχουν πωληθεί αλλά είναι σε καλή κατάσταση, προσφέροντας έτσι ένα σημαντικό μέρος των αγαθών που διανέμονται στους ωφελούμενους.

Ο δεύτερος μηχανισμός αφορά τη διαχείριση και αξιολόγηση των αιτημάτων. Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία καταγράφουν τα αιτήματα των ενδιαφερόμενων και προχωρούν σε

ανάλυση των αναγκών τους για να εξασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες και τα αγαθά παρέχονται με δικαιοσύνη και αντικειμενικότητα. Επίσης, διασφαλίζουν ότι τα αγαθά φτάνουν στους πραγματικά ευάλωτους και ότι η διανομή είναι ισότιμη, αποφεύγοντας φαινόμενα κοινωνικού στιγματισμού ή αδικίας.

Ο τελευταίος μηχανισμός αφορά τη διανομή αγαθών. Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία παραδίδουν τα τρόφιμα, τα είδη υγιεινής, τα ρούχα και άλλα απαραίτητα προϊόντα στους ωφελούμενους σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως με προγραμματισμένες διανομές, ώστε να καλύπτονται οι συνεχείς ανάγκες των ωφελούμενων. Η διανομή αυτή πραγματοποιείται με προσοχή και οργάνωση, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι ωφελούμενοι λαμβάνουν τα αγαθά που χρειάζονται και ότι δεν υπάρχουν υπερβολές ή ελλείψεις στην ποσότητα και την ποιότητα των προϊόντων που παρέχονται.

Έτσι, μέσω αυτών των μηχανισμών, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη λειτουργία τους και την παροχή βοήθειας στους ανθρώπους που την έχουν ανάγκη, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και προστασίας των πιο ευάλωτων μελών της κοινότητας.

2.3. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία λειτουργούν με αυστηρές προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και την προσβασιμότητά τους, προκειμένου να προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια στους ωφελούμενους.

Αρχικά, το Κοινωνικό Παντοπωλείο διαθέτει είδη τριών κατηγοριών:

- Τρόφιμα και είδη παντοπωλείου συσκευασμένα, είδη ατομικής υγιεινής, κατεψυγμένα προϊόντα
- Είδη ένδυσης και υπόδησης, είδη οικιακού εξοπλισμού, παιχνίδια κ.λπ. καινούρια ή «δεύτερο χέρι»
- Είδη ψυχαγωγίας όπως βιβλία, cd - dvd, για την κάλυψη αναγκών μάθησης και πολιτισμού

Για την εξασφάλιση της λειτουργίας του κοινωνικού παντοπωλείου, ο Δικαιούχος θα πρέπει να υλοποιεί τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να εξασφαλίζει χορηγίες, δωρεές κλπ από

επιχειρήσεις που εμπορεύονται τα είδη που διαθέτει και παράλληλα να δέχεται συνεισφορές πολιτών και συλλογικών φορέων (σχολεία, σύλλογοι κλπ.)

Περαιτέρω, το Κοινωνικό Παντοπωλείο:

- Διασφαλίζει την σταθερή τροφοδοσία τουλάχιστον 100 οικογενειών κάθε μήνα. Διαθέτει τα προϊόντα στους ωφελούμενους της δομής με τρόπο που να εξασφαλίζεται η ισονομία και η αξιοπρέπειά τους.
- Απασχολεί το κατ' ελάχιστο απαιτούμενο προσωπικό.
- Λειτουργεί με σταθερό ωράριο, από Δευτέρα έως Παρασκευή, 9:00π.μ.-5:00μ.μ. Ο Δικαιούχος μπορεί να τροποποιήσει ή να διευρύνει το ωράριο, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ανάλογα με τις ανάγκες λειτουργίας της δομής για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.
- Είναι προσβάσιμο με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.
- Διαθέτει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής και μέτρησης της απόδοσής του (εισερχόμενα προϊόντα, διατιθέμενα προϊόντα, αριθμός ωφελούμενων κλπ.), το οποίο θα διασυνδεθεί και θα διαλειτουργήσει με Ενιαίο ΓεωΠληροφοριακό Σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης ωφελούμενων το οποίο προγραμματίζεται να αναπτυχθεί κεντρικά (Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων) και να διατεθεί στους Δικαιούχους των πράξεων που προβλέπει ο Οδηγός Εφαρμογής και Λειτουργίας των ΔΠΒΑ αλλά και σε Δικαιούχους λοιπών πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ+.
- Τηρεί τους όρους και προϋποθέσεις προσβασιμότητας ΑμεΑ, όπως προσδιορίζονται στα κριτήρια επιλογής πράξεων, συνημμένων στην πρόσκληση της ΕΥΔ του οικείου ΠΠ.
- Υλοποιεί τα Σχέδια Δικτύωσης και Δημοσιότητας που έχουν υποβληθεί συνημμένα με την πρόταση και που, ενδεικτικά, αφορούν σε:
  - Ενέργειες για τη γνωστοποίηση της λειτουργίας της δομής στους δυνητικά ωφελούμενους και στην ευρύτερη τοπική κοινωνία.
  - Ενέργειες για την προσέλκυση εθελοντών, ατόμων και συλλογικών φορέων.
  - Ενέργειες για τη συνεργασία με επιχειρήσεις για εξεύρεση δωρεών, χορηγιών κλπ.
  - Διασύνδεση και συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας του οικείου Δήμου (και με λοιπές Υπηρεσίες αυτού όταν κρίνεται απαραίτητο) για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης στους ωφελούμενους.

2.4. Ο ρόλος των Κοινωνικών Παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας παρέχουν σημαντική στήριξη ατόμων χαμηλού εισοδήματος, προσφέροντας απαραίτητα αγαθά σε ομάδες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες. Ιδιαίτερα οι «ειδικές» ομάδες πληθυσμού, όπως οι άνεργοι, οι ηλικιωμένοι και οι μονογονεϊκές οικογένειες, ωφελούνται από τις παροχές των Κοινωνικών Παντοπωλείων. Αυτές οι ομάδες, που συχνά αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη αδυναμία κάλυψης βασικών αναγκών, έχουν άμεση πρόσβαση σε τρόφιμα, είδη υγιεινής και ρουχισμό, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την καθημερινότητά τους. Η βοήθεια αυτή είναι καθοριστική για την προστασία της αξιοπρέπειάς τους και τη διασφάλιση των βασικών συνθηκών διαβίωσης.

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία λειτουργούν, επίσης, ως μηχανισμός καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, προλαμβάνοντας τη φτώχεια και την κοινωνική απομόνωση. Μέσω της παροχής δωρεάν αγαθών, ενισχύουν τη δυνατότητα των ατόμων και οικογενειών που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση να παραμείνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας. Ειδικότερα, αποτρέπουν την περιθωριοποίηση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, παρέχοντας τους μια δεύτερη ευκαιρία να συμμετέχουν στην κοινότητα χωρίς να αισθάνονται στιγματισμένοι ή απομονωμένοι.

Τέλος, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία συμβάλλουν στην ανάπτυξη τοπικής αλληλεγγύης, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ πολιτών, τοπικών φορέων και επιχειρήσεων. Μέσω αυτής της συνεργασίας, δημιουργείται μια ισχυρή αίσθηση κοινότητας, στην οποία οι πολίτες ενώνουν τις δυνάμεις τους για το καλό των ευάλωτων συμπολιτών τους. Η συνεργασία αυτή ενδυναμώνει τις τοπικές κοινωνίες, καλλιεργεί το πνεύμα της αλληλοβοήθειας και ενδυναμώνει τις κοινωνικές σχέσεις, προσφέροντας ένα δίκτυο υποστήριξης που συνεισφέρει στη δημιουργία ενός κοινωνικά δίκαιου και αλληλέγγυου περιβάλλοντος.

Μέσω αυτών των τριών σημαντικών δράσεων, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση των κοινωνικών δικτύων, την ανακούφιση των οικονομικά αδύναμων και τη μείωση των ανισοτήτων, προσφέροντας ελπίδα και στήριξη στις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

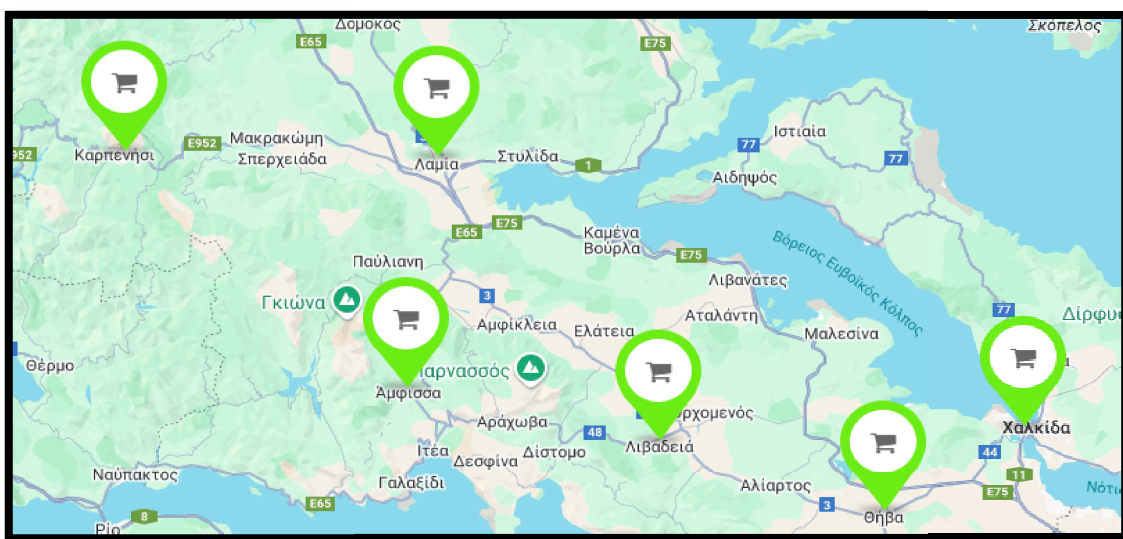
2.5. Λειτουργία Κοινωνικών Παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η λειτουργία των Κοινωνικών Παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αφορά τη

διανομή βασικών αγαθών σε ωφελούμενα άτομα. Το Κοινωνικό Παντοπωλείο παρέχει, σε σταθερή και τακτική βάση, τρόφιμα, είδη παντοπωλείου, προϊόντα ατομικής υγιεινής, κατεψυγμένα προϊόντα, είδη ένδυσης και υπόδησης, καθώς και άλλα είδη, όπως βιβλία, παιχνίδια και CD. Η εν λόγω δράση ξεκίνησε κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 και αποφασίστηκε η συνέχιση λειτουργίας της στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027, με χρηματοδότηση από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) του Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα 2021-2027», στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 04.

Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των Κοινωνικών Παντοπωλείων, προτείνονται διάφορες στρατηγικές που επικεντρώνονται στην αύξηση των πόρων, τη βελτίωση των υποδομών και την ενίσχυση των συνεργασιών. Συγκεκριμένα, η αύξηση της χρηματοδότησης αποτελεί καθοριστική προτεραιότητα, με την ενίσχυση των δημόσιων πόρων και την ανάπτυξη κινήτρων για ιδιωτικές δωρεές, ώστε να εξασφαλιστεί η σταθερότητα και η συνέχεια των παροχών. Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εξασφάλισε χρηματοδότηση για την απρόσκοπτη λειτουργία των κοινωνικών δομών, με σημαντικές εντάξεις, όπως **το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Δελφών, το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λεβαδέων, το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Θηβαίων, το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Καρπενησίου, το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λαμιέων και το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δημοτικού Οργανισμού Παιδείας, Προστασίας και Αλληλεγγύης Χαλκίδας (ΔΟΠΠΑΧ).**

Εικόνα 1 Κοινωνικά Παντοπωλεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Πηγή: socialsterea.gr)

2.6. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικού Παντοπωλείου και Δομής Παροχής Συσσιτίων

Ωφελούμενοι των υπηρεσιών που παρέχουν οι δομές παροχής βασικών αγαθών είναι άτομα/νοικοκυριά που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργεί η δομή, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων του εκάστοτε δήμου, διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ή διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (π.χ. ωφελούμενοι του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Ε.Ε.Ε)», ωφελούμενοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π) Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΕΒΥΣ), ανασφάλιστα άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα, κλπ.), καθώς και οι νόμιμα διαμένοντες μετανάστες και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνούς και προσωρινής προστασίας.

Πιο συγκεκριμένα, κριτήρια επιλογής θεσπίζει ο δικαιούχος της δράσης, σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία του οικείου δήμου και ανάλογα με τη δυναμικότητα και τις δυνατότητές του.

Οι ωφελούμενοι της ΕΒΥΣ μπορούν να παραλαμβάνουν από το Κοινωνικό Παντοπωλείο τα αγαθά που τους αναλογούν, εφόσον επιλέξουν τη συγκεκριμένη δομή ως σημείο παραλαβής και εφόσον το Κοινωνικό Παντοπωλείο συνεισφέρει στη διανομή των αγαθών της ΕΒΥΣ.

Τα βασικά αγαθά που διαθέτει το κοινωνικό παντοπωλείο από άλλες πηγές (άμεση προμήθεια, συνδρομή του οικείου Δήμου, χορηγίες και δωρεές) διανέμονται σε όλους τους ωφελούμενους της δομής.

Οι ωφελούμενοι οφείλουν να προσκομίσουν οποιοδήποτε συμπληρωματικό δικαιολογητικό ζητηθεί από τον/την συντονιστή/τρια της δομής.

Κεφάλαιο 3^ο: Δομές Παροχής Συσσιτίων

3.1. Ορισμός και Σκοπός των Δομών Παροχής Συσσιτίων

Ως Δομή Παροχής Συσσιτίων, ορίζεται η δομή, η οποία λειτουργεί με σταθερό ωράριο, πληροί τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις, έχει συγκεκριμένη ελάχιστη δυναμικότητα παροχής γευμάτων, διαθέτει το απαιτούμενο προσωπικό (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία) και παράλληλα συνδέεται με τις τοπικές επιχειρήσεις, σχολεία, την τοπική κοινωνία κ.α. για την σίτιση των ωφελούμενων.

Οι Δομές συσσιτίου μπορούν να χρησιμοποιήσουν υφιστάμενες υποδομές διασφαλίζοντας την τήρηση των κείμενων υγειονομικών κανονισμών για την παρασκευή και διανομή του φαγητού.

Οι Δομές αυτές έχουν ως κύριο σκοπό την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Συγκεκριμένα, ο σκοπός τους επικεντρώνεται στα εξής:

- Διασφάλιση της παροχής δωρεάν γευμάτων σε άτομα και οικογένειες που βρίσκονται σε επισιτιστική κρίση.
- Ιδιαίτερη έμφαση σε ανέργους, μακροχρόνια άνεργους, μονογονεϊκές οικογένειες, άστεγους, ηλικιωμένους με χαμηλό εισόδημα, ΑμεΑ και μετανάστες.
- Προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης και της στήριξης μεταξύ των πολιτών, συμβάλλοντας στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Επιδίωξη μείωσης των συνεπειών της οικονομικής ανισότητας και αποτροπή της διεύρυνσης της φτώχειας, υποστηρίζοντας βασικές ανάγκες επιβίωσης.
- Συμβολή στη δημιουργία ή ενίσχυση δομών κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες είναι βιώσιμες και οργανωμένες για να παρέχουν συστηματική και ουσιαστική βοήθεια.
- Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για άτομα της τοπικής κοινωνίας, μέσω της πρόσληψης εργαζομένων για την οργάνωση και λειτουργία των Δομών αυτών.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων φορέων, ΜΚΟ, τοπικών επιχειρήσεων και πολιτών για την αποτελεσματική στήριξη των κοινωνικών δράσεων.

Είναι γεγονός ότι η υποστήριξη από το ΕΣΠΑ διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των Δομών Παροχής Συσσιτίων, εστιάζοντας στη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων για τη μέγιστη δυνατή κοινωνική επίδραση.

3.2. Λειτουργία των Δομών Παροχής Συσσιτίων

Η λειτουργία των Δομών Παροχής Συσσιτίων ξεκινά με τη συγκέντρωση πόρων, που αποτελεί τη βάση της δράσης τους. Οι πόροι περιλαμβάνουν τρόφιμα και υπηρεσίες από οργανισμούς, επιχειρήσεις και πολίτες. Οι δωρεές τροφίμων μπορεί να προέρχονται από καταστήματα λιανικής, αγροτικές παραγωγές, εταιρείες τροφίμων ή και πολίτες που προσφέρουν προϊόντα πρώτης ανάγκης. Ένας κρίσιμος παράγοντας σε αυτό το στάδιο είναι η συμβολή των εθελοντών,

οι οποίοι αναλαμβάνουν τη συγκέντρωση, τον έλεγχο και την οργάνωση των προϊόντων, καθώς και την παρασκευή των γευμάτων.

Τα γεύματα διατίθενται καθημερινά σε συγκεκριμένα σημεία που είναι εύκολα προσβάσιμα για τους ωφελούμενους. Η διανομή γίνεται με σεβασμό και διακριτικότητα, ώστε να διασφαλιστεί η αξιοπρέπεια των ατόμων που λαμβάνουν βοήθεια. Οι μερίδες είναι προσαρμοσμένες στις διατροφικές ανάγκες των ωφελούμενων, και συχνά παρέχεται ζεστό φαγητό, έτοιμο προς κατανάλωση. Στόχος είναι να καλυφθούν τόσο οι άμεσες ανάγκες όσο και να διατηρηθεί μια στοιχειώδης ποιότητα ζωής για τους ανθρώπους αυτούς.

Η επιτυχημένη λειτουργία των κοινωνικών συσσιτίων βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ διαφόρων φορέων. Κοινωνικές υπηρεσίες, τοπικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις και εθελοντικές ομάδες συνεργάζονται στενά για τον εντοπισμό των ατόμων που έχουν ανάγκη. Μέσω αυτής της συνεργασίας δημιουργούνται λίστες ωφελούμενων, οι οποίες βοηθούν στην οργάνωση της διανομής και διασφαλίζουν ότι η βοήθεια φτάνει σε όσους τη χρειάζονται περισσότερο. Παράλληλα, οι φορείς συντονίζονται για την αποφυγή αλληλεπικάλυψης ενεργειών και την αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων.

Με τον συνδυασμό αυτών των στοιχείων, οι Δομές αυτές παρέχουν ουσιαστική στήριξη στις ευάλωτες ομάδες, συμβάλλοντας στην ανακούφιση από την επισιτιστική κρίση και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

3.3. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας των Δομών Παροχής Συσσιτίων

Οι προϋποθέσεις για την ομαλή λειτουργία των δομών κοινωνικής στήριξης είναι ποικίλες και αφορούν διάφορους τομείς:

- Πρώτον, οι υποδομές πρέπει να βρίσκονται σε επαρκείς χώρους που να πληρούν τις υγειονομικές διατάξεις, εξασφαλίζοντας την υγεία και την ασφάλεια των ωφελούμενων.
- Δεύτερον, απαιτείται εξειδικευμένο προσωπικό και η συμμετοχή εθελοντών, οι οποίοι θα παρέχουν τις απαραίτητες υπηρεσίες με επαγγελματισμό και αφοσίωση.
- Το ωράριο λειτουργίας της δομής είναι καθημερινό, από τις 9:00 έως τις 17:00, με τη δυνατότητα προσαρμογής ανάλογα με τις ανάγκες της κοινότητας.
- Οι πόροι διασφαλίζονται μέσω της συλλογής πλεοναζόντων προϊόντων από επιχειρήσεις και πολίτες, προσφέροντας έτσι μια βιώσιμη πηγή υποστήριξης.

- Η προσβασιμότητα είναι επίσης σημαντική, με τις δομές να είναι προσβάσιμες μέσω Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) και για Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), εξασφαλίζοντας έτσι ότι όλοι οι πολίτες μπορούν να ωφεληθούν από τις υπηρεσίες.
- Τέλος, η ηλεκτρονική καταγραφή των δεδομένων των ωφελούμενων μέσω συστημάτων διαχείρισης διασφαλίζει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών, επιτρέποντας την καλύτερη παρακολούθηση και αξιολόγηση της δράσης των δομών.
- Οι ενέργειες δικτύωσης και δημοσιότητας αποτελούν κρίσιμες διαδικασίες για την επιτυχία κάθε κοινωνικής δράσης, καθώς ενισχύουν τη συμμετοχή και τη βιωσιμότητα του προγράμματος:
  - Πρώτον, η ενημέρωση του κοινού και των ωφελούμενων για τις υπηρεσίες που παρέχονται είναι θεμελιώδης για την ευρύτερη συμμετοχή και την εξασφάλιση της πρόσβασης στις προσφερόμενες υπηρεσίες. Η σωστή και σαφής ενημέρωση μπορεί να γίνει μέσω διαφημιστικών καμπανιών, τοπικών εκδηλώσεων ή διαδικτυακών πλατφορμών.
  - Δεύτερον, η προσέλκυση εθελοντών και η δημιουργία συνεργασιών με επιχειρήσεις για την εξεύρεση πόρων είναι κρίσιμη για τη διασφάλιση της συνεχούς λειτουργίας και επέκτασης των δραστηριοτήτων. Η ενίσχυση αυτών των συνεργασιών μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της ανάπτυξης σχέσεων αμοιβαίου οφέλους και μέσω της ανταλλαγής πόρων και γνώσεων.
  - Τέλος, η διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου αποτελεί στρατηγική κίνηση για την ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους φορείς και τη δημιουργία ενός δικτύου υποστήριξης που θα επιτρέπει την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Αυτή η συνεργασία με κρατικούς και κοινωνικούς φορείς συμβάλλει στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου υποστήριξης για τους ωφελούμενους.

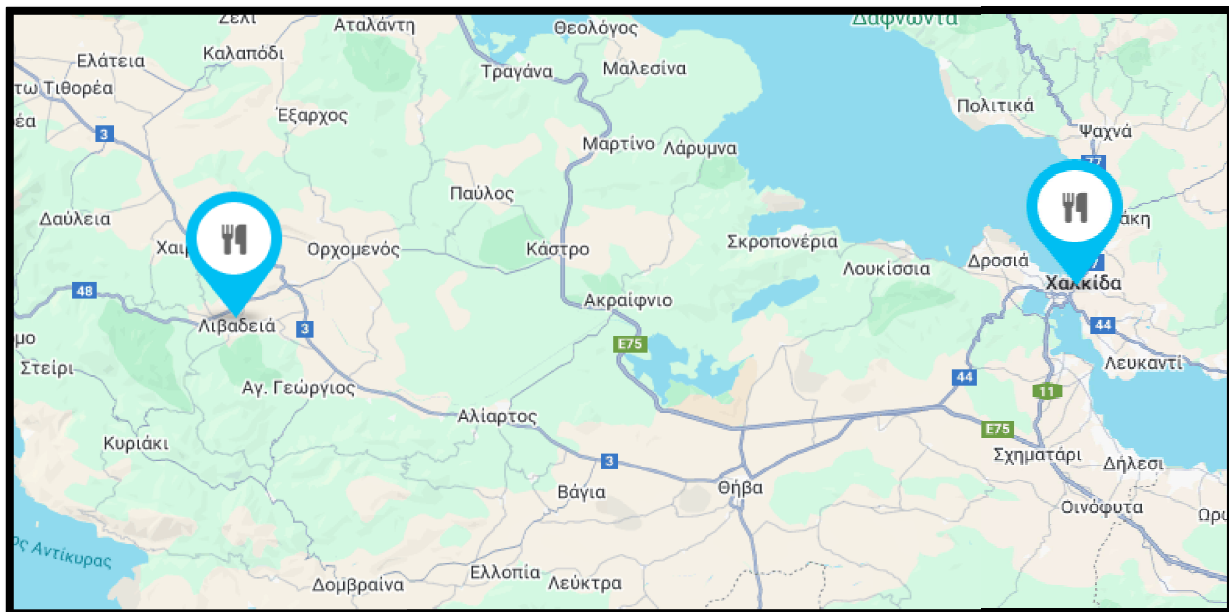
3.4. Ο ρόλος των Δομών Παροχής Συσσιτίων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Οι Δομές Παροχής Συσσιτίων έχουν κεντρική σημασία για την υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Πέρα από την

κάλυψη των βασικών διατροφικών αναγκών, παρέχουν και κοινωνική υποστήριξη, λειτουργώντας ως σημεία συνάντησης για άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες ή κοινωνική απομόνωση. Μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης που προάγουν οι Δομές αυτές, βοηθούν τους ανθρώπους να αισθανθούν υποστήριξη και ενίσχυση, γεγονός που συμβάλλει στην ψυχική τους ευημερία. Εν γένει, τα κοινωνικά συσσίτια δεν περιορίζονται μόνο στην παροχή τροφής, αλλά δημιουργούν ένα θετικό κοινωνικό πλαίσιο που ενισχύει την αλληλεγγύη, την υποστήριξη και την κοινωνική συνοχή.

Η εν λόγω δράση ξεκίνησε κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 και αποφασίστηκε η συνέχιση λειτουργίας της στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027, με χρηματοδότηση από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) του Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα 2021-2027», στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 04.

Οι Δομές Παροχής Συσσιτίων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι δύο (2). Η πρώτη βρίσκεται στον Δήμο Λεβαδέων, στη Λιβαδειά και η δεύτερη στον Δήμο Χαλκιδέων (ΔΟΠΠΑΧ).

Εικόνα 2 Δομές Παροχής Συσσιτίων Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Πηγή: socialsterea.gr)

Κεφάλαιο 4^ο: Κοινωνικά Φαρμακεία

4.1. Ορισμός και Σκοπός Κοινωνικών Φαρμακείων

Τα κοινωνικά φαρμακεία είναι δομές που παρέχουν δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα σε άτομα που αδυνατούν να τα προμηθευτούν λόγω χαμηλού εισοδήματος, έλλειψης ιατροφαρμακευτικής κάλυψης ή άλλων κοινωνικών δυσκολιών. Αυτά εξασφαλίζονται μέσω συγκεκριμένων συνεργασιών με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, καθώς και από τη συμμετοχή και κινητοποίηση συλλογικών φορέων, επιχειρήσεων και πολιτών.

Ο κύριος σκοπός αυτών των φαρμακείων είναι να εξασφαλίσουν την πρόσβαση σε απαραίτητα φάρμακα και υγειονομική περίθαλψη για τους ευάλωτους πολίτες, προλαμβάνοντας την επιδείνωση της υγείας τους λόγω της αδυναμίας τους να καλύψουν τις ανάγκες τους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Η δωρεάν παροχή φαρμάκων μέσω κοινωνικών φαρμακείων αποτελεί κρίσιμο μηχανισμό στήριξης για άτομα και οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν τα φάρμακά τους στην κανονική τιμή. Οι κοινωνικές αυτές δομές αποσκοπούν στο να καλύψουν τις ανάγκες φαρμακευτικής αγωγής των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, εξασφαλίζοντας ότι κανένας δεν θα μείνει χωρίς την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική φροντίδα λόγω οικονομικών δυσχερειών.

Οι ωφελούμενοι αυτών των υπηρεσιών περιλαμβάνουν άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως οι άνεργοι και φτωχοί πολίτες, οι οποίοι συχνά δεν έχουν άλλες δυνατότητες για την κάλυψη των ιατρικών τους αναγκών. Επιπλέον, οι ανασφάλιστοι πολίτες, δηλαδή εκείνοι που δεν έχουν πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική κάλυψη, μπορούν να βρουν ανακούφιση μέσω αυτών των υπηρεσιών. Οι ηλικιωμένοι με περιορισμένα εισοδήματα και οι ασθενείς με χρόνιες παθήσεις, οι οποίοι εξαρτώνται από συνεχή φαρμακευτική αγωγή (όπως για διαβήτη ή καρδιοαγγειακές ασθένειες), αποτελούν επίσης ομάδες που επωφελούνται σημαντικά από τη διάθεση φαρμάκων σε χαμηλές τιμές ή δωρεάν.

4.2. Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας Κοινωνικών Φαρμακείων

Σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο (Μάιος 2023) Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας των Δομών

Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ), οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων περιλαμβάνουν τα εξής:

- Παροχή δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα σε τουλάχιστον 100 ωφελούμενους κάθε μήνα.
- Απασχόληση του απαιτούμενου προσωπικού.
- Λειτουργία με σταθερό ωράριο, από Δευτέρα έως Παρασκευή, 9:00π.μ.-5:00μ.μ. Ο δικαιούχος μπορεί να τροποποιήσει ή να διευρύνει το ωράριο, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ανάλογα με τις ανάγκες λειτουργίας της δομής για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.
- Πρόσβαση από τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.
- Λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής και μέτρησης της απόδοσής του (εισερχόμενα προϊόντα, διατιθέμενα προϊόντα, αριθμός ωφελούμενων κλπ.), το οποίο θα διασυνδεθεί και θα διαλειτουργήσει με το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης ωφελούμενων, το οποίο προγραμματίζεται να αναπτυχθεί κεντρικά (Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων) και να διατεθεί στους Δικαιούχους των πράξεων τις οποίες προβλέπει ο Οδηγός Εφαρμογής και Λειτουργίας των ΔΠΒΑ αλλά και σε Δικαιούχους λοιπών πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ+.
- Τήρηση των όρων και προϋποθέσεων προσβασιμότητας ΑμεΑ, όπως προσδιορίζονται στα κριτήρια επιλογής πράξεων, συνημμένων στην πρόσκληση της ΕΥΔ οικείου ΠΠ.
- Υλοποίηση των Σχεδίων Δικτύωσης και Δημοσιότητας, που έχουν υποβληθεί συνημμένα με την πρόταση και που, ενδεικτικά, αφορούν σε:
  - Ενέργειες για τη γνωστοποίηση της λειτουργίας της δομής στους δυνητικά ωφελούμενους και στην ευρύτερη τοπική κοινωνία.
  - Ενέργειες για την προσέλκυση εθελοντών, ατόμων και συλλογικών φορέων.
  - Ενέργειες για τη συνεργασία με φαρμακοβιομηχανίες, τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους και επιχειρήσεις για την προμήθεια φαρμάκων, υγειονομικού υλικού και παραφαρμακευτικών προϊόντων.
  - Διασύνδεση και συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας του οικείου Δήμου (και με λοιπές Υπηρεσίες αυτού όταν κρίνεται απαραίτητο) για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης στους ωφελούμενους.

4.3. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

Ωφελούμενοι των υπηρεσιών που παρέχουν τα Κοινωνικά Φαρμακεία είναι άτομα που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργεί η δομή και τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων του εκάστοτε Δήμου, διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ή διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (π.χ. ωφελούμενοι του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», ωφελούμενοι της «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» (ΕΒΥΣ), ανασφάλιστα άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα κλπ.), καθώς και οι νόμιμα διαμένοντες μετανάστες και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνούς και προσωρινής προστασίας. Πιο συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής θεσπίζει ο δικαιούχος της δράσης, σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του οικείου Δήμου και ανάλογα με τις δυνατότητές του.

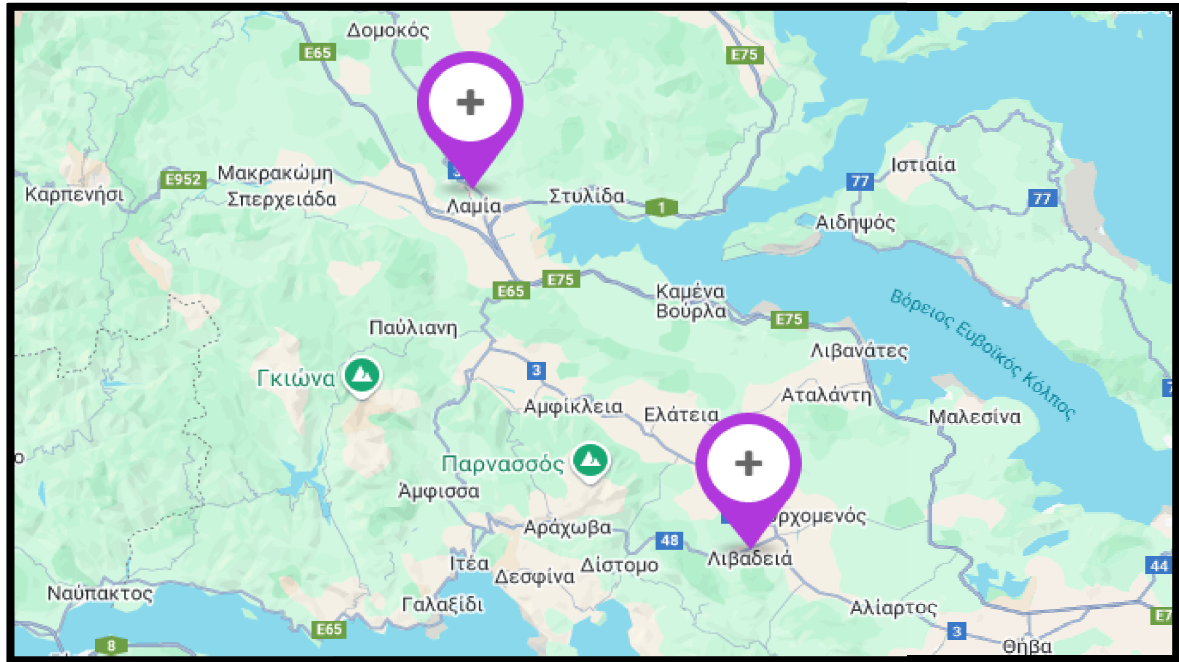
Οι ωφελούμενοι οφείλουν να προσκομίσουν οποιοδήποτε συμπληρωματικό δικαιολογητικό ζητηθεί από τον/την συντονιστή/τρια της δομής.

4.4. Ο ρόλος των Κοινωνικών Φαρμακείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η λειτουργία των Κοινωνικών Φαρμακείων συμβάλλουν ουσιαστικά στην υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Οι Δομές αυτές εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε απαραίτητα φάρμακα και υγειονομική περίθαλψη για τους ευάλωτους πολίτες, προλαμβάνοντας την επιδείνωση της υγείας τους λόγω της αδυναμίας τους να καλύψουν τις ανάγκες τους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Η εν λόγω δράση ξεκίνησε κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 και αποφασίστηκε η συνέχιση λειτουργίας της στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2021-2027, με χρηματοδότηση από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) του Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα 2021-2027», στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 04.

Τα Κοινωνικά Φαρμακεία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι δύο (2). Το πρώτο βρίσκεται στον Δήμο Λαμιέων, στη Λαμία και το δεύτερο στον Δήμο Λεβαδέων, στη Λιβαδειά.

Εικόνα 3 Κοινωνικά Φαρμακεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Πηγή: socialsterea.gr)

Κεφάλαιο 5^ο: Μεθοδολογία Έρευνας

5.1. Σκοπός και επιμέρους στόχοι της έρευνας

Ο απώτερος σκοπός της έρευνας είναι αφενός η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και αφετέρου η ανάδειξη των πτυχών που σχετίζονται με τη λειτουργία τους και η διατύπωση προτάσεων βελτίωσής τους.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

1. Η αποτύπωση του βαθμού ικανοποίησης των ωφελούμενων των ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
2. Ο εντοπισμός προβλημάτων και δυσλειτουργιών των Δομών αυτών.
3. Η ανάδειξη πτυχών σχετικά με τη λειτουργία τους.
4. Η διατύπωση μηχανισμών αξιολόγησής τους.
5. Η καταγραφή των δράσεων και της συνεργασίας τους με λοιπούς φορείς και υπηρεσίες.
6. Η διατύπωση, τυχόν, προτάσεων βελτίωσης της λειτουργίας των συγκεκριμένων δομών και η ανάδειξη αναγκών νέων υπηρεσιών.

5.2. Ερευνητικά Ερωτήματα

Ακολουθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται στη συγκεκριμένη έρευνα και τα οποία επιχειρεί να απαντήσει:

1. Ποια είναι τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ωφελούμενων;
2. Ποιος είναι ο τρόπος λειτουργίας και οι παρεχόμενες υπηρεσίες των ΔΠΒΑ;
3. Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι υποδοχής και υποστήριξης των ωφελούμενων;
4. Ποιοι είναι οι μηχανισμοί αξιολόγησης του έργου και της λειτουργίας (υποδομές – εξοπλισμός) των Δομών;
5. Ποια είναι η στελέχωση και οι αρμοδιότητες του προσωπικού των Δομών;
6. Ποιες είναι οι δράσεις δημοσιότητας που πραγματοποιούνται στις Δομές;
7. Τι είδους προτάσεις και βελτιώσεις προτείνονται;
8. Πως είναι η καθημερινή τριβή και ποιες οι, τυχόν, ελλείψεις και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΔΠΒΑ, όσον αφορά τη λειτουργία τους και την εξυπηρέτηση των ωφελουμένων;

5.3. Μεθοδολογική προσέγγιση και Ερευνητικό εργαλείο

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας περιλαμβάνει την ανάλυση δεδομένων που έχουν συλλεχθεί μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης στις ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Το εργαλείο που χρησιμοποιήσαμε ήταν έξι (6) δομημένα ερωτηματολόγια (με διακριτά Μέρη-Ενότητες), εκ των οποίων τα τρία (3) απευθυνόταν στους/στις Υπεύθυνους/ -ες Έργου των ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και τα υπόλοιπα τρία (3) στους ωφελούμενούς των. Τα ερωτηματολόγια, τα οποία απεστάλησαν στους ερωτηθέντες σε ψηφιακή μορφή, είναι κατάλληλα διαμορφωμένα και προσαρμοσμένα, ώστε να είναι κατανοητά.

Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου. Ο κάθε συνεντευξιαζόμενος είχε τη δυνατότητα να εκφράσει ελεύθερα την άποψή του στα επιμέρους ερωτήματα. Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου οι απαντήσεις ήταν συγκεκριμένες και απαιτούσαν ένα «σύμβολο», σταυρό, γράμμα, τσεκάρισμα σ' έναν ορισμένο χώρο με βάση όσα θεωρούν, πιστεύουν και εκφράζουν οι ερωτηθέντες. Πρωταρχικό μέλημα των ερευνητών είναι να μην

κουράσουν τους ερωτηθέντες αλλά να τους κάνουν να νιώσουν οικεία, ώστε να εκφραστούν αβίαστα.

Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν ερωτήσεις που μετράνε τον βαθμό ικανοποίησης των ερωτηθέντων (καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, δεν ξέρω/δεν απαντώ) και τη συχνότητα μέσω κλιμάκων Likert. Σε άλλες ερωτήσεις συναντάμε πίνακες με πιθανές απαντήσεις, όπου οι συνεντευξιαζόμενοι καλούνται να επιλέξουν και να σημειώσουν τη «σωστή» ή τις «σωστές» απαντήσεις, αντίστοιχα. Άλλες ερωτήσεις πάλι, είναι αμιγώς ελεύθερες και οι ερωτηθέντες καλούνται να εξηγήσουν/αναφέρουν/περιγράψουν τις απόψεις τους πάνω σε κάποιο ερώτημα.

Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων ήταν καθολικές. Σε αυτά ανταποκρίθηκαν συνολικά δέκα (10) Υπεύθυνοι Έργου των ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και 109 ωφελούμενοι των.

Η παρούσα έρευνα είναι ποιοτική (περιγραφική), αλλά και ποσοτική, μιας και κάποια ερωτήματα «μετρούν το πόσο» και τη συχνότητα (βαθμοί ικανοποίησης και συχνότητα αναφορικά με τα ζητηθέντα στοιχεία). Η εξαγωγή των συμπερασμάτων βασίστηκε σε λεπτομερή ανάλυση, όπως άλλωστε διαφαίνεται από τα κείμενα και τους πίνακες. Τα συμπεράσματα και τα δεδομένα που θα προκύψουν αποτελούν σημαντικό εργαλείο για μετά-ανάλυση.

Οι υπό εξέταση, στην παρούσα έρευνα, ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι στο σύνολό τους δέκα (10), ως ακολούθως:

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας:**

- Κοινωνικό Παντοπωλείο, Δήμου Θηβαίων.
- Κοινωνικό Παντοπωλείο, Δομή Παροχής Συσιτίων & Κοινωνικό Φαρμακείο, Δήμου Λεβαδέων.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας:**

- Κοινωνικό Παντοπωλείο & Δομή Παροχής Συσιτίων, Δημοτικού Οργανισμού, Παιδείας, Προστασίας & Αλληλεγγύης Χαλκίδας.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας:**

- Κοινωνικό Παντοπωλείο, Δήμου Καρπενησίου.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας:**

- Κοινωνικό Παντοπωλείο & Κοινωνικό Φαρμακείο, Δήμου Λαμιέων.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας:**

- Κοινωνικό Παντοπωλείο, Δήμου Δελφών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι έχουν ενταχθεί στα πλαίσια της πρόσκλησης - Νέες Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, οι εξής δικαιούχοι:

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας:**

- Δήμος Διστόμου - Αράχωβας - Αντίκυρας.
- Δήμος Ορχομενού.
- Δήμος Τανάγρας.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας:**

- Δήμος Ερέτριας.
- Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού.
- Δήμος Καρύστου.

❖ **Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας:**

- Δήμος Δομοκού.
- Δήμος Στυλίδας.
- Δήμος Λοκρών.
- Δήμος Καμένων Βούρλων.
- Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας.

Κεφάλαιο 6^ο: Ανάλυση - Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Έρευνας

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας των ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Οι άξονες των αποτελεσμάτων και η θεματική ανάλυση άπτονται των 8 πυλώνων των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν προηγουμένως.

6.1. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου ΔΠΒΑ

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζεται η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων των Υπευθύνων Έργου ή/και των Συντονιστών/-στριών των ΔΠΒΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

6.1.1. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.1.1.1. Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

Τα βασικά κριτήρια επιλογής των ωφελούμενων, στα (6) Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, είναι τα εξής:

- ❖ οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκές οικογένειες),
- ❖ εισοδηματικά κριτήρια,
- ❖ προβλήματα υγείας,
- ❖ ανεργία,
- ❖ άτομα με αναπηρία στην οικογένεια,
- ❖ αριθμό εξαρτώμενων μελών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε ορισμένους Δήμους (4) λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο του μετανάστη ή πρόσφυγα και αδυναμία υποστήριξης σε ηλικιωμένα άτομα.

6.1.1.2. Πρόσβαση ΑμεΑ

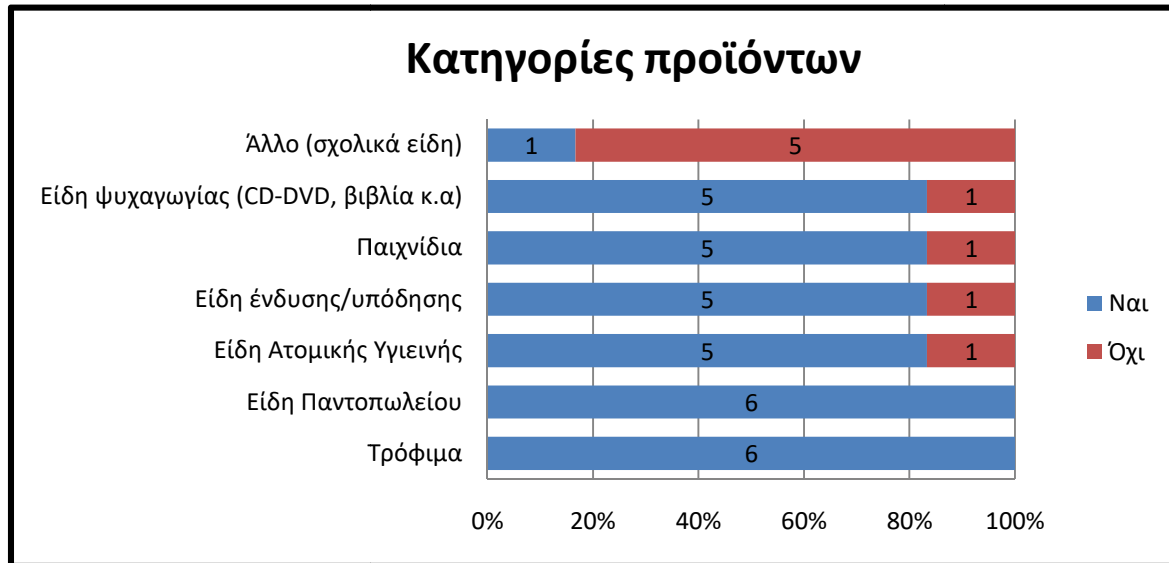
Όλα τα Κοινωνικά Παντοπωλεία (6) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχουν πρόσβαση για Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ). Αυτό διασφαλίζει ότι οι ευάλωτες ομάδες μπορούν να εξυπηρετούνται απρόσκοπτα, ενισχύοντας την ισότιμη πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες.

6.1.1.3. Κατηγορίες προϊόντων

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Π.Στ.Ε. προσφέρουν μια ευρεία γκάμα ειδών πρώτης ανάγκης και μη στους ωφελούμενούς τους. Πιο συγκεκριμένα, όλα τα παντοπωλεία διανέμουν τρόφιμα και είδη παντοπωλείου.

Επιπλέον, το 83% των Δομών παρέχουν είδη ατομικής υγιεινής, είδη υπόδησης/ένδυσης, παιχνίδια και είδη ψυχαγωγίας όπως CD-DVD, βιβλία κ.α.).

Τέλος, το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Δελφών προσφέρει, επιπλέον, σχολικά είδη, ενισχύοντας περισσότερο τις οικογένειες με μαθητές.

Γράφημα 1 Κατηγορίες προϊόντων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.1.1.4. Βασικοί στόχοι υποδοχής και υποστήριξης ωφελούμενων

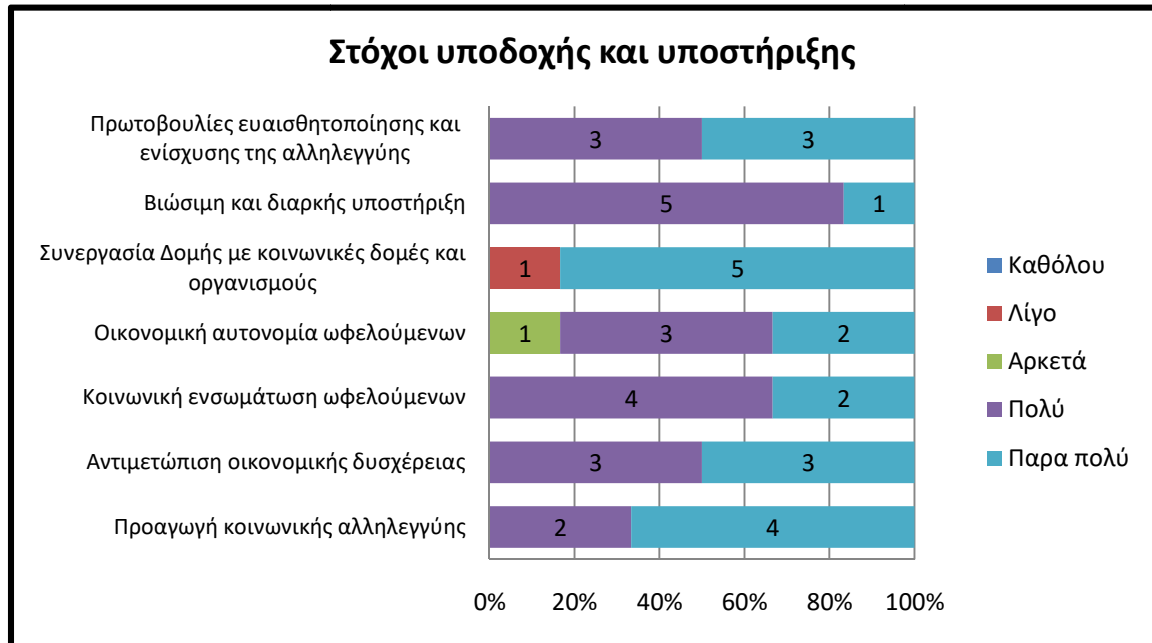
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι το 83% των Κοινωνικών Παντοπωλείων των Δήμων της Π.Στ.Ε. συνεργάζεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό με κοινωνικές δομές και οργανισμούς. Το 17% πραγματοποιεί τον συγκεκριμένο στόχο λιγότερο σε σχέση με τους υπόλοιπους Δήμους.

Παράλληλα, το 50% υποστήριξε ότι υλοποιούνται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης των ωφελούμενων όπως και η προαγωγή της κοινωνικής αλληλεγγύης, ενώ το 50% σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το αυτό ισχύει για την εξάλειψη της οικονομικής δυσχέρειας των ωφελούμενων.

Το 83% των Δομών διατύπωσε ότι μεριμνούν σε πολύ μεγάλο βαθμό για τη βιώσιμη και διαρκή υποστήριξη, ενώ το υπόλοιπο 17% σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό.

Το 50% των Δήμων προωθεί την οικονομική αυτονομία των ωφελούμενων σε πολύ μεγάλο βαθμό, ενώ το 33% σε μεγαλύτερο βαθμό. Μόλις το 17% επιτυγχάνει το παραπάνω σε μικρότερο βαθμό.

Τέλος, παρατηρείται ότι σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται σε μεγάλο βαθμό, από τις Δομές, στόχοι αναφορικά με την κοινωνική ενσωμάτωση των ωφελούμενων και την προαγωγή της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Γράφημα 2 Στόχοι υποδοχής και υποστήριξης

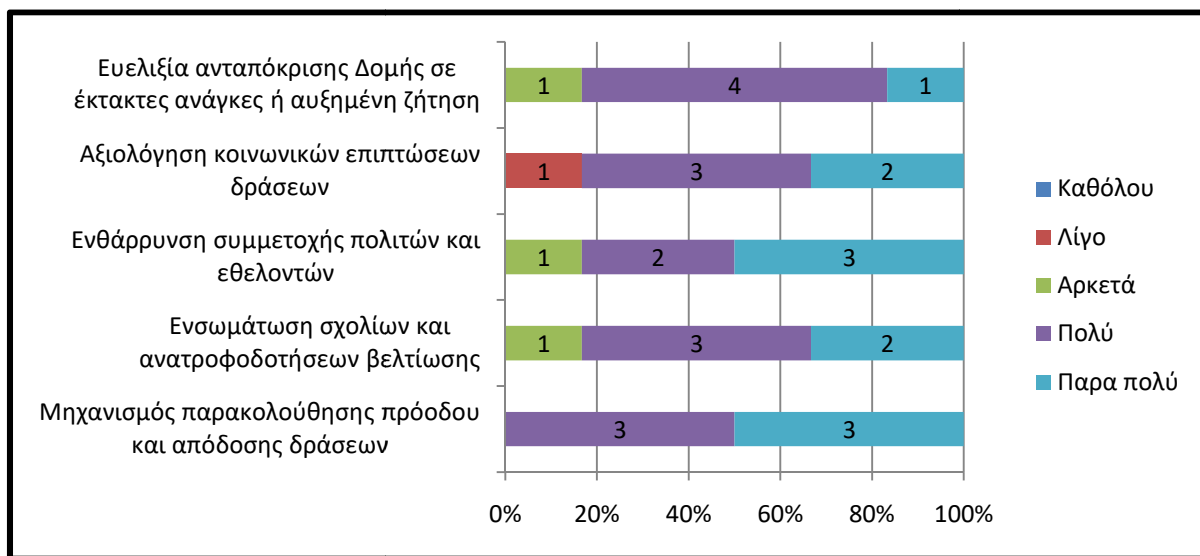
6.1.1.5. Μηχανισμός αξιολόγησης δράσεων των Κοινωνικών Παντοπωλείων

Από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα υπό εξέταση Κοινωνικά Παντοπωλεία, παρατηρείται μια ποικιλία στις πρακτικές παρακολούθησης, ανατροφοδότησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Παρακολούθηση προόδου και απόδοση δράσεων:** Η παρακολούθηση της προόδου και της απόδοσης των δράσεων των Κοινωνικών Παντοπωλείων φαίνεται να πραγματοποιείται από το 50% των συμμετεχόντων σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό. Ωστόσο, αυτό στους υπόλοιπους διαφαίνεται σε μικρότερο βαθμό.
- **Ενσωμάτωση σχολίων και ανατροφοδοτήσεων βελτίωσης:** Οι υπό εξέταση Δήμοι φαίνεται να ενσωματώνουν σε μεγάλο βαθμό τα σχόλια και τις ανατροφοδοτήσεις των ωφελούμενων, γεγονός που υποδεικνύει μεγαλύτερη ευαισθησία και προσαρμοστικότητα στις ανάγκες της κοινότητας. Μόλις το 17% το πραγματοποιεί σε μικρότερο βαθμό.
- **Συμμετοχή πολιτών και εθελοντών:** Η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών και των εθελοντών φαίνεται να είναι πάρα πολύ υψηλή στο 50% των Δήμων. Αντίθετα, σε άλλες περιοχές η ενέργεια αυτή παρουσιάζεται σε μικρότερο βαθμό.

- **Αξιολόγηση κοινωνικών επιπτώσεων:** Η αξιολόγηση των κοινωνικών επιπτώσεων, όπως η μείωση της φτώχειας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, είναι σε μεγάλο βαθμό αναπτυγμένη στους Δήμους (83%), οι οποίοι φαίνεται να αναγνωρίζουν τη σημασία της εκτίμησης των κοινωνικών ωφελειών των δράσεών τους.
- **Ευελιξία στην ανταπόκριση σε έκτακτες ανάγκες:** Τέλος, η ευελιξία του 67% των Κοινωνικών Παντοπωλείων στην ανταπόκριση σε έκτακτες ανάγκες φαίνεται να είναι αναπτυγμένη σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Γράφημα 3 Μηχανισμός αξιολόγησης δράσεων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.1.1.6. Συνεργασία Κοινωνικών Παντοπωλείων με δομές και υπηρεσίες

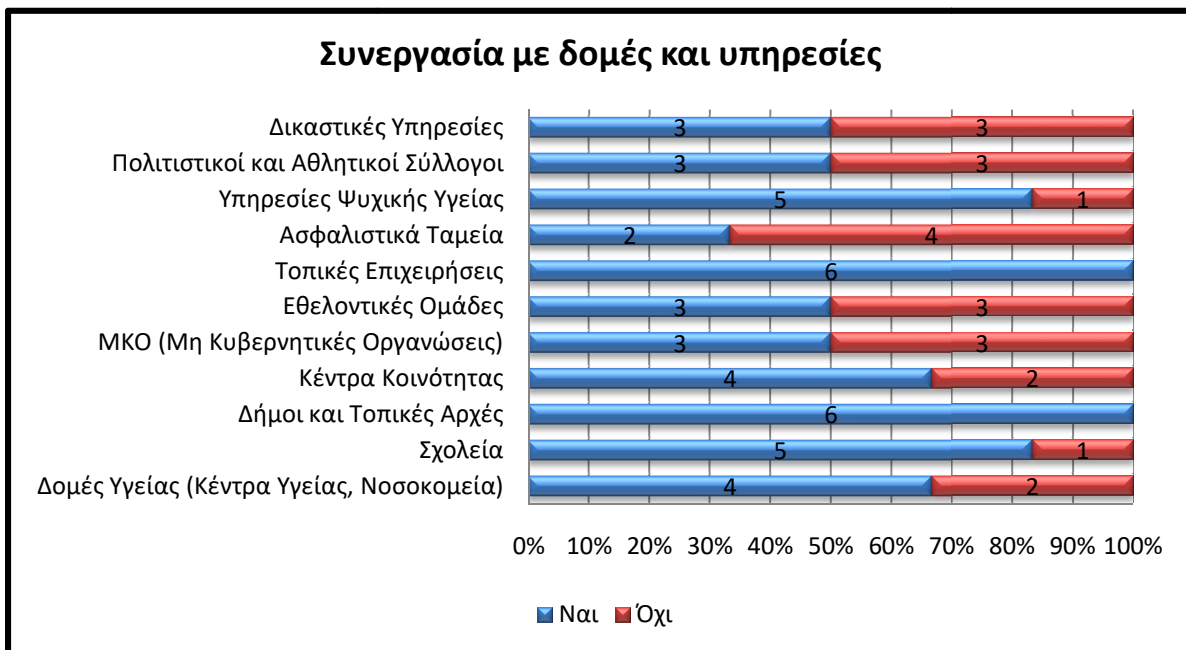
Σύμφωνα με το κατωτέρω Γράφημα τα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας συνεργάζονται στο σύνολό τους με τους Δήμους και τις Τοπικές Αρχές.

Επίσης, παρατηρείται ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό (83%) οι υπό εξέταση Δομές αλληλεπιδρούν με Σχολικές Μονάδες και με Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και σε ποσοστό 67% με Κέντρα Κοινότητας Δήμων και Δομές Υγείας, όπως νοσοκομεία κ.α.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, κατά το ήμισυ, αναπτύσσουν σχέσεις αμοιβαίας βοήθειας και υποστήριξης με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), Εθελοντικές Ομάδες, Πολιτιστικούς και Αθλητικούς Συλλόγους και με Δικαστικές Υπηρεσίες.

Τέλος, η μικρότερη συνεργασία πραγματοποιείται με τα Ασφαλιστικά Ταμεία σε ποσοστό

33%.

Γράφημα 4 Συνεργασία Κοινωνικών Παντοπωλείων με δομές και υπηρεσίες

6.1.1.7. Αρμοδιότητες Υπευθύνου Έργου Κοινωνικού Παντοπωλείου

Οι αρμοδιότητες του Υπευθύνου Έργου της εκάστοτε Δομής είναι οι ακόλουθες:

1. Υποστηρίζει διοικητικά τις δραστηριότητες της Δομής και μεριμνά για την εξασφάλιση και διανομή των παρεχόμενων αγαθών/προϊόντων.
2. Τηρεί διοικητικό φάκελο, ο οποίος περιλαμβάνει: αρχείο μηνιαίων αναφορών, αρχείο αλληλογραφίας, αρχείο δράσεων δημοσιότητας-προβολής και δικτύωσης με χορηγούς και φορείς της κοινότητας, αρχείο με τα παρουσιολόγια και τις άδειες του προσωπικού, αρχείο εθελοντών.
3. Επικοινωνία με εταιρίες για την εύρεση προϊόντων (χορηγίες - δωρεές).
4. Προσωπική επαφή με τους ωφελούμενους και παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης.
5. Κατά την υποδοχή (πρώτη επίσκεψη) των ωφελουμένων, καταγράφει τα γενικά στοιχεία τους στο πληροφοριακό σύστημα και τους παραπέμπει στο Κέντρο Κοινότητας, εφόσον υπάρχει ανάγκη ή κριθεί σκόπιμο από τα στελέχη της Δομής, για την πλήρη καταγραφή και παρακολούθησή τους.

6.1.1.8. Ρόλος βοηθητικού προσωπικού και αριθμός εργαζομένων

Οι αρμοδιότητες του βοηθητικού προσωπικού και η επάρκειά του στις υπό εξέταση Δομές αποτυπώνονται ως ακολούθως:

1. Υποστηρίζει την ομαλή λειτουργία της δομής εξασφαλίζοντας την καθαρότητα και υγιεινή του εξοπλισμού και των χώρων.
2. Μεριμνά για την προετοιμασία, τον έλεγχο και τη διανομή των παρεχόμενων αγαθών/προϊόντων.
3. Συμμετέχει σε δράσεις για την προσέλκυση χορηγών, εθελοντών και τη διασύνδεση με την κοινότητα.
4. Συμβάλλει στη διαδικασία υποδοχής ωφελουμένων.
5. Φροντίζει τα είδη που προέρχονται από «δεύτερο χέρι» να είναι σε άριστη κατάσταση.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων επισημάνθηκε η επιπλέον στελέχωση ορισμένων Δομών με διοικητικό προσωπικό και ο διαχωρισμός των ρόλων μεταξύ του προσωπικού.

6.1.1.9. Δράσεις δημοσιότητας Κοινωνικών Παντοπωλείων

Σύμφωνα με το Γράφημα 5 τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, στο σύνολό τους, υλοποιούν τις εξής δράσεις δημοσιότητας:

- Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους για διάφορες δράσεις της Δομής.
- Διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις της Δομής ή/και τη λειτουργία της.
- Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες δομές ή υπηρεσίες.
- Ύπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας της Δομής.

Γράφημα 5 Δράσεις δημοσιότητας Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.1.1.10. Προτάσεις βελτίωσης Κοινωνικών Παντοπωλείων

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν και διατύπωσαν τις προτάσεις τους για βελτίωση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Παντοπωλείων ως εξής:

1. Αύξηση των προϊόντων/αγαθών (μέσω ευαισθητοποίησης των πολιτών ώστε να ενισχυθούν οι δωρεές/χορηγίες ή μέσω κρατικών πόρων), το οποίο συνεπάγεται και αύξηση των διανομών και των ωφελούμενων.
2. Αύξηση της χρηματοδότησης και του προϋπολογισμού της λειτουργίας και των πάγιων λειτουργικών εξόδων της Δομής.
3. Καλύτερη αξιοποίηση των χορηγιών ώστε να απευθύνονται σε νέες ομάδες στόχου (π.χ. παιδιά).
4. Εύρεση περισσότερων δωρεών/χορηγιών και πέραν αυτών που προέρχονται αποκλειστικά από ιδίους πόρους, οι οποίες να περιλαμβάνουν επιπλέον προϊόντα, όπως βρεφικές πάνες, είδη ατομικής υγιεινής, καθαριστικά προϊόντα κ.λπ.
5. Αύξηση του αριθμού των εθελοντών και των δράσεων.
6. Ευρύτερη δημοσιότητα του έργου της εκάστοτε Δομής.
7. Αύξηση και διεύρυνση των οικονομικών κριτηρίων επιλεξιμότητας των ωφελούμενων.
8. Διευκρίνιση των αρμοδιοτήτων του προσωπικού, ώστε να είναι πιο ευδιάκριτες και να μην

επικαλύπτονται.

9. Ενίσχυση ή ενσωμάτωση της συμβουλευτικής/ψυχολογικής υποστήριξης και της υγειονομικής φροντίδας.
10. Βελτίωση των κτηριακών υποδομών και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των Δομών.

6.1.2. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.2.1. Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

Σύμφωνα με τις απαντήσεις του/της Υπευθύνου/η Έργου του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λεβαδέων παρέχεται φαρμακευτική υποστήριξη σε ευάλωτες ομάδες, όπως ανέργους, Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), ηλικιωμένους χωρίς υποστήριξη, μετανάστες και πρόσφυγες, μονογονεϊκές οικογένειες και άτομα με προβλήματα υγείας, με βάση εισοδηματικά και κοινωνικά κριτήρια. Τα ως άνω κριτήρια ισχύουν εξίσου στο Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Λαμιέων με εξαίρεση τους μετανάστες και τους ηλικιωμένους χωρίς υποστήριξη. Τέλος, η ασφαλιστική ικανότητα του ωφελούμενου, αποτελεί, επίσης, κριτήριο για την ένταξη στις παροχές του Κοινωνικού Φαρμακείου Λαμίας.

Α/Α	Κατηγορία	Επιλογή	
		Λαμία	Λιβαδειά
1	Οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκή οικογένεια)	✓	✓
2	Εισοδηματικά κριτήρια	✓	✓
3	Προβλήματα υγείας	✓	✓
4	Άνεργοι	✓	✓
5	Άτομα με Αναπηρία	✓	✓
6	Αριθμός εξαρτώμενων μελών στην οικογένεια	✓	✓
7	Μετανάστες ή πρόσφυγες		✓
8	Ηλικιωμένοι χωρίς υποστήριξη		✓
9	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε) <u>Ασφαλιστική ικανότητα</u>	✓	

Πίνακας 1 Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.2.2. Συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες

Ο Δήμος Λεβαδέων διατηρεί εκτεταμένο δίκτυο συνεργασιών με όλους τους βασικούς φορείς, όπως Δομές Υγείας, Σχολεία, Τοπικές Αρχές, ΜΚΟ, Εθελοντικές Ομάδες, Τοπικές Επιχειρήσεις, Ασφαλιστικά Ταμεία, Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και Πολιτιστικούς Συλλόγους, ενισχύοντας την κοινωνική του δράση. Αντίθετα, ο Δήμος Λαμιέων, αν και παρουσιάζει εξίσου σημαντικές συνεργασίες, φαίνεται να έχει ελλείψεις σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η διασύνδεση με Δομές Ψυχικής Υγείας και Σχολεία. Οι δύο Δομές παρουσιάζουν εξίσου έλλειψη στη συνεργασία τους με τις Δικαστικές Αρχές.

Α/Α	Δομή/Υπηρεσία	Επιλογή	
		Λαμία	Λιβαδειά
1	Δομές Υγείας (Κέντρα Υγείας, Νοσοκομεία)	✓	✓
2	Σχολεία		✓
3	Δήμοι και Τοπικές Αρχές	✓	✓
4	Κέντρα Κοινότητας	✓	✓
5	ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις)	✓	✓
6	Εθελοντικές Ομάδες	✓	✓
7	Τοπικές Επιχειρήσεις	✓	✓
8	Ασφαλιστικά Ταμεία	✓	✓
9	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας		✓
10	Πολιτιστικοί και Αθλητικοί Σύλλογοι	✓	✓
11	Δικαστικές Υπηρεσίες		
12	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)		

Πίνακας 2 Συνεργασία των Κοινωνικών Φαρμακείων με Δομές και Υπηρεσίες

6.1.2.3. Παροχές Κοινωνικού Φαρμακείου

Τα Κοινωνικά Φαρμακεία των Δήμων Λεβαδέων και Λαμιέων προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες σε πολίτες που αδυνατούν να καλύψουν τις φαρμακευτικές τους ανάγκες.

Παρέχουν τα εξής:

- ✓ συνταγογραφούμενα φάρμακα για άτομα με χρόνιες ή σοβαρές παθήσεις,
- ✓ μη συνταγογραφούμενα φάρμακα,
- ✓ φαρμακευτικό υλικό.
- ✓ παραφαρμακευτικά προϊόντα εξυπηρετώντας τις βασικές υγειονομικές ανάγκες των

πολιτών σε οικονομική δυσχέρεια.

Η προμήθεια των φαρμακευτικών προϊόντων βασίζεται σε δωρεές από πολίτες, φορείς και τοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες του φαρμακείου. Η λειτουργία τους εξαρτάται αποκλειστικά από την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας.

Α/Α	Κατηγορία	Επιλογή	
		Λαμία	Λιβαδειά
1	Συνταγογραφούμενα φάρμακα	✓	✓
2	Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα	✓	✓
3	Φαρμακευτικό υλικό	✓	✓
4	Παραφαρμακευτικά προϊόντα	✓	✓
5	Άλλο (αναφέρετε) <u>Υγειονομικό Υλικό</u>	✓	✓

Πίνακας 3 Παροχές Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.2.4. Απαιτούμενος εξοπλισμός λειτουργίας Κοινωνικού Φαρμακείου

Ο απαιτούμενος εξοπλισμός για τα Κοινωνικά Φαρμακεία των Δήμων Λεβαδένων και Λαμιέων είναι, ως επί το πλείστον, πλήρης και περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες κατηγορίες για τη λειτουργία τους:

- Αναφορικά με τους χώρους και την επίπλωση, τα φαρμακεία διαθέτουν κατάλληλους και ευρύχωρους χώρους με τον απαραίτητο εξοπλισμό, όπως ράφια, γραφεία και καθίσματα, εξασφαλίζοντας την άνεση των πολιτών και του προσωπικού.
- Στον τομέα του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, υπάρχει σύγχρονος εξοπλισμός, όπως υπολογιστές για τη διαχείριση των αποθεμάτων και των δεδομένων.
- Όσον αφορά τον φαρμακευτικό εξοπλισμό, τα φαρμακεία είναι εφοδιασμένα με υγειονομικά εργαλεία για τη σωστή διανομή τους.
- Στα υλικά καθημερινής χρήσης, παρέχονται απαραίτητα προϊόντα, όπως γάντια και μάσκες, για την προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων και των πολιτών.
- Τέλος, το σύστημα οργάνωσης περιλαμβάνει ένα λειτουργικό λογισμικό διαχείρισης, το οποίο επιτρέπει την παρακολούθηση και καταγραφή των φαρμάκων και των υπηρεσιών που παρέχονται.

- Αξίζει να σημειωθεί ότι δε διατίθενται ψυγεία στις Δομές αυτές.

Τα ως άνω στοιχεία εξασφαλίζουν την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των Κοινωνικών Φαρμακείων στους Δήμους Λεβαδέων και Λαμιέων.

Α/Α	Κατηγορία	Εξοπλισμός	Επιλογή	
			Λαμία	Λιβαδειά
1	Χώρος & Επίπλωση	Ράφια	✓	✓
		Ντουλάπες με κλειδαριά	✓	✓
		Γραφείο	✓	✓
		Καρέκλες	✓	✓
		Ψυγείο		
2	Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	Υπολογιστής	✓	✓
		Εκτυπωτής	✓	✓
		Σαρωτής (Scanner)	✓	✓
		Σύνδεση στο Διαδίκτυο	✓	✓
3	Φαρμακευτικός Εξοπλισμός	Ιατρικά εργαλεία (αν χρειάζονται)		✓
		Δοχεία για απόρριψη φαρμάκων	✓	
4	Υλικά Καθημερινής Χρήσης	Αναλώσιμα γραφείου	✓	✓
		Καθαριστικά υλικά	✓	✓
5	Σύστημα Οργάνωσης	Λογισμικό καταγραφής φαρμάκων	✓	✓
		Αρχειοθήκες	✓	✓

Πίνακας 4 Απαιτούμενος εξοπλισμός λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.2.5. Προδιαγραφές αποθήκευσης φαρμάκων

Τα Κοινωνικό Φαρμακείο των υπό εξέταση Δήμων τηρούν αυστηρές προδιαγραφές για την ασφαλή αποθήκευση φαρμάκων.

Αμφότερες οι Δομές διαθέτουν:

- επαρκείς διαστάσεις χώρων,
- σταθερή θερμοκρασία 15-25°C,
- υγρασία κάτω από 60%,
- κλιματισμό και θέρμανση,
- κατάλληλο φυσικό και τεχνητό φωτισμό,

- συστήματα κλειδώματος,
- καθαριότητα.

Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας διαθέτει επιπλέον:

- διαχωρισμένους χώρους,
- καλό αερισμό,
- μέτρα πυρασφάλειας,
- σύστημα συναγερμού,
- σύστημα εξαερισμού,
- μη απορροφητικά χάρπια.

Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λιβαδειάς διαθέτει επιπλέον:

- προστασία από UV ακτινοβολία,
- μέριμνα για απαλλαγή από τρωκτικά - έντομα.

Επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται ψυγείο στα Κοινωνικά Φαρμακεία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Α/Α	Κατηγορία	Προδιαγραφές	Επιλογή	
			Λαμία	Λιβαδειά
1	Χώρος	Επαρκείς διαστάσεις	✓	✓
		Διαχωρισμένοι χώροι	✓	
		Καλός αερισμός	✓	
2	Θερμοκρασία & Υγρασία	Σταθερή θερμοκρασία (15-25°C)	✓	✓
		Υγρασία κάτω από 60%	✓	✓
		Κλιματισμός και θέρμανση	✓	✓
3	Φωτισμός	Επαρκής φυσικός και τεχνητός φωτισμός	✓	✓
		Προστασία από UV ακτινοβολία		✓
4	Ασφάλεια	Συστήματα κλειδώματος	✓	✓
		Σύστημα συναγερμού	✓	
		Πυρασφάλεια	✓	
5	Υγειονομικές Προδιαγραφές	Καθαριότητα	✓	✓
		Μέριμνα για απαλλαγή από τρωκτικά - έντομα		✓
6	Εξοπλισμός Υποδομής	Ψυγείο με σύστημα σταθερής θερμοκρασίας		
		Ράφια μη απορροφητικά	✓	
		Σύστημα εξαερισμού	✓	

Πίνακας 5 Προδιαγραφές αποθήκευσης φαρμάκων στα Κοινωνικά Φαρμακεία

6.1.2.6. Πρόσβαση ΑμεΑ

Τα Κοινωνικά Φαρμακεία των Δήμων Λεβαδέων και Λαμιέων διαθέτουν πλήρη πρόσβαση για Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), διασφαλίζοντας την άνετη και ασφαλή εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.

6.1.2.7. Προσωπικό και ειδικότητες

Επί του παρόντος, το Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Λεβαδέων αντιμετωπίζει ελλείψεις στο προσωπικό του, ωστόσο η διαδικασία πρόσληψης νέου φαρμακοποιού βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

Η στελέχωση του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων αποτελείται από δύο εξειδικευμένους επαγγελματίες: μία κοινωνική λειτουργό και μία φαρμακοποιό. Η κοινωνική λειτουργός διασφαλίζει την υποστήριξη των ωφελούμενων, τη διαχείριση των αιτήσεων και τη σύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ η φαρμακοποιός είναι υπεύθυνη για τη σωστή διάθεση των φαρμάκων, τη συμβουλευτική καθοδήγηση και τη φαρμακευτική φροντίδα. Μαζί, εξασφαλίζουν την ομαλή και αποδοτική λειτουργία της δομής, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στους συμπολίτες που έχουν ανάγκη.

6.1.2.8. Πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού

Η ανάγκη για πρόσληψη επιπλέον προσωπικού περιορίζεται αποκλειστικά στο Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Λεβαδέων. Στο Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Λαμιέων δεν καταγράφεται καμία ανάγκη για ενίσχυση του υπάρχοντος προσωπικού, καθώς η λειτουργία του επαρκεί με την τρέχουσα στελέχωση.

6.1.2.9. Δράσεις δημοσιότητας

Η αποτελεσματική δημοσιότητα και γνωστοποίηση της λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων επιτυγχάνεται μέσω πολλαπλών δράσεων, όπως:

- Η ανάρτηση αφισών σε καίρια σημεία, όπως κέντρα υγείας και δημοτικά καταστήματα, διασφαλίζει την ενημέρωση των πολιτών που επισκέπτονται καθημερινά αυτούς τους χώρους.
- Η προβολή μέσω τοπικών μέσων ενημέρωσης, όπως ανακοινώσεις ή συνεντεύξεις,

- προάγει τη διάδοση της πληροφορίας σε ευρύτερο κοινό.
- Η διανομή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) στους ωφελούμενους, σε συνδυασμό με τη διανομή φυλλαδίων και άλλων έντυπων, επιτρέπει στους πολίτες να ενημερωθούν για τις δράσεις και τη λειτουργία του Κοινωνικού Φαρμακείου.
  - Οι συνεργασίες με άλλες τοπικές οργανώσεις και φορείς ενισχύουν την κοινή δράση και την εξάπλωση των υπηρεσιών.
  - Η ενεργοποίηση εθελοντών για την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας συμβάλλει στη μεγαλύτερη αφομοίωση της πληροφορίας.
  - Η ύπαρξη μιας ιστοσελίδας ή μιας ειδικής πλατφόρμας παρέχει στους ενδιαφερόμενους την εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη Δομή και τις υπηρεσίες της.

Α/Α	Δράση Δημοσιότητας	Επιλογή	
		Λαμία	Λιβαδειά
1	Χρήση πλατφορμών, όπως Facebook, Instagram κ.α, για την ενημέρωση των πολιτών		
2	Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ., κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα)	✓	✓
3	Ανάρτηση ανακοινώσεων ή διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα	✓	✓
4	Αποστολή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) σε ωφελούμενους	✓	✓
5	Διανομή φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις και τη λειτουργία της Δομής	✓	✓
6	Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς	✓	✓
7	Συνεργασία με εθελοντές για την ενημέρωση των ωφελούμενων και της κοινότητας	✓	✓
8	Ύπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας για την ενημέρωση σχετικά με τη Δομή	✓	✓

Πίνακας 6 Δράσεις δημοσιότητας των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.2.10. Προτάσεις βελτίωσης των υπηρεσιών των Κοινωνικών Φαρμακείων

Για τη βελτίωση του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων, προτείνεται η εξασφάλιση σταθερών και επαρκών πόρων για την προμήθεια φαρμακευτικών προϊόντων που χρειάζονται οι ωφελούμενοι. Επιπλέον, είναι κρίσιμο να σχεδιαστούν νέες και στοχευμένες δράσεις που θα

εξασφαλίσουν τη συνεχιζόμενη ενίσχυση του προγράμματος και την καλύτερη υποστήριξη των ωφελούμενων.

6.1.3. Αποτελέσματα Υπευθύνων Έργου Δομών Παροχής Συσσιτίων

6.1.3.1. Κριτήρια επιλεξιμότητας ωφελούμενων

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Υπευθύνων Έργου των Δομών Παροχής Συσσιτίων του Δήμου Λεβαδέων και Δήμου Χαλκιδέων παρέχεται διανομή γευμάτων σε:

- ❖ Άτομα με κριτήριο την οικογενειακή τους κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκές οικογένειες).
- ❖ Άτομα με χαμηλά εισοδήματα.
- ❖ Ανέργους.
- ❖ Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ).
- ❖ Άτομα με προβλήματα υγείας.
- ❖ Οικογένειες με κριτήριο τον αριθμό των εξαρτώμενων μελών τους.
- ❖ Ηλικιωμένους χωρίς υποστήριξη.

Επισημαίνεται ότι, στη Δομή Συσσιτίου του ΔΟΠΠΑΧ, σε αντίθεση με την αντίστοιχη του Δήμου Λεβαδέων, λαμβάνουν υπηρεσίες μετανάστες ή πρόσφυγες.

6.1.3.2. Πρόσβαση ΑμεΑ

Στις Δομές Παροχής Συσσιτίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας υφίσταται πρόσβαση για ΑμεΑ.

6.1.3.3. Σύνθεση και συχνότητα γεύματος ωφελούμενων

Αναφορικά με τη σύνθεση των γευμάτων των ωφελούμενων των Συσσιτίων τα γεύματα περιλαμβάνουν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά όπως πρωτεΐνη, υδατάνθρακα και λιπαρά.

Η διανομή των γευμάτων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση εκτός Σαββατοκύριακου.

6.1.3.4. Πρόγραμμα παροχής γευμάτων

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Υπευθύνων των Δομών Παροχής Συσσιτίων τα γεύματα διανέμονται καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου. Το ωράριο στον Δήμο Λεβαδέων είναι από 13:30μ.μ. έως 15:00μ.μ και το αντίστοιχο του Δήμου Χαλκιδέων είναι από 12:30μ.μ. έως

15:00μ.μ.

6.1.3.5. Ειδικές διατροφικές ανάγκες ωφελούμενων

Στη Δομή Παροχής Συσιτίων του Δήμου Χαλκιδέων τα γεύματα προσαρμόζονται καταλλήλως, ώστε να καλύπτουν τις ειδικές διατροφικές ανάγκες των ωφελούμενων (π.χ. λιγότερο αλάτι κ.λπ.). Κάτι τέτοιο δεν ισχύει για την αντίστοιχη Δομή του Δήμου Λεβαδέων.

6.1.3.6. Χώρος παρασκευής και διανομής γευμάτων

Στη Δομή του Δήμου Λεβαδέων τα γεύματα παρασκευάζονται στην κουζίνα του 1^{ου} Βρεφονηπιακού Σταθμού Λιβαδειάς και διανέμονται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στην οδό Δωδεκανήσου 3.

Στο Κοινωνικό Συσσίτιο του Δήμου Χαλκιδέων τα γεύματα παρασκευάζονται και διανέμονται εντός της Δομής, η οποία πληροί όλες τις προϋποθέσεις.

6.1.3.7. Αξιολόγηση λειτουργίας Δομής

Σχετικά με την αξιολόγηση της λειτουργίας των Δομών Παροχής Συσιτίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχουν προβλεφθεί και υλοποιούνται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τα κάτωθι:

1. Οι χώροι σίτισης είναι καθαροί και τηρούνται οι υγειονομικές διατάξεις.
2. Πληρούνται οι υγειονομικές προδιαγραφές των συνθηκών αποθήκευσης των τροφίμων (π.χ., σωστή θερμοκρασία, επαρκής αερισμός, περιορισμός της υγρασίας).
3. Τηρούνται οι απαραίτητες διαδικασίες και πρωτόκολλα για τον ασφαλή χειρισμό των τροφίμων (π.χ. χρήση γαντιών, σωστή προετοιμασία).
4. Υπάρχουν καταρτισμένοι υπάλληλοι και εθελοντές που γνωρίζουν τις υγειονομικές διατάξεις και τις διαδικασίες ασφάλειας τροφίμων.
5. Έχουν ελεγχθεί οι υγειονομικές διατάξεις και οι εγκαταστάσεις από αρμόδιες αρχές και υπάρχουν πιστοποιήσεις που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς.
6. Τηρείται το πρωτόκολλο σχετικά με την κατάλληλη επιλογή προμηθευτών τροφίμων σύμφωνα με τις υγειονομικές προδιαγραφές (π.χ., πιστοποιημένα προϊόντα, σύσταση προμηθευτών).

Στο Συσσίτιο του Δήμου Χαλκιδέων πραγματοποιούνται έλεγχοι και επιθεωρήσεις για τη συμμόρφωση με τις υγειονομικές διατάξεις σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό ενώ ο Δήμος Λεβαδέων δεν απάντησε στο παραπάνω.

6.1.3.8. Συνεργασία με δομές και υπηρεσίες

Ο Δήμος Λεβαδέων συνεργάζεται με όλους τους βασικούς φορείς, όπως Δομές Υγείας, Σχολεία, Δήμους και Τοπικές Αρχές, Κέντρα Κοινότητας, ΜΚΟ, Εθελοντικές Ομάδες, Τοπικές Επιχειρήσεις, Ασφαλιστικά Ταμεία, Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, Πολιτιστικούς και Αθλητικούς Συλλόγους και Δικαστικές Υπηρεσίες ενισχύοντας την κοινωνική του δράση. Αντίθετα, ο Δήμος Χαλκιδέων, παρόλο που συνεργάζεται με Δομές Υγείας, Σχολεία, Δήμους και Τοπικές Αρχές, Κέντρα Κοινότητας και Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας φαίνεται να έχει ελλείψεις σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η διασύνδεση με ΜΚΟ, Εθελοντικές Ομάδες, Τοπικές Επιχειρήσεις, Ασφαλιστικά Ταμεία, Πολιτιστικούς και Αθλητικούς Συλλόγους και Δικαστικές Υπηρεσίες.

Α/Α	Δομή/Υπηρεσία	Επιλογή	
		Χαλκίδα	Λιβαδειά
1	Δομές Υγείας (Κέντρα Υγείας, Νοσοκομεία)	✓	✓
2	Σχολεία	✓	✓
3	Δήμοι και Τοπικές Αρχές	✓	✓
4	Κέντρα Κοινότητας	✓	✓
5	ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις)		✓
6	Εθελοντικές Ομάδες		✓
7	Τοπικές Επιχειρήσεις		✓
8	Ασφαλιστικά Ταμεία		✓
9	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	✓	✓
10	Πολιτιστικοί και Αθλητικοί Σύλλογοι		✓
11	Δικαστικές Υπηρεσίες		✓
12	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)		

Πίνακας 7 Συνεργασία των Κοινωνικών Συσσιτίων με δομές και υπηρεσίες

6.1.3.9. Στελέχωση και ειδικότητες προσωπικού

Η στελέχωση του Συσσιτίου του Δήμου Λεβαδέων αποτελείται από 5 άτομα, με τις εξής ειδικότητες:

- ✓ Κοινωνική Λειτουργός

- ✓ Διοικητικός Υπάλληλος
- ✓ Υπάλληλος Γενικών Καθηκόντων
- ✓ Μάγειρας
- ✓ Βοηθός Μάγειρα

Η στελέχωση του Συσσιτίου του Δήμου Χαλκιδέων απαρτίζεται από 3 άτομα (4 μέχρι πρότινος καθώς η Κοινωνικής Λειτουργός παραιτήθηκε), με τις εξής ειδικότητες:

- ✓ Μάγειρας
- ✓ Βοηθός Μάγειρα
- ✓ Βοηθητικό Προσωπικό

6.1.3.10. Δράσεις δημοσιότητας

Η αποτελεσματική δημοσιότητα και γνωστοποίηση της λειτουργίας των Δομών Παροχής Συσσιτίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας επιτυγχάνεται μέσω:

- Της ανάρτησης αφισών σε καίρια σημεία, όπως κέντρα υγείας και δημοτικά καταστήματα.
- Της διανομής ενημερωτικών δελτίων (newsletters) στους ωφελούμενους.
- Της διανομής φυλλαδίων και άλλων εντύπων, που επιτρέπει στους πολίτες να ενημερωθούν για τις δράσεις και τη λειτουργία των Δομών.
- Των συνεργασιών με άλλες τοπικές οργανώσεις και φορείς, που ενισχύουν την κοινή δράση και την εξάπλωση των υπηρεσιών.
- Της προβολής μέσω τοπικών μέσων ενημέρωσης, όπως ανακοινώσεις ή συνεντεύξεις, ώστε να προαχθεί η διάδοση της πληροφορίας σε ευρύτερο κοινό.
- Της λειτουργίας μιας ιστοσελίδας ή μιας ειδικής πλατφόρμας ώστε να παρέχεται στους ενδιαφερόμενους η εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη Δομή και τις υπηρεσίες της.

Επισημαίνεται ότι, στον Δήμο Λεβαδέων, σε αντίθεση με τον Δήμο Χαλκιδέων, υλοποιείται η ανάρτηση ανακοινώσεων ή η διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα όπως και η ενεργοποίηση εθελοντών για την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας το οποίο συμβάλλει στη μεγαλύτερη αφομοίωση της πληροφορίας.

Τέλος, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως Facebook, Instagram κ.λπ., για την ενημέρωση των πολιτών, δεν εφαρμόζεται από τις Δομές Παροχής Συσσιτίων.

Α/Α	Δράση Δημοσιότητας	Επιλογή	
		Χαλκίδα	Λιβαδειά
1	Χρήση πλατφορμών, όπως Facebook, Instagram κ.α, για την ενημέρωση των πολιτών		
2	Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ. κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα)	✓	✓
3	Ανάρτηση ανακοινώσεων ή διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα		✓
4	Αποστολή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) σε ωφελούμενους	✓	✓
5	Διανομή φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις και τη λειτουργία της Δομής	✓	✓
6	Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς	✓	✓
7	Συνεργασία με εθελοντές για την ενημέρωση των ωφελούμενων και της κοινότητας		✓
8	Ύπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας για την ενημέρωση σχετικά με τη Δομή	✓	✓

Πίνακας 8 Δράσης δημοσιότητας των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.1.3.11. Δυνατότητα επέκτασης λειτουργίας Δομών

Ο/Η Υπεύθυνος /-η Έργου του Δήμου Χαλκιδέων υποστήριξε ότι θα ήταν εύλογη και ουσιαστική η αύξηση προσωπικού και χρηματοδότησης ώστε να λειτουργεί το Συσσίτιο περισσότερες ημέρες και ώρες εβδομαδιαίως. Από την άλλη πλευρά, στον Δήμο Λεβαδέων δεν εκφράστηκε η ίδια επιθυμία.

6.2. Αποτελέσματα Ωφελούμενων ΔΠΒΑ

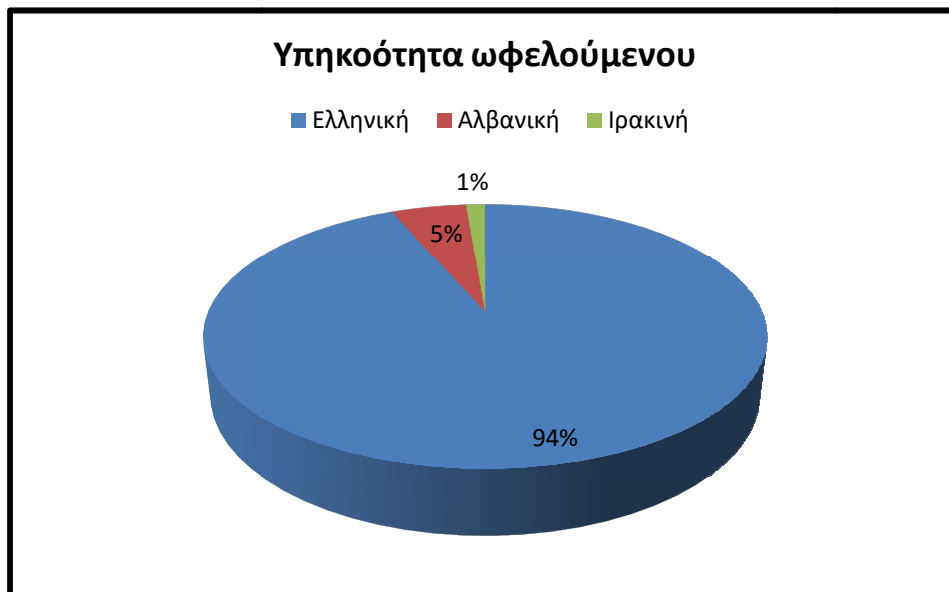
Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων, που συλλέχθηκαν από 109 συμμετέχοντες/ωφελούμενους των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Αυτά αποτελούνται από δύο θεματικά μέρη, ως ακολούθως:

- A. Δημογραφικά στοιχεία
- B. Ικανοποίηση Ωφελούμενου

6.2.1. Αποτελέσματα Ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.1. Γενικά στοιχεία ωφελούμενου

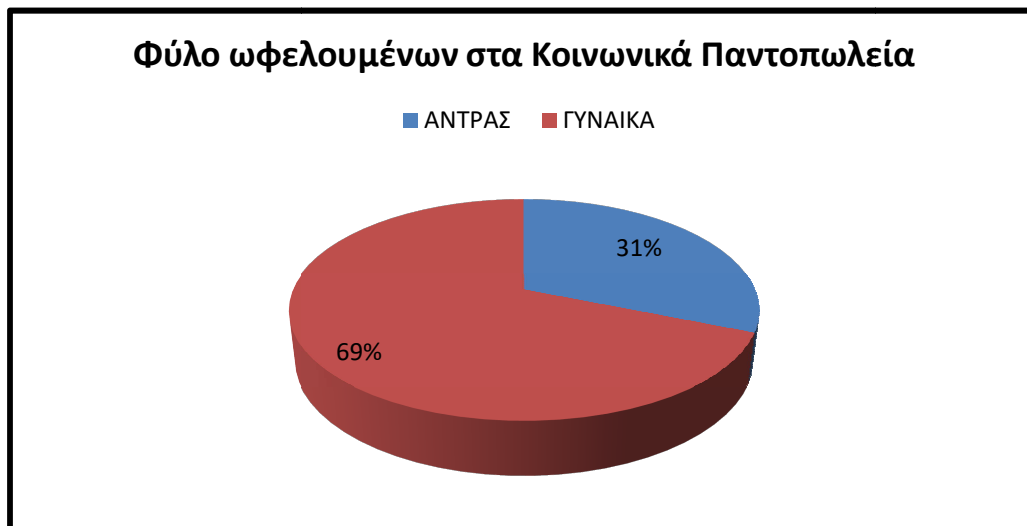
Σύμφωνα με το Γράφημα 6, το 94% των ωφελούμενων έχουν ελληνική υπηκοότητα, το 5% αλβανική και μόλις το 1% ιρακινή.

Γράφημα 6 Υπηκοότητα ωφελούμενου Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.2. Φύλο

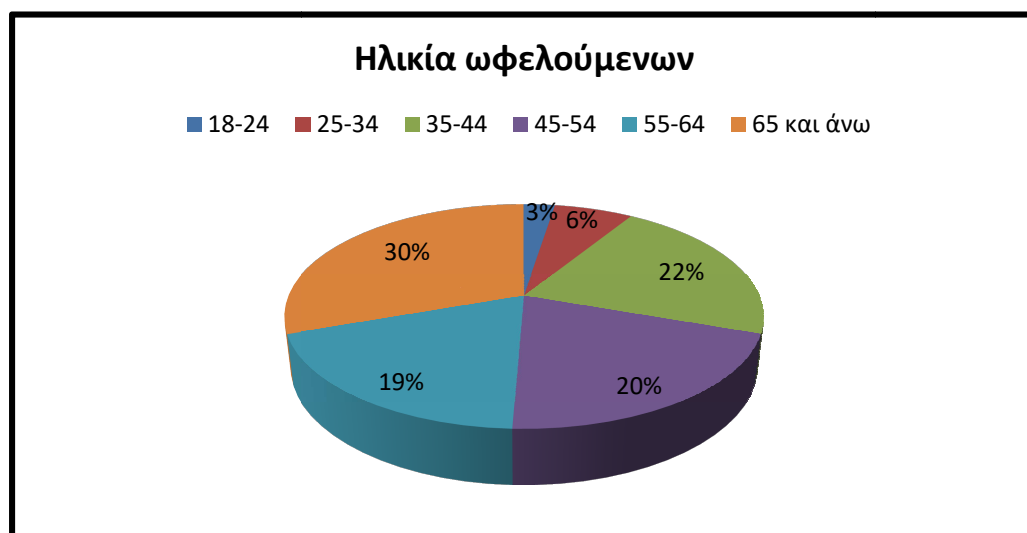
Το Γράφημα 7 απεικονίζει το φύλο των ωφελούμενων στα κοινωνικά παντοπωλεία, δείχνοντας ότι το 69% είναι γυναίκες και το 31% άντρες.

Γράφημα 7 Φύλο ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.3. Ηλικία

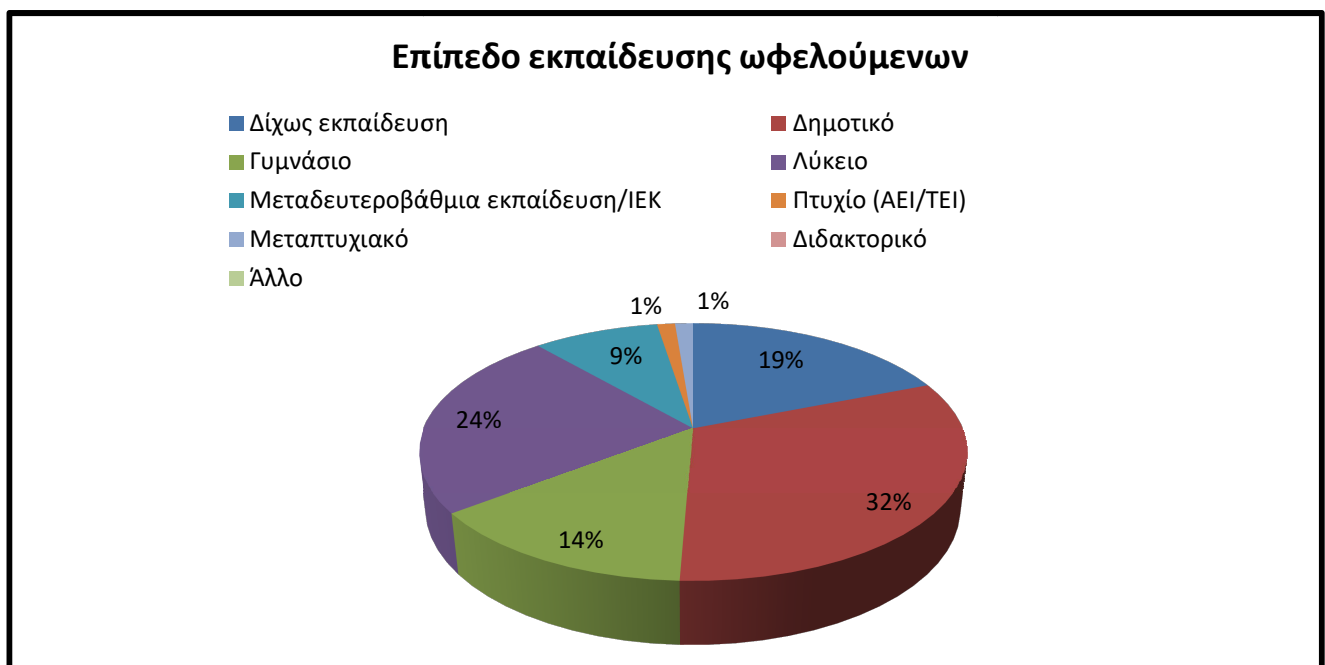
Το Γράφημα 8 παρουσιάζει την ηλικιακή κατανομή των ωφελουμένων, δείχνοντας ότι η μεγαλύτερη ομάδα είναι αυτή των 65 ετών και άνω, η οποία αντιπροσωπεύει το 30% του συνόλου. Ακολουθούν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών με 22%, 45-54 ετών με 20% και 55-64 ετών με 19%, οι οποίες έχουν παρόμοια ποσοστά. Αντίθετα, οι μικρότερες ηλικιακές ομάδες επηρεάζονται λιγότερο, με τους 25-34 ετών να αποτελούν 6% και τους 18-24 ετών μόλις 3%.

Γράφημα 8 Ηλικία ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.4. Επίπεδο εκπαίδευσης

Το ακόλουθο Γράφημα παρουσιάζει το επίπεδο εκπαίδευσης των ωφελούμενων, με διαφορετικές κατηγορίες και ποσοστά. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ωφελούμενων, που ανέρχεται στο 32%, έχει ολοκληρώσει τη φοίτηση στο Δημοτικό, ενώ το 24% είναι απόφοιτοι Λυκείου. Ένα σημαντικό ποσοστό, 19%, δεν έχει λάβει καμία εκπαίδευση, ενώ το 14% έχει ολοκληρώσει το Γυμνάσιο. Οι απόφοιτοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ΙΕΚ αποτελούν το 9%, ενώ οι πτυχιούχοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ/ΤΕΙ) ανέρχονται μόλις στο 1%. Τα άτομα με μεταπτυχιακό τίτλο εκπαίδευσης είναι επίσης 1%.

Γράφημα 9 Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.5. Οικογενειακή κατάσταση

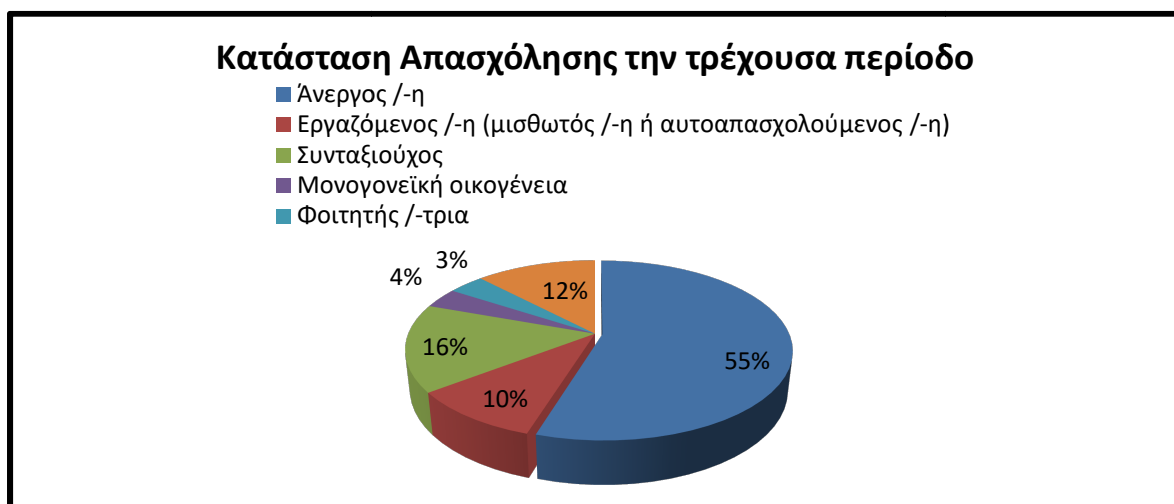
Το 34% των ερωτηθέντων είναι άγαμοι, το 25% είναι έγγαμοι, το 22% είναι διαζευγμένοι, ενώ το 19% βρίσκεται σε κατάσταση χηρείας.

Γράφημα 10 Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.6. Κατάσταση απασχόλησης την τρέχουσα περίοδο

Το Γράφημα 11 παρουσιάζει την κατάσταση απασχόλησης των ωφελούμενων την τρέχουσα περίοδο, καταδεικνύοντας ότι η πλειοψηφία των ατόμων είναι άνεργοι, με ποσοστό 55%. Οι εργαζόμενοι, είτε ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, ανέρχονται μόλις στο 10%, ενώ οι συνταξιούχοι αποτελούν το 16% του συνόλου. Ένα 4% ανήκει στην κατηγορία των μονογονεϊκών οικογενειών, ενώ οι φοιτητές καταλαμβάνουν το 3%. Τέλος, ένα 12% των ερωτηθέντων κατατάσσεται σε άλλες κατηγορίες.

Γράφημα 11 Κατάσταση Απασχόλησης της τρέχουσα περιόδου ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.7. Συχνότητα επισκέψεων

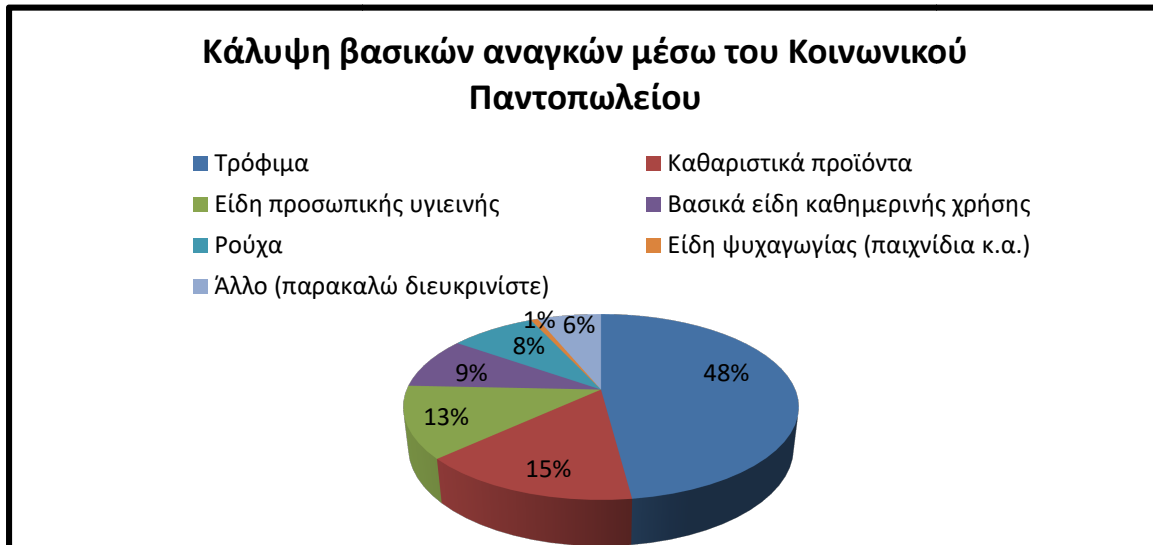
Το Γράφημα 12 απεικονίζει τη συχνότητα επισκέψεων στο Κοινωνικό Παντοπωλείο, δείχνοντας ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων (32%) επισκέπτεται το παντοπωλείο μία φορά τον μήνα. Το 23% των ερωτηθέντων το επισκέπτεται δύο φορές τον μήνα, ενώ το 15% πηγαίνει δύο ή περισσότερες φορές την εβδομάδα. Μία φορά την εβδομάδα επισκέπτεται το παντοπωλείο το 12% των ατόμων, ενώ ένα 14% το επισκέπτεται σπάνια. Τέλος, μόνο το 4% πηγαίνει καθημερινά.

Γράφημα 12 Συχνότητα επισκέψεων ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.8. Κάλυψη βασικών αναγκών

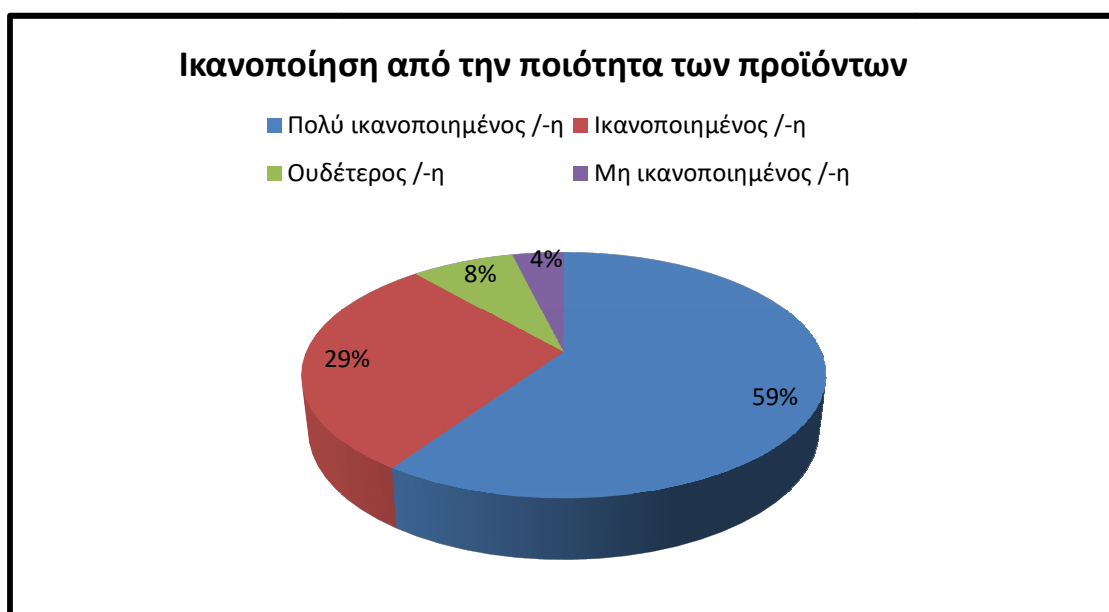
Το ακόλουθο Γράφημα απεικονίζει τις βασικές ανάγκες που καλύπτονται μέσω του Κοινωνικού Παντοπωλείου. Οι κατηγορίες των αγαθών που διανέμονται περιλαμβάνουν τρόφιμα, καθαριστικά προϊόντα, είδη προσωπικής υγιεινής, βασικά είδη καθημερινής χρήσης, ρούχα και είδη ψυχαγωγίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό, 48%, αφορά τα τρόφιμα, γεγονός που δείχνει ότι η κύρια ανάγκη που καλύπτεται είναι η σίτιση. Τα καθαριστικά προϊόντα αντιπροσωπεύουν το 15%, ενώ τα είδη προσωπικής υγιεινής το 13%. Τα βασικά είδη καθημερινής χρήσης καλύπτουν το 9%, τα ρούχα το 8% και τέλος, τα είδη ψυχαγωγίας έχουν το μικρότερο ποσοστό, μόλις 1%.

Γράφημα 13 Κάλυψη βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.9. Ικανοποίηση από την ποιότητα των προϊόντων

Η ανάλυση των δεδομένων του Γραφήματος 14 δείχνει ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων (59%) είναι πολύ ικανοποιημένοι από την ποιότητα των προϊόντων του Κοινωνικού Παντοπωλείου. Ένα σημαντικό ποσοστό, 29%, δηλώνει απλά ικανοποιημένο, ενώ ένα μικρότερο μέρος του δείγματος (8%) παραμένει ουδέτερο. Τέλος, μόνο το 4% δηλώνει μη ικανοποιημένο.

Γράφημα 14 Ικανοποίηση από την ποιότητα των προϊόντων

6.2.1.10. Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών

Το Γράφημα 15 απεικονίζει τις μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι του Κοινωνικού Παντοπωλείου. Το μεγαλύτερο πρόβλημα φαίνεται να είναι η έλλειψη προϊόντων, η οποία καταλαμβάνει το 49% των απαντήσεων. Ακολουθεί η έλλειψη ενημέρωσης για τις υπηρεσίες με 24%.

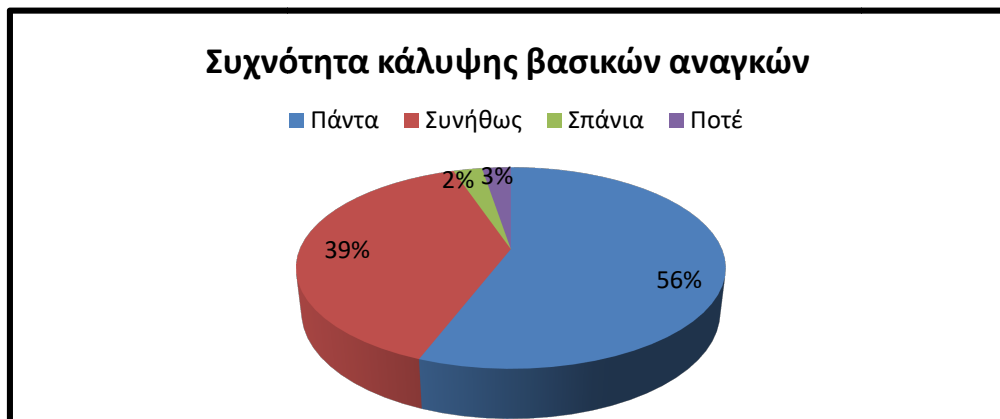
Επιπλέον, η δυσκολία πρόσβασης στον χώρο επηρεάζει το 7% των ατόμων, γεγονός που μπορεί να σχετίζεται με προβλήματα μετακίνησης ή ανεπαρκείς υποδομές. Τέλος, το 18% αναφέρει κάποια άλλη δυσκολία.

Γράφημα 15 Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.11. Συχνότητα κάλυψης βασικών αναγκών

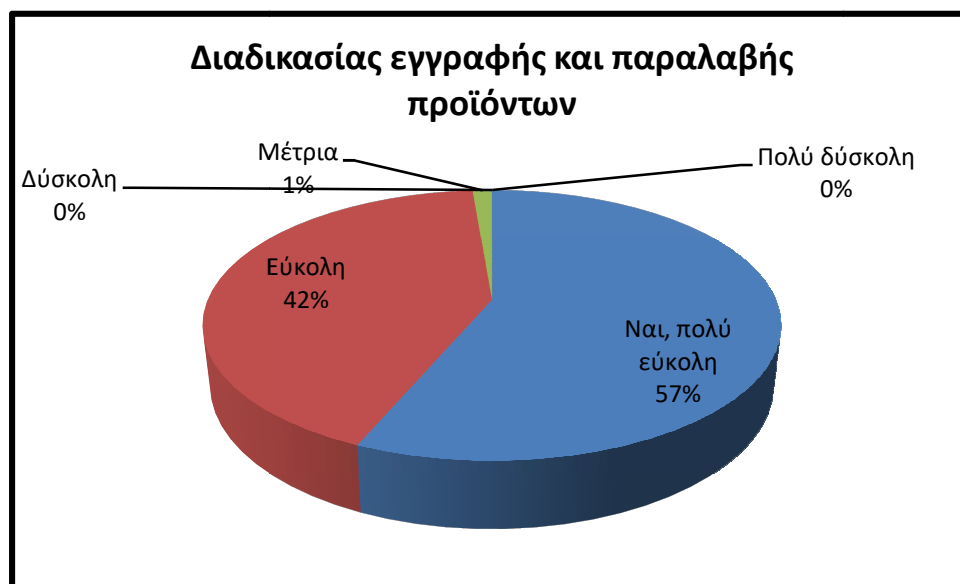
Από το παρακάτω Γράφημα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων (56%) καλύπτει πάντα τις ανάγκες τους σε τρόφιμα και βασικά είδη από το Κοινωνικό Παντοπωλείο, ενώ το 39% δήλωσε ότι καλύπτει συνήθως τις ανάγκες του από αυτό. Ένα μικρό ποσοστό 3% δήλωσε ότι σπάνια καλύπτει τις ανάγκες του από το Κοινωνικό Παντοπωλείο και ένα 2% δήλωσε ότι δεν τις καλύπτει.

Γράφημα 16 Συχνότητα κάλυψης βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.12. Διαδικασία εγγραφής και παραλαβής προϊόντων

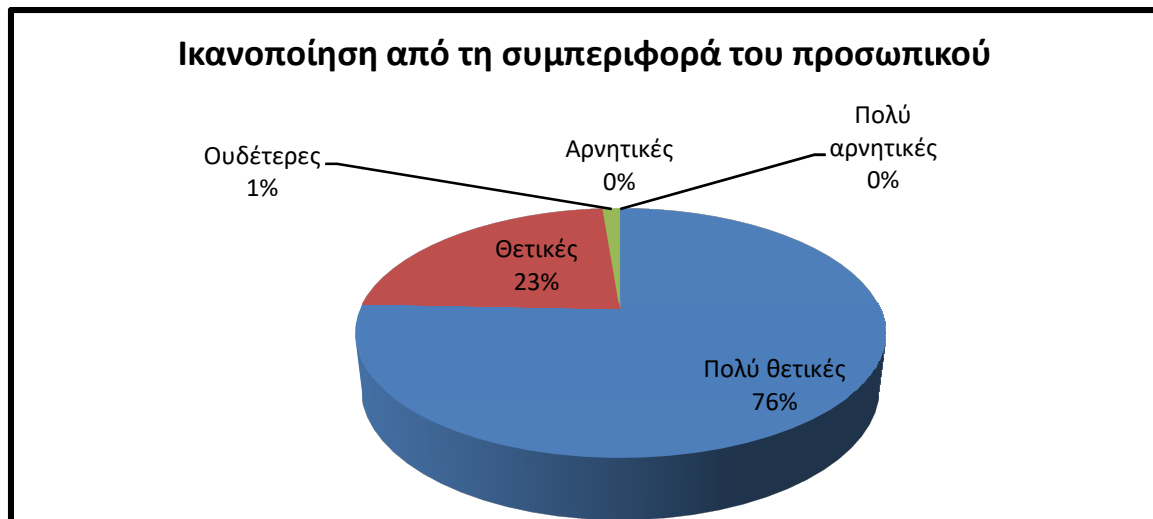
Από το Γράφημα 17 προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων (57%) θεωρεί ότι η διαδικασία εγγραφής και παραλαβής προϊόντων είναι πολύ εύκολη, ενώ ένα ποσοστό 42% την θεωρεί απλώς εύκολη. Ένα πολύ μικρό ποσοστό 1% τη θεωρεί μέτρια. Κανένας από τους συμμετέχοντες δεν τη βρήκε δύσκολη ή πολύ δύσκολη.

Γράφημα 17 Διαδικασίας εγγραφής και παραλαβής προϊόντων μέσω των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.13. Ικανοποίηση ωφελούμενων από τη συμπεριφορά του προσωπικού

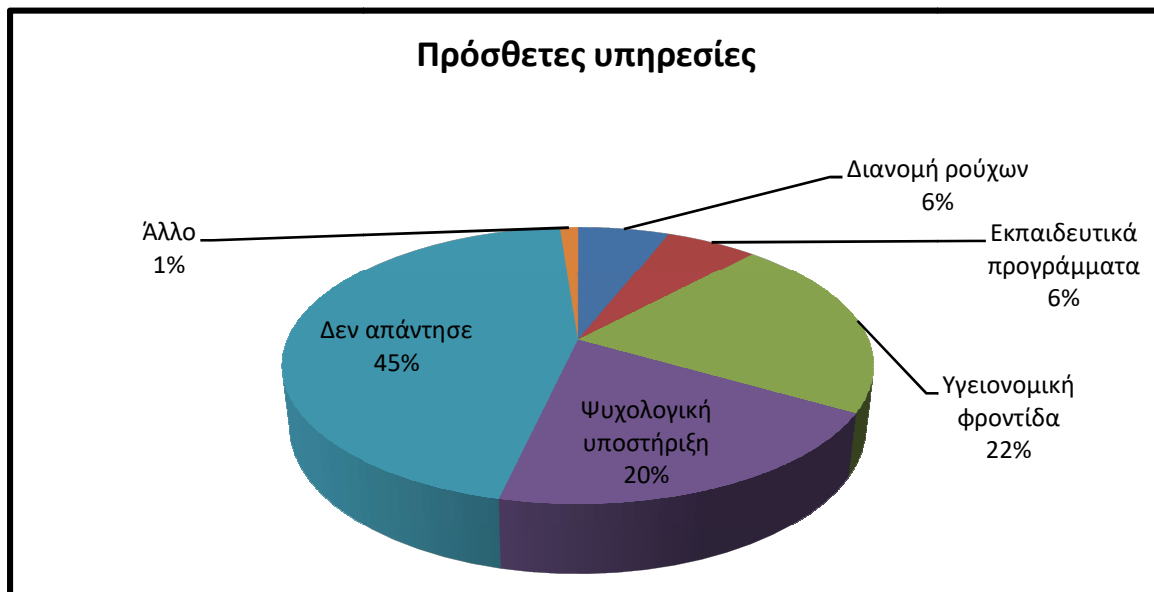
Από το παρακάτω Γράφημα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων σε ποσοστό (76%) έχουν πολύ θετικές εντυπώσεις από τη συμπεριφορά των υπαλλήλων/εθελοντών του Κοινωνικού Παντοπωλείου, ενώ ένα ποσοστό 23% έχει θετικές εντυπώσεις. Μόνο ένα μικρό ποσοστό 1% δήλωσε ουδέτερο και κανένας δεν είχε αρνητική ή πολύ αρνητική εντύπωση.

Γράφημα 18 Ικανοποίηση από τη συμπεριφορά του προσωπικού των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.14. Πρόσθετες υπηρεσίες

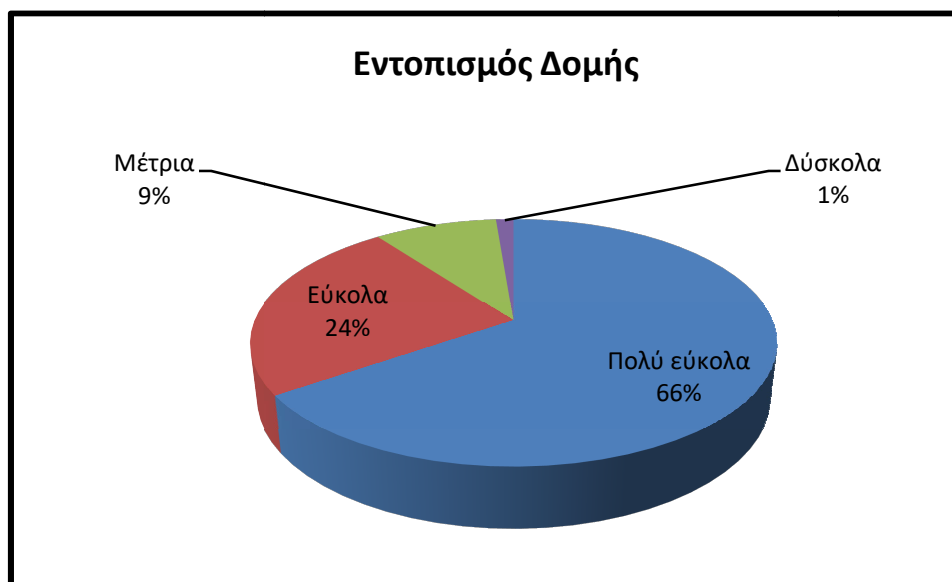
Από το Γράφημα 19 προκύπτει ότι το 45% από τους συμμετέχοντες δεν απάντησε. Ωστόσο, ένα ποσοστό 22% θα ήθελε να παρέχεται υγειονομική φροντίδα, ένα 20% ψυχολογική υποστήριξη και ένα 6% διανομή ρούχων ή εκπαιδευτικά προγράμματα. Ένα μικρό ποσοστό 1% δήλωσε κάτι άλλο.

Γράφημα 19 Πρόσθετες υπηρεσίες των Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.15. Εντοπισμός Δομής

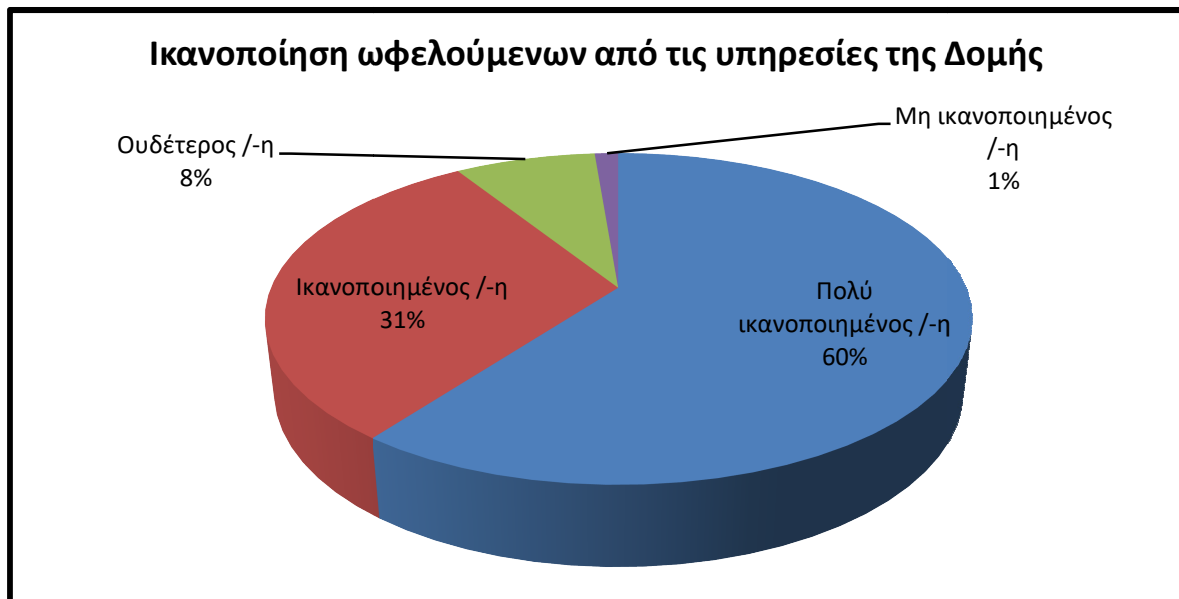
Η πλειοψηφία των ωφελούμενων (66%) θεωρούν ότι είναι πολύ εύκολο να εντοπίσουν το Κοινωνικό Παντοπωλείο στην περιοχή τους, ενώ ένα ποσοστό 24% το θεωρεί απλώς εύκολο. Ένα μικρό ποσοστό 9% δήλωσε ότι δυσκολεύεται σε έναν βαθμό και ένα 1% δήλωσε ότι είναι δύσκολο.

Γράφημα 20 Εντοπισμός Κοινωνικών Παντοπωλείων

6.2.1.16. Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες της Δομής

Από το παρακάτω Γράφημα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων σε ποσοστό (60%) είναι πολύ ικανοποιημένη από τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Παντοπωλείου, ενώ ένα ποσοστό 31% είναι ικανοποιημένο. Ένα μικρό ποσοστό (8%) δήλωσε ουδέτερο και μόλις το 1% δήλωσε μη ικανοποιημένο.

Γράφημα 21 Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Παντοπωλείων

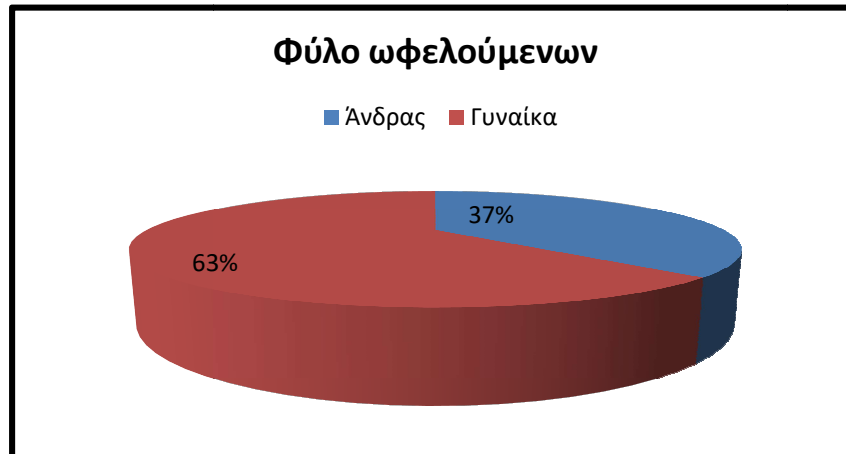
6.2.2. Αποτελέσματα ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.1. Γενικά στοιχεία ωφελούμενου

Το σύνολο των ερωτηθέντων ωφελούμενων του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων έχουν τη Λαμία ως τόπο κατοικίας. Η υπηκοότητά τους είναι ελληνική κατά 25%, ενώ το υπόλοιπο 75% είναι αλβανικής υπηκοότητας.

6.2.2.2. Φύλο

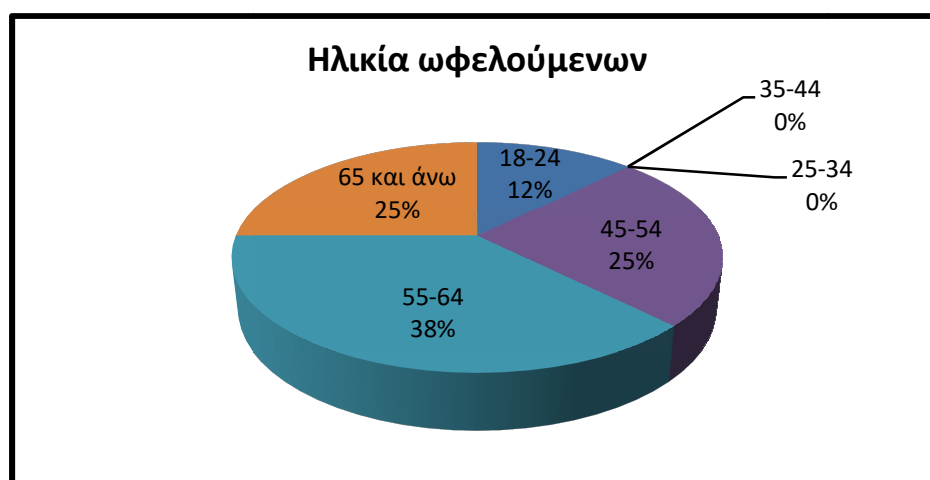
Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Κοινωνικό Φαρμακείο της Λαμίας, παρατηρήθηκε ότι το 63% των ερωτηθέντων είναι γυναίκες, ενώ το 37% είναι άντρες.

Γράφημα 22 Φύλο ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.3. Ηλικία

Στο Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας, η ηλικιακή κατανομή των ερωτηθέντων παρουσιάζει την εξής εικόνα: Το 12% ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 18-24, ενώ το 25% ανήκει στην ομάδα 45-54. Το μεγαλύτερο ποσοστό, 38%, αφορά την ηλικιακή ομάδα 55-64. Οι ηλικιακές ομάδες 25-34 και 35-44 δεν έχουν εκπροσώπηση. Τέλος, το 25% των ερωτηθέντων είναι ηλικίας 65 και άνω.

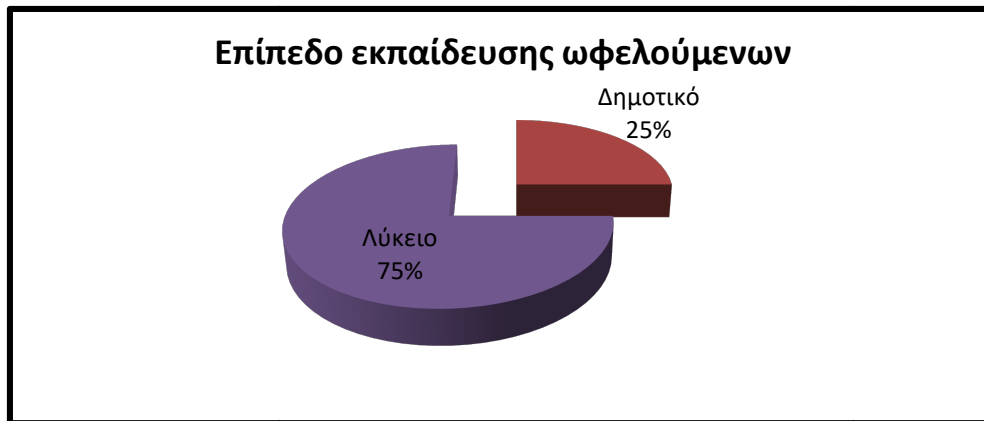

Γράφημα 23 Ηλικία ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.4. Επίπεδο εκπαίδευσης

Το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτηθέντων του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων

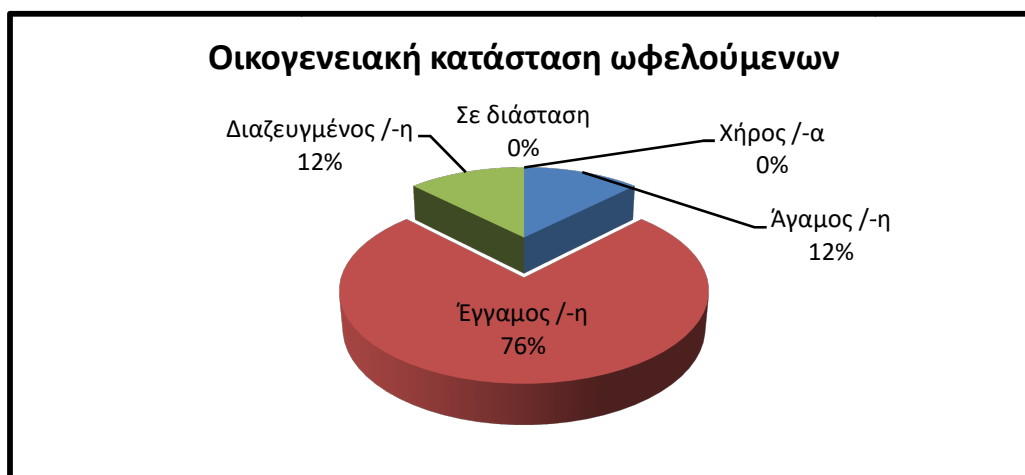
είναι χαμηλό, με το 75% να έχει ολοκληρώσει το Λύκειο και το 25% να έχει ολοκληρώσει το Δημοτικό. Δεν παρατηρούνται υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης, όπως Τριτοβάθμια ή Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Μεταπτυχιακό ή Διδακτορικό.

Γράφημα 24 Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.5. Οικογενειακή Κατάσταση ωφελούμενων

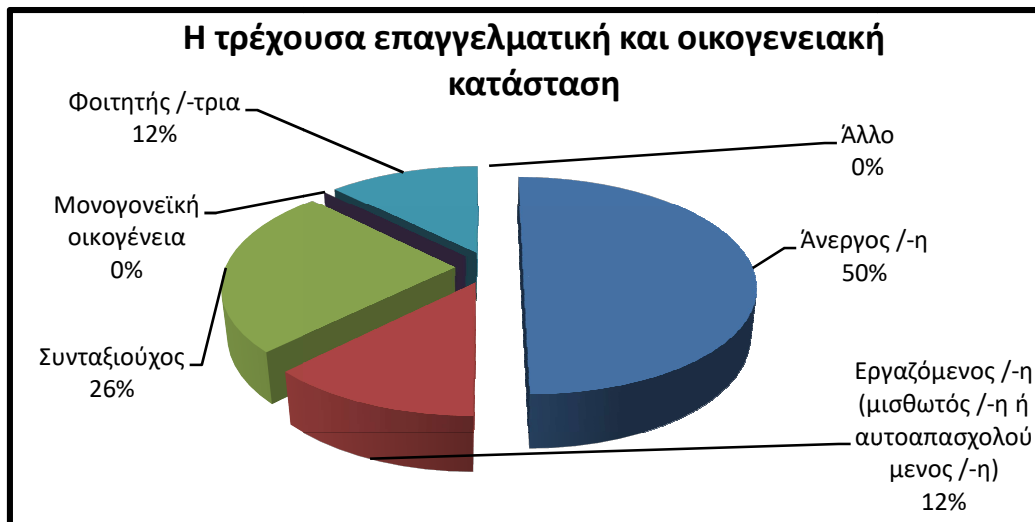
Το 76% των ερωτηθέντων του Κοινωνικού Φαρμακείου Λαμίας είναι έγγαμοι, ενώ το 12% είναι άγαμοι. Ένα άλλο 12% είναι διαζευγμένοι, ενώ δεν καταγράφεται κανένα ποσοστό σε διάσταση ή χηρεία.

Γράφημα 25 Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.6. Τρέχουσα επαγγελματική ή οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων

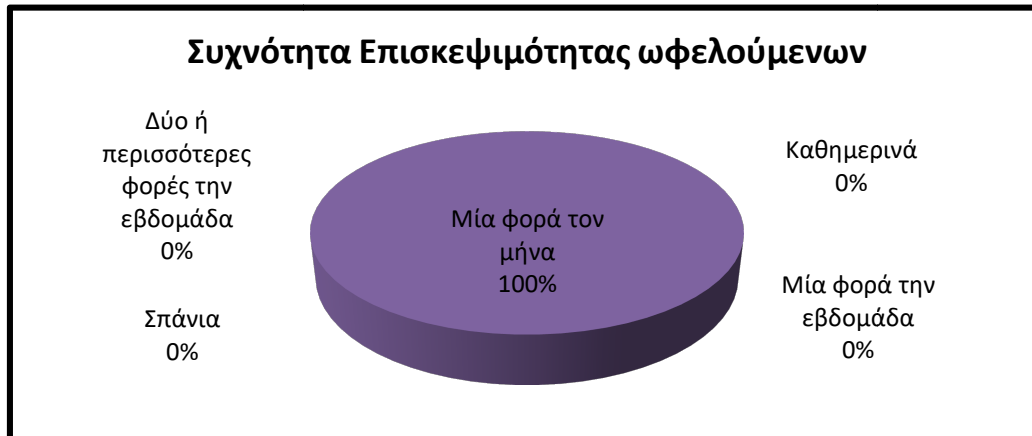
Η πλειονότητα των ερωτηθέντων του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων είναι άνεργοι (50%), ενώ ακολουθεί το 26% αφορά συνταξιούχους. Το 12% είναι εργαζόμενοι, είτε μισθωτοί είτε αυτοαπασχολούμενοι. Δεν καταγράφηκαν μονογονεϊκές οικογένειες, ενώ υπάρχει μικρό ποσοστό στην κατηγορία φοιτητής/τρια.

Γράφημα 26 Η τρέχουσα επαγγελματική και οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων

6.2.2.7. Συχνότητα επισκέψεων ωφελούμενων

Σύμφωνα με τα δεδομένα οι ερωτηθέντες του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου Λαμιέων επισκέπτονται τη συγκεκριμένη υπηρεσία μία φορά τον μήνα. Δεν υπήρχαν απαντήσεις για συχνότερες επισκέψεις, όπως καθημερινά ή εβδομαδιαία, ενώ καμία από τις απαντήσεις δεν ανήκει στις κατηγορίες για σπάνιες επισκέψεις ή άλλες συχνότητες.

Γράφημα 27 Συχνότητα επισκεψιμότητας ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.8. Βασικές Ανάγκες που καλύπτονται μέσω του Κοινωνικού Φαρμακείου

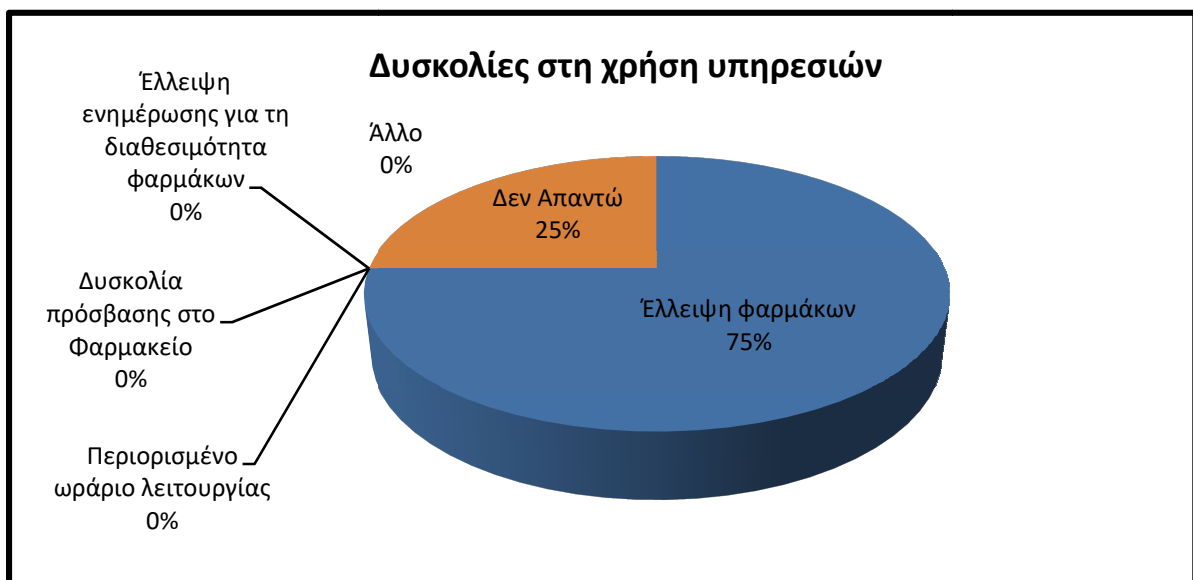
Το Κοινωνικό Φαρμακείο της Λαμίας καλύπτει τις βασικές ανάγκες των ωφελούμενων, παρέχοντας συνταγογραφούμενα και μη συνταγογραφούμενα φάρμακα, καθώς και συμβουλές για την υγεία και τη φαρμακευτική αγωγή. Το 32% των υπηρεσιών αφορά συνταγογραφούμενα φάρμακα, ενώ το 32% αφορά μη συνταγογραφούμενα φάρμακα. Το υπόλοιπο 36% παρέχει συμβουλές για την υγεία και τη φαρμακευτική αγωγή, ενώ δεν αναφέρονται άλλες υπηρεσίες.

Γράφημα 28 Κάλυψη αναγκών ωφελούμενων μέσω των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.9. Δυσκολίες στη χρήση των υπηρεσιών του Κοινωνικού Φαρμακείου

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι του Κοινωνικού Φαρμακείου Λαμίας, σύμφωνα με τα δεδομένα, σχετίζονται κυρίως με την έλλειψη φαρμάκων, καθώς το 75% των ερωτηθέντων ανέφεραν αυτή τη δυσκολία. Αντίθετα, ζητήματα όπως το περιορισμένο ωράριο λειτουργίας, η δυσκολία πρόσβασης στο φαρμακείο και η έλλειψη ενημέρωσης για τη διαθεσιμότητα των φαρμάκων δεν καταγράφηκαν ως σημαντικά προβλήματα, καθώς κανείς από τους συμμετέχοντες δεν τα επέλεξε. Επιπλέον, δεν υπήρξαν αναφορές για άλλες δυσκολίες, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (25%) επέλεξε να μην απαντήσει.

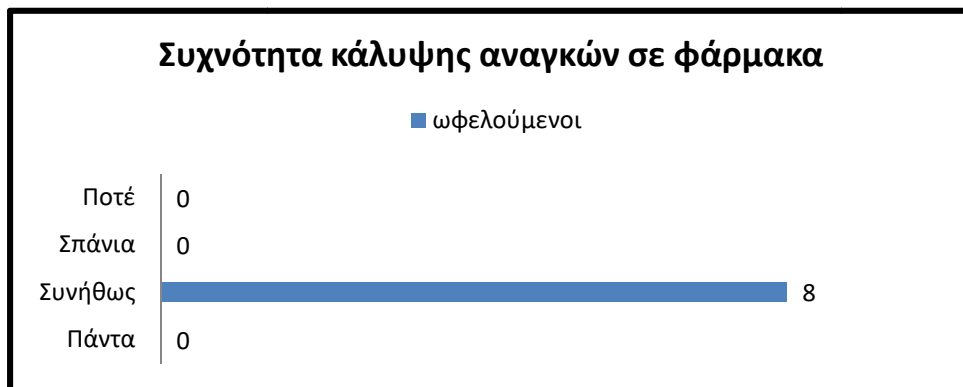

Γράφημα 29 Δυσκολίες στη χρήση υπηρεσιών των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.10. Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε φάρμακα από το Κοινωνικό Φαρμακείο

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας καλύπτει τις ανάγκες τους σε φάρμακα σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς δήλωσαν ότι αυτό συμβαίνει «Συνήθως». Η απάντηση αυτή υποδηλώνει ότι, παρόλο που το φαρμακείο καταφέρει να ανταποκριθεί στις περισσότερες περιπτώσεις στις ανάγκες των ωφελούμενων, ενδέχεται να υπάρχουν περιστασιακές ελλείψεις ή ανάγκες που δεν καλύπτονται πλήρως. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημαντική συμβολή της δομής στην πρόσβαση των πολιτών σε απαραίτητα

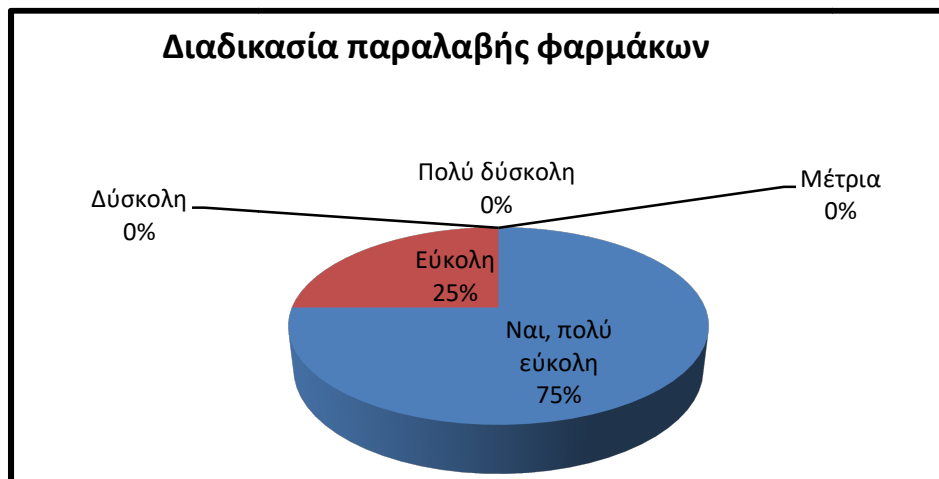
φάρμακα, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Γράφημα 30 Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε φάρμακα

6.2.2.11. Διαδικασία παραλαβής φαρμάκων

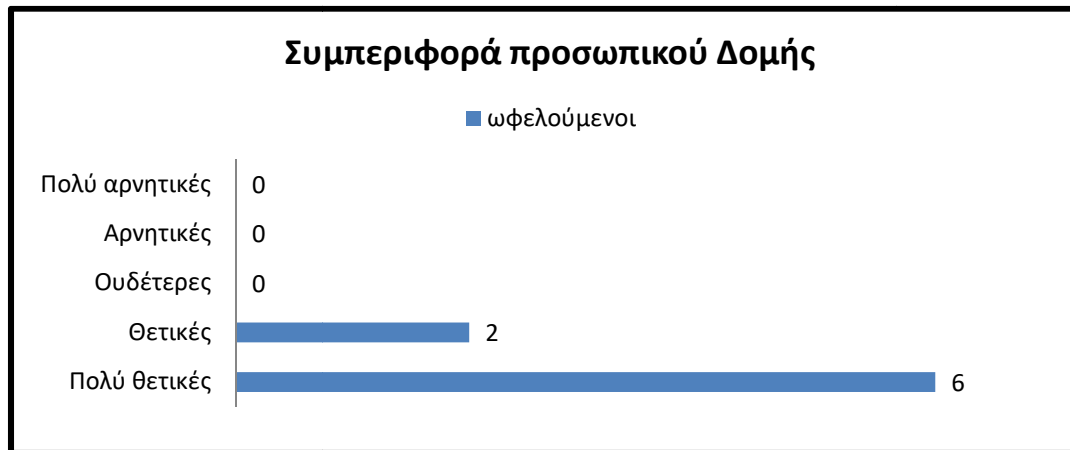
Η διαδικασία παραλαβής των φαρμάκων χαρακτηρίζεται ως εύκολη και κατανοητή από τους περισσότερους ερωτηθέντες, με το 75% να τη θεωρεί πολύ εύκολη και το 25% εύκολη. Δεν καταγράφηκαν απόψεις που να την αξιολογούν ως μέτρια, δύσκολη ή πολύ δύσκολη, γεγονός που υποδηλώνει μια ομαλή και απρόσκοπτη εμπειρία για τους πολίτες.

Γράφημα 31 Διαδικασία παραλαβής φαρμάκων μέσω των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.12. Ικανοποίηση ωφελούμενων από το προσωπικό του Κοινωνικού Φαρμακείου

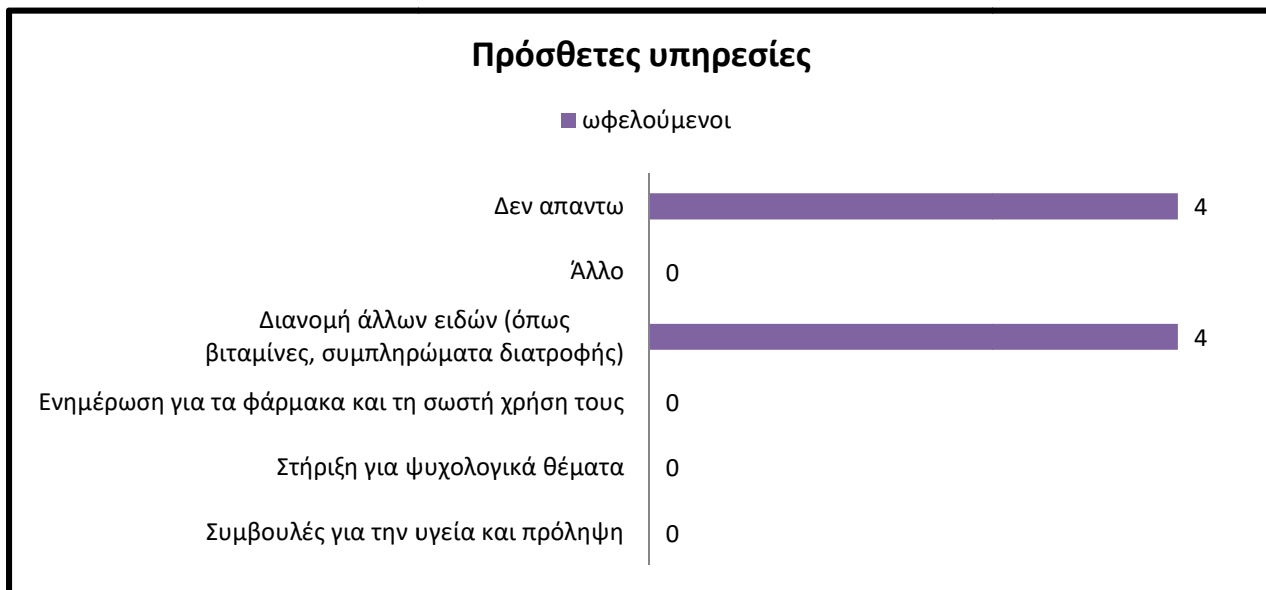
Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (6) εξέφρασε πολύ θετικές εντυπώσεις αναφορικά με τη συμπεριφορά του προσωπικού της Δομής. Μόλις 2 ερωτηθέντες εξέφρασαν θετικές εντυπώσεις επί του θέματος.

Γράφημα 32 Συμπεριφορά προσωπικού των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.13. Πρόσθετες παρεχόμενες υπηρεσίες από το Κοινωνικό Φαρμακείο

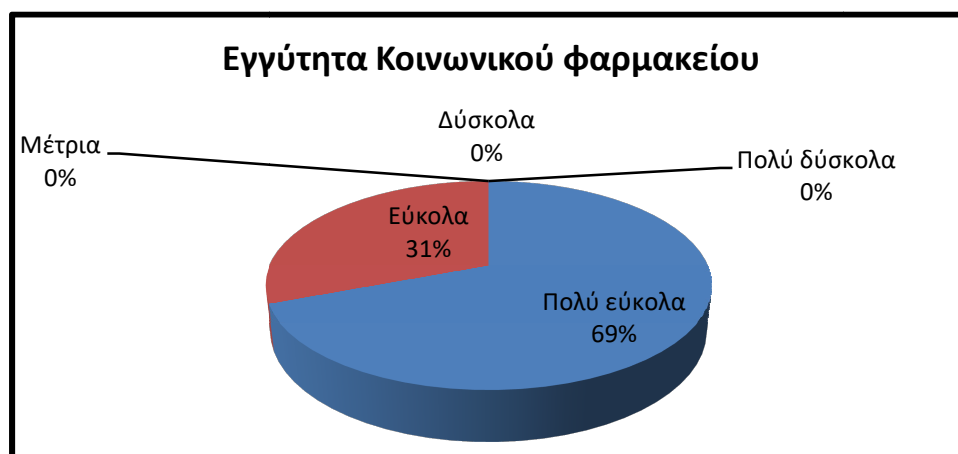
Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας παρέχει πολύτιμη στήριξη σε ευάλωτες ομάδες, με τους ωφελούμενους να εκφράζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (50%) για τη διανομή βιταμινών και συμπληρωμάτων διατροφής. Το ίδιο ποσοστό επέλεξε «Δεν απαντώ», πιθανώς λόγω αβεβαιότητας ή έλλειψης ενδιαφέροντος. Άλλες υπηρεσίες, όπως συμβουλές υγείας, ψυχολογική στήριξη και ενημέρωση για τη χρήση φαρμάκων, δε συγκέντρωσαν προτιμήσεις. Τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να συμβάλλουν στην αναπροσαρμογή των υπηρεσιών της Δομής, δίνοντας έμφαση στις πραγματικές ανάγκες των ωφελούμενων.

Γράφημα 33 Πρόσθετες παρεχόμενες υπηρεσίες των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.14. Εντοπισμός Κοινωνικού Φαρμακείου

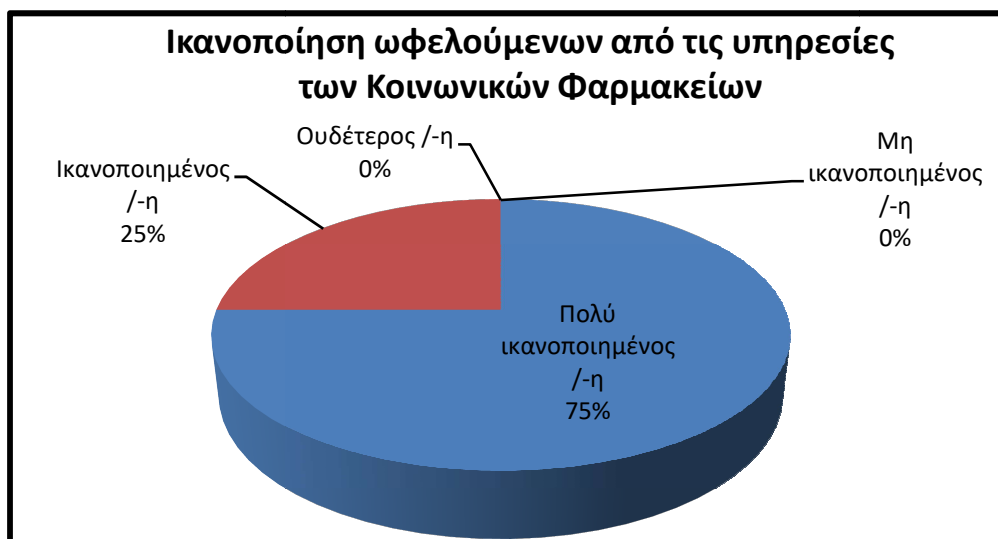
Το 69% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι εντοπίζει το Κοινωνικό Φαρμακείο «πολύ εύκολα», ενώ το υπόλοιπο 31% «εύκολα». Κανένας από τους συμμετέχοντες δεν ανέφερε ότι αντιμετωπίζει δυσκολία στον εντοπισμό του, γεγονός που υποδηλώνει πως η τοποθεσία του είναι προσβάσιμη και ευρέως γνωστή στο κοινό.

Γράφημα 34 Εγγύτητα Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.2.15. Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Φαρμακείου

Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας απολαμβάνει εξαιρετικά υψηλά επίπεδα ικανοποίησης από τους ερωτηθέντες, καθώς το 75% δηλώνει ότι είναι «Πολύ ικανοποιημένοι» και το υπόλοιπο 25% «Ικανοποιημένοι». Δεν καταγράφεται καμία αρνητική αξιολόγηση, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες των ωφελούμενων. Τα δεδομένα αυτά αντικατοπτρίζουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της υποστήριξης που προσφέρει το Κοινωνικό Φαρμακείο, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της πρόσβασης σε φαρμακευτική περίθαλψη για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

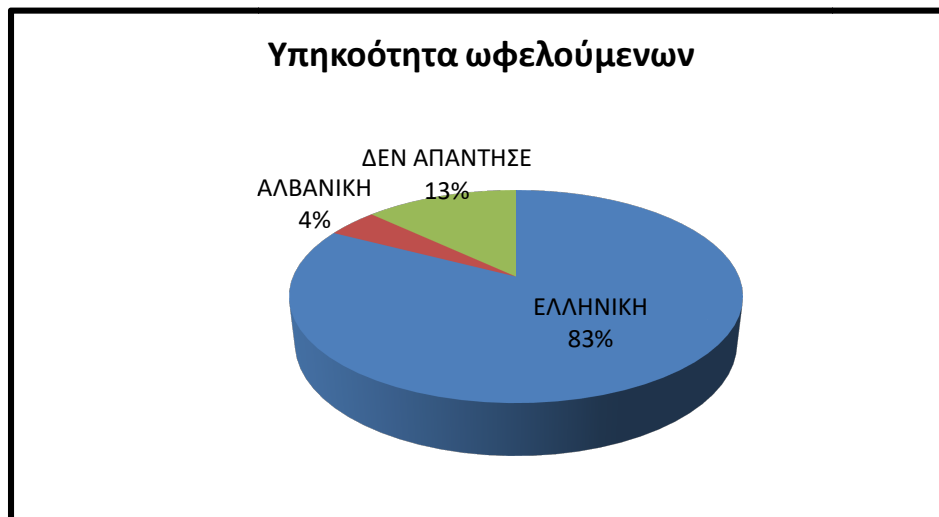

Γράφημα 35 Ικανοποίηση ωφελούμενων από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Φαρμακείων

6.2.3. Αποτελέσματα Ωφελούμενων Δομών Παροχής Συσσιτίων

6.2.3.1. Γενικά στοιχεία ωφελούμενου

Το Γράφημα 36 απεικονίζει την υπηκοότητα των ωφελούμενων στα Κοινωνικά Συσσίτια, δείχνοντας μια ισχυρή πλειοψηφία της ελληνικής ιθαγένειας (83%). Η Αλβανική ιθαγένεια είναι ένα μικρότερο ποσοστό (4%), ενώ ένα 13% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Γράφημα 36 Υπηκοότητα ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.2. Φύλο

Το Γράφημα 37 δείχνει την κατανομή των φύλων των ωφελούμενων στις Δομές Παροχής Συσσιτίων. Οι άνδρες αποτελούν την πλειοψηφία με 58%, ενώ οι γυναίκες αποτελούν το 42%.

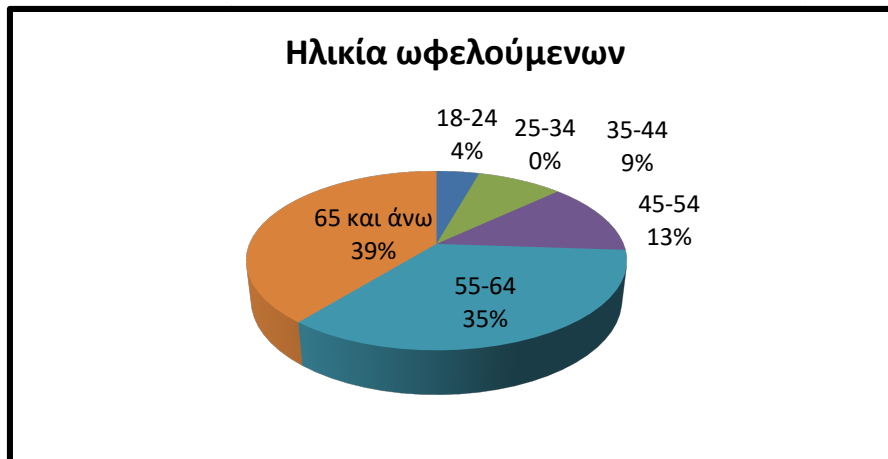

Γράφημα 37 Φύλο ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.3. Ηλικία

Σύμφωνα με το Γράφημα που ακολουθεί, η ηλικιακή ομάδα 65+ αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό (39%) των ωφελούμενων των Δομών Παροχής Συσσιτίων. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 55-64 με 35%. Οι ηλικιακές ομάδες 45-54 και 35-44 αποτελούν το 13% και 9% αντίστοιχα. Οι

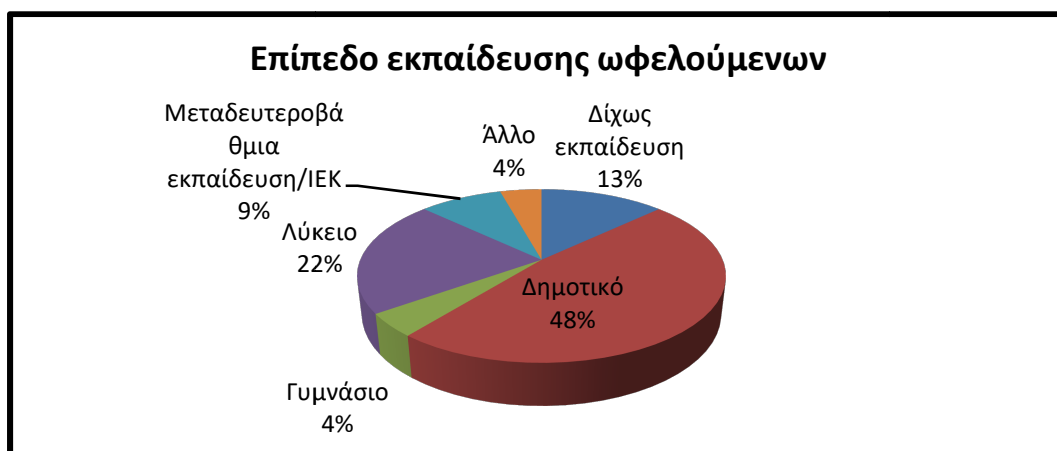
ηλικιακές ομάδες 25-34 και 18-24 έχουν το μικρότερο ποσοστό, με την ομάδα 25-34 να μην έχει καθόλου εκπροσώπηση. Συμπερασματικά, η πλειοψηφία των ωφελούμενων είναι άνω των 55 ετών.

Γράφημα 38 Ηλικία ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.4. Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (48%) έχει τελειώσει την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό (4%) έχει ολοκληρώσει το Γυμνάσιο. Ένα 22% έχει τελειώσει τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ενώ ένα 9% έχει λάβει Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση (π.χ. ΙΕΚ). Ένα 13% δεν έχει λάβει καμία εκπαίδευση, ενώ ένα 4% έχει κάποιο άλλο επίπεδο εκπαίδευσης.

Γράφημα 39 Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.5. Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων

Σύμφωνα με το Γράφημα 40, το 39% των ωφελούμενων των Συσσιτίων είναι άγαμοι, ενώ ένα 31% είναι διαζευγμένοι. Ένα 17% είναι παντρεμένοι, ένα 9% είναι χήροι και ένα 4% είναι σε διάσταση.

Γράφημα 40 Οικογενειακή κατάσταση ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.6. Τρέχουσα κατάσταση ωφελούμενων

Παρατηρούμε ότι το 50% των ωφελούμενων είναι άνεργοι, ενώ το 21% είναι συνταξιούχοι και ένα άλλο 21% εργάζονται, είτε ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι. Ένα 4% είναι φοιτητές και ένα άλλο 4% προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες.

Γράφημα 41 Τρέχουσα κατάσταση των ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.7. Συχνότητα γευμάτων

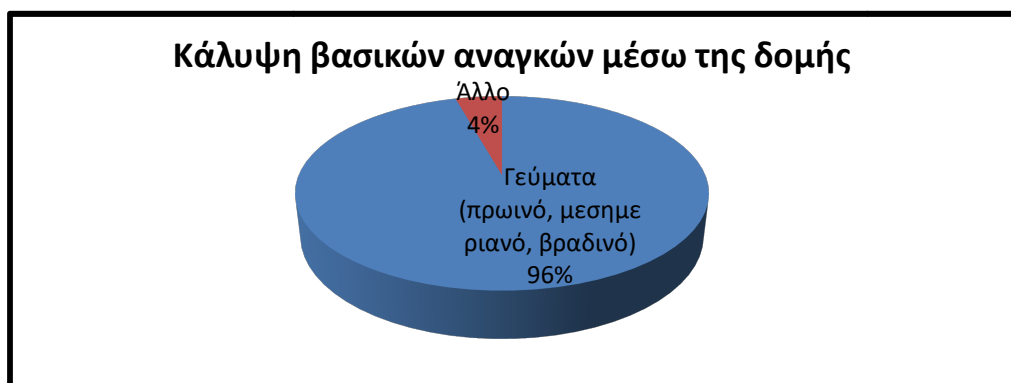
Παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία (83%) των ωφελούμενων λαμβάνει γεύματα καθημερινά, ενώ ένα 13% δύο ή περισσότερες φορές την εβδομάδα. Ένα μικρό ποσοστό (4%) έχει διαφορετική συχνότητα λήψης γευμάτων.

Γράφημα 42 Συχνότητα γευμάτων από τις Δομές των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.8. Κάλυψη βασικών αναγκών

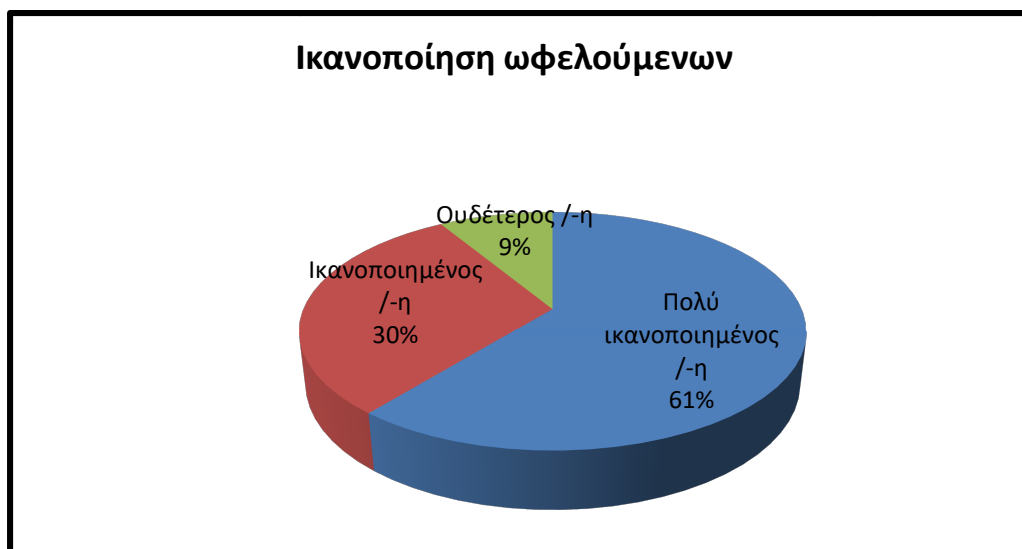
Παρατηρούμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία (96%) των ωφελούμενων καλύπτει τις ανάγκες σίτισής της μέσω της δομής, ενώ ένα μικρό ποσοστό (4%) καλύπτει τις ανάγκες του με κάποιο άλλο τρόπο.

Γράφημα 43 Κάλυψη βασικών αναγκών μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.9. Ικανοποίηση ωφελούμενων από την ποιότητα και ποσότητα των γευμάτων

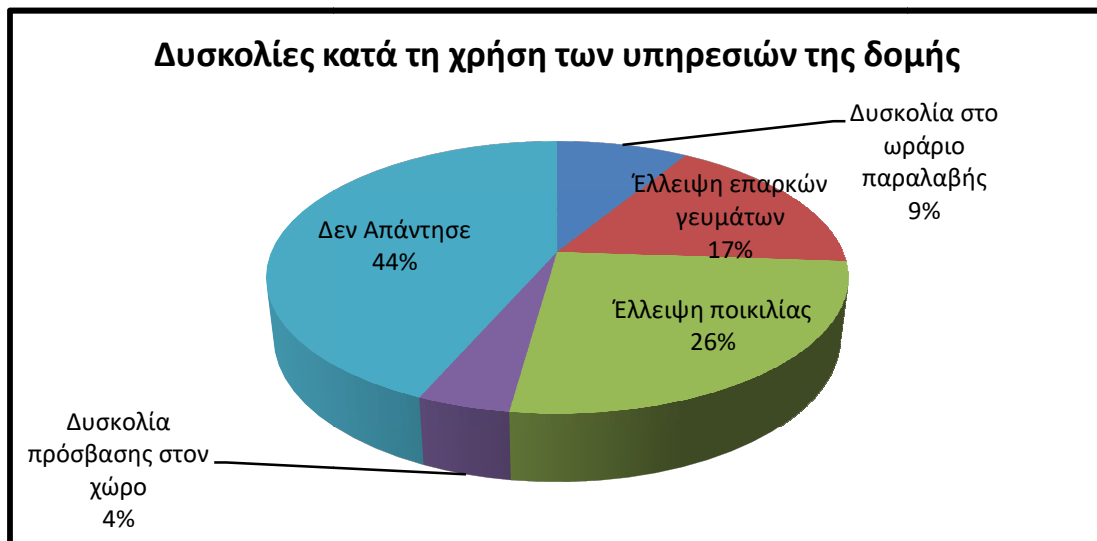
Παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων (61%) είναι πολύ ικανοποιημένοι, ενώ ένα 30% είναι απλώς ικανοποιημένοι. Ένα μικρό ποσοστό (9%) δηλώνει ουδέτερο.

Γράφημα 44 Ικανοποίηση ωφελούμενων μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.10. Δυσκολίες ωφελούμενων κατά τη χρήση των υπηρεσιών της Δομής

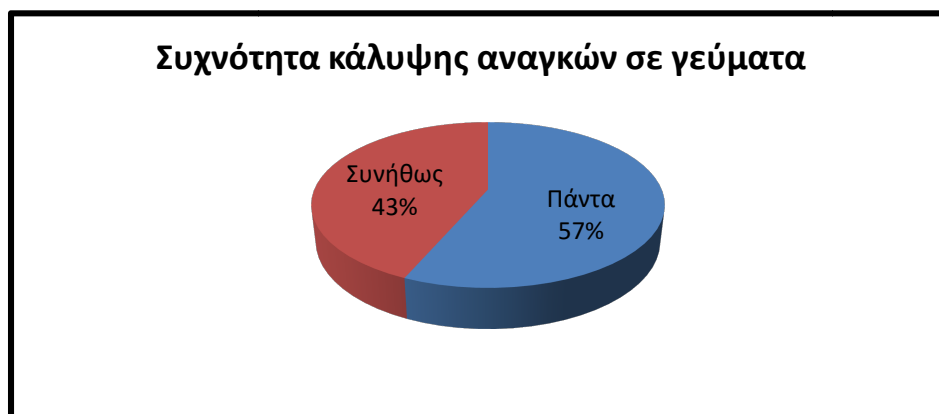
Παρατηρούμε ότι το 44% των ερωτηθέντων δεν απάντησε στην ερώτηση σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Από αυτούς που απάντησαν, το 26% ανέφερε την έλλειψη ποικιλίας φαγητού, το 17% την έλλειψη επαρκών γευμάτων, το 9% δυσκολεύεται με το ωράριο παραλαβής και το 4% δυσκολεύεται να έχει πρόσβαση στον χώρο. Ένα άλλο 4% αντιμετωπίζει κάποια άλλη δυσκολία.

Γράφημα 45 Δυσκολίες κατά την χρήση των υπηρεσιών των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.11. Κάλυψη αναγκών ωφελούμενων σε γεύματα

Παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία (57%) των ωφελούμενων των Κοινωνικών Συσσιτίων καλύπτει πάντα τις ανάγκες για γεύματα, ενώ ένα 43% καλύπτει τις ανάγκες του συνήθως από τη δομή.

Γράφημα 46 Συχνότητα κάλυψης αναγκών σε γεύματα

6.2.3.12. Διαδικασία παραλαβής γευμάτων

Η συντριπτική πλειοψηφία (91%) των ερωτηθέντων θεωρεί τη διαδικασία παραλαβής γευμάτων από τη Δομή πολύ εύκολη, ενώ ένα 5% τη θεωρεί απλώς εύκολη. Ένα μικρό ποσοστό (4%) τη θεωρεί κάπως κατανοητή και εύκολη.

Γράφημα 47 Διαδικασία παραλαβής γευμάτων μέσω των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.13. Ικανοποίηση ωφελούμενων από το προσωπικό της Δομής

Παρατηρούμε ότι το 100% των ερωτηθέντων έχει πολύ θετικές εντυπώσεις από τη συμπεριφορά των υπαλλήλων.

6.2.3.14. Εντοπισμός Δομής

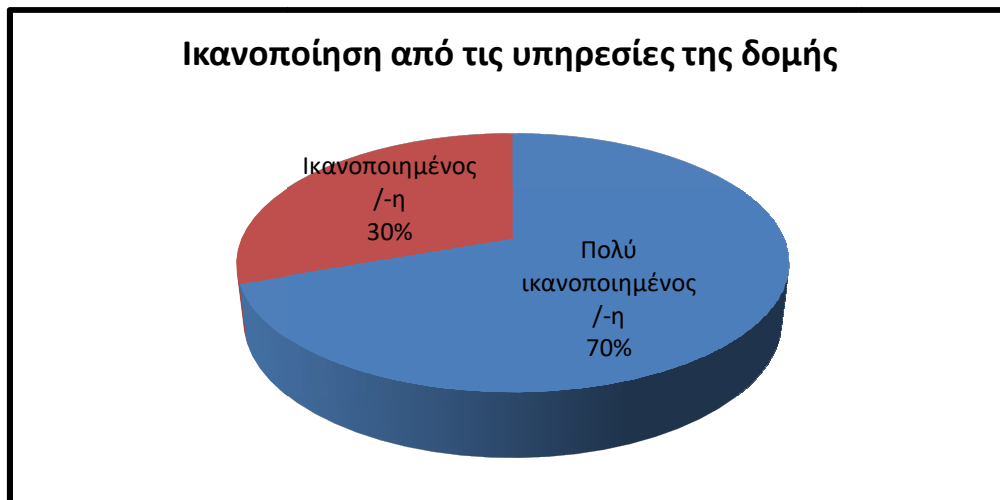
Παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία (74%) των ερωτηθέντων θεωρεί ότι είναι πολύ εύκολο να εντοπίσει τη δομή και τις υπηρεσίες της στην περιοχή, ενώ ένα 26% τη θεωρεί εύκολη.

Γράφημα 48 Εντοπισμός Δομής

6.2.3.15. Ικανοποίηση ωφελούμενων

Σύμφωνα με το ακόλουθο Γράφημα, η πλειοψηφία (70%) των ερωτηθέντων είναι πολύ ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Δομής, ενώ το 30% είναι ικανοποιημένοι.

Γράφημα 49 Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Συσσιτίων

6.2.3.16. Πρόσθετες υπηρεσίες στη Δομή

Από τους 23 ωφελούμενους των Δομών Παροχής Συσσιτίων που συμμετείχαν στην έρευνα, προέκυψαν τα εξής:

- Επιπλέον γεύματα το Σαββατοκύριακο.
- Ενίσχυση στους τομείς της πληροφορικής και τεχνολογίας.
- Μεγαλύτερη ποικιλία γευμάτων (όπως ψάρι μια φορά τη βδομάδα κ.α.).
- Παροχή προϊόντων υγιεινής και πρώτης ανάγκης.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (56.5%) δεν απάντησε στην ερώτηση.

Κεφάλαιο 7^ο: Συμπεράσματα Έρευνας

7.1. Συμπεράσματα Υπευθύνων ΔΠΒΑ

7.1.1. Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Παντοπωλείων

Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας, προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των Κοινωνικών Παντοπωλείων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Αρχικά, τα κριτήρια επιλογής των ωφελούμενων βασίζονται σε κοινωνικοοικονομικά δεδομένα, όπως η οικογενειακή κατάσταση, τα εισοδηματικά κριτήρια, η ανεργία και η ύπαρξη Ατόμων με Αναπηρία στην οικογένεια. Σε ορισμένους Δήμους, δύναται να επωφελούνται μετανάστες ή πρόσφυγες ακόμα και ηλικιωμένα άτομα. Παράλληλα, όλα τα Κοινωνικά Παντοπωλεία διασφαλίζουν την προσβασιμότητα για τα Άτομα με Αναπηρία, ενισχύοντας την ασφαλή και ισότιμη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Οι παροχές των Δομών καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων πρώτης ανάγκης, ενώ η πλειοψηφία τους παρέχει και είδη ατομικής υγιεινής, ένδυσης, υπόδησης και ψυχαγωγίας. Επιπλέον, το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Δελφών και του Δήμου Καρπενησίου διαφοροποιείται, παρέχοντας και σχολικά είδη, μέσω δωρεών, για την υποστήριξη των μαθητών. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε ορισμένες Δομές τα προϊόντα προμηθεύονται μέσω συμβάσεων με προμηθευτές ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία τους και η επάρκειά τους.

Παράλληλα, σημαντική είναι η συνεργασία των Κοινωνικών Παντοπωλείων με άλλες κοινωνικές δομές και οργανισμούς, η οποία ενισχύει την κοινωνική συνοχή. Η δέσμευση των Δομών στην υποστήριξη των ωφελούμενων αναδεικνύεται, τόσο μέσω προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης όσο και μέσω πρωτοβουλιών κοινωνικής ενσωμάτωσης και αλληλεγγύης. Ειδικότερα, το 50% των Δομών εστιάζει στην αντιμετώπιση της οικονομικής δυσχέρειας των ωφελούμενων σε πολύ μεγάλο βαθμό, ενώ το 83% προωθεί τη βιώσιμη υποστήριξή τους.

Η αξιολόγηση των δράσεων των Κοινωνικών Παντοπωλείων αποτελεί βασικό εργαλείο για τη βελτίωση της λειτουργίας τους. Παρόλο που η παρακολούθηση της προόδου και της απόδοσης των δράσεων πραγματοποιείται εντατικά στο σύνολο των Δομών, η αξιολόγηση κοινωνικών επιπτώσεων των δράσεων χρήζει ενίσχυσης. Κατόπιν διενέργειας των δια ζώσης συνεντεύξεων με τους Υπεύθυνους των Δομών παρατηρήθηκε ότι η συμμετοχή των εθελοντών είναι σημαντικά

περιορισμένη και απαιτείται μεγαλύτερη συμμετοχή και δραστηριοποίησή τους, ώστε να υποβοηθηθεί και να ενισχυθεί το έργο και η λειτουργία τους.

Η συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιτυχίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων. Όλες οι Δομές συνεργάζονται στο μέγιστο με τους Δήμους και τις Τοπικές Αρχές και με τοπικές επιχειρήσεις, ενώ απαιτείται ενίσχυση της συνεργασίας με πολιτιστικούς και αθλητικούς συλλόγους, ώστε να αυξηθούν οι δωρεές και οι χορηγοί και να παρέχονται περισσότερα προϊόντα και αγαθά στους ωφελούμενους.

Σχετικά με τη στελέχωση, οι Υπεύθυνοι των Δομών αναλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, από τη διοικητική διαχείριση μέχρι την επικοινωνία με ωφελούμενους και παρόχους. Το βοηθητικό προσωπικό διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη λειτουργία των Δομών, αναλαμβάνοντας καθήκοντα διανομής αγαθών και προσέλκυσης χορηγιών. Παράλληλα, σε ορισμένες Δομές επισημάνθηκε η ανάγκη για πρόσθετη στελέχωση και διαχωρισμό ρόλων.

Τέλος, προτείνονται συγκεκριμένες βελτιώσεις για την ενίσχυση της λειτουργίας των Κοινωνικών Παντοπωλείων. Οι σημαντικότερες προτάσεις περιλαμβάνουν την αύξηση της χρηματοδότησης, τη διεύρυνση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, τη βελτίωση των κτιριακών υποδομών και την ενίσχυση της δημοσιότητας. Επιπλέον, προτείνεται η παροχή συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, καθώς και η ενίσχυση των δράσεων εθελοντισμού και κοινωνικής ευαισθητοποίησης. Η υλοποίηση αυτών των προτάσεων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και στην περαιτέρω ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

7.1.2. Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Κοινωνικών Φαρμακείων

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τα Κοινωνικά Φαρμακεία των Δήμων Λεβαδέων και Λαμιέων, διαπιστώνεται ότι αποτελούν πολύτιμες δομές κοινωνικής υποστήριξης, παρέχοντας φαρμακευτική βοήθεια σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας των Κοινωνικών Φαρμακείων βασίζονται σε κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες, με μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο Δήμων. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή κριτηρίων, όπως η οικογενειακή κατάσταση, προβλήματα υγείας, ανεργία, αναπηρία, εισόδημα κ.λπ., εξασφαλίζει ότι η υποστήριξη απευθύνεται σε όσους τη χρειάζονται περισσότερο, διασφαλίζοντας τη δίκαιη κατανομή των παροχών. Παράλληλα, οι Δομές αυτές διασφαλίζουν την προσβασιμότητα για τα Άτομα με Αναπηρία, ενισχύοντας την ασφαλή και

ισότιμη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Η συνεργασία με διάφορους φορείς και υπηρεσίες αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη λειτουργία των Κοινωνικών Φαρμακείων. Ο Δήμος Λεβαδέων έχει αναπτύξει ένα ισχυρό δίκτυο συνεργασιών με δομές υγείας, τοπικές αρχές, κέντρα κοινότητας, σχολεία κ.λπ., ενώ ο Δήμος Λαμιέων, παρόλο που συγκλίνει στα περισσότερα, παρουσιάζει ελλείψεις στη διασύνδεση με Δομές Ψυχικής Υγείας και σχολεία. Η περαιτέρω ενίσχυση της αλληλεπίδρασης και συνεργασίας των Δομών αυτών με καίριες υπηρεσίες και φορείς θα αποτελέσει πυλώνα γνωστοποίησης της λειτουργίας τους στο ευρύ κοινό.

Όσον αφορά τις παροχές, τα Κοινωνικά Φαρμακεία προσφέρουν συνταγογραφούμενα και μη φάρμακα, φαρμακευτικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα, καλύπτοντας βασικές ανάγκες των πολιτών που βρίσκονται σε οικονομική δυσχέρεια. Οι προμήθειες βασίζονται κυρίως σε δωρεές, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία της κοινωνικής συμμετοχής στη βιωσιμότητα αυτών των δομών.

Η τήρηση αυστηρών προδιαγραφών αποθήκευσης των φαρμάκων διασφαλίζει την ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων. Οι δομές εφαρμόζουν κανόνες σχετικά με τη θερμοκρασία, την υγρασία και τη γενική καθαριότητα των χώρων. Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμίας διαθέτει επιπλέον συστήματα ασφαλείας, όπως συναγερμό και πυρασφάλεια, ενώ το Κοινωνικό Φαρμακείο Λιβαδειάς έχει επισημάνει την προστασία από UV ακτινοβολία και μέριμνα για απαλλαγή από τρωκτικά - έντομα. Παρά την επαρκή υποδομή που διαθέτουν, και τα δύο Κοινωνικά Φαρμακεία στερούνται ψυγείων, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα φύλαξης ορισμένων φαρμακευτικών προϊόντων που απαιτούν ειδικές συνθήκες αποθήκευσης.

Η στελέχωση αποτελεί έναν ακόμη καίριο παράγοντα στη λειτουργία των Κοινωνικών Φαρμακείων. Το Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμιέων διαθέτει επαρκές προσωπικό, με κοινωνική λειτουργό και φαρμακοποιό, εξασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία της δομής. Αντίθετα, το Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Λεβαδέων παρουσιάζεται υποστελεχωμένη, καθώς βρίσκεται σε διαδικασία εκ νέου πρόσληψης φαρμακοποιού, ενώ ο βοηθός φαρμακοποιού βρίσκεται σε άδεια μητρότητας. Η ενίσχυση του προσωπικού στη Λιβαδειά κρίνεται αναγκαία για την ομαλή παροχή υπηρεσιών.

Επιπροσθέτως, η δημοσιότητα της λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων πραγματοποιείται μέσω αφισών/φυλλαδίων, τοπικών μέσων ενημέρωσης, ενημερωτικών

δελτίων, συνεργασιών με τοπικούς φορείς κ.λπ. Ωστόσο, η χρήση πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram κ.λπ.) κρίνεται καίρια και ουσιαστική για την περαιτέρω αλληλεπίδραση με το ευρύ κοινό και την αποτελεσματικότερη προσέλκυση δωρεών/χορηγιών.

Στο πλαίσιο των προτάσεων βελτίωσης, διατυπώθηκε η εξασφάλιση σταθερών και επαρκών πόρων για τη διαρκή προμήθεια φαρμακευτικών προϊόντων στο Κοινωνικό Φαρμακείο Λαμιέων. Ο Δήμος Λεβαδέων, αν και δεν έχει διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις, θα μπορούσε να ωφεληθεί από ανάλογες βελτιωτικές δράσεις.

Εν κατακλείδι, τα Κοινωνικά Φαρμακεία των Δήμων Λεβαδέων και Λαμιέων παρέχουν ουσιαστική υποστήριξη σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, βασιζόμενα σε συνεργασίες και κοινωνικές δωρεές. Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, στη διαχείριση αποθεμάτων και στη δημοσιότητα των υπηρεσιών τους, ώστε να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και αποτελεσματικότητά τους.

7.1.3. Συμπεράσματα Υπευθύνων Έργου Δομών Παροχής Συσιτίων

Η έρευνα σχετικά με τις Δομές Παροχής Συσιτίων των Δήμων Λεβαδέων και Χαλκιδέων ανέδειξε σημαντικά στοιχεία όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ωφελούμενων, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τη λειτουργία των δομών, τη συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και τη στελέχωσή τους.

Αναφορικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, διαπιστώθηκε ότι και οι δύο δομές παρέχουν γεύματα σε άτομα με χαμηλά εισοδήματα, ανέργους, Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), άτομα με προβλήματα υγείας, ηλικιωμένους χωρίς υποστήριξη και οικογένειες με εξαρτώμενα μέλη. Ωστόσο, η Δομή Συσιτίου του Δήμου Χαλκιδέων εξυπηρετεί, επιπλέον, μετανάστες και πρόσφυγες, σε αντίθεση με τη Δομή του Δήμου Λεβαδέων. Επιπλέον, και οι δύο δομές διαθέτουν πρόσβαση για Άτομα με Αναπηρία. Έτσι, οι Δομές αυτές ενισχύουν πολύπλευρα και δυναμικά τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες στο πλαίσιο της κοινωνικής τους ένταξης και συνοχής.

Όσον αφορά τη σύνθεση και συχνότητα των γευμάτων, διαπιστώθηκε ότι οι ωφελούμενοι λαμβάνουν γεύματα που περιλαμβάνουν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά, όπως πρωτεΐνη, υδατάνθρακες και λιπαρά. Τα γεύματα διανέμονται καθημερινά, εκτός Σαββατοκύριακου, με ωράρια που διαφέρουν ανάμεσα στους δύο δήμους. Σημαντική διαφοροποίηση εντοπίστηκε στη διαχείριση των ειδικών διατροφικών αναγκών, καθώς μόνο ο Δήμος Χαλκιδέων προσαρμόζει τα γεύματα σε συγκεκριμένες διατροφικές απαιτήσεις, όπως μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι.

Η έρευνα κατέγραψε επίσης τις υποδομές των δομών. Στον Δήμο Λεβαδέων, τα γεύματα παρασκευάζονται στον 1ο Βρεφονηπιακό Σταθμό Λιβαδειάς και διανέμονται σε ειδικό χώρο επί της οδού Δωδεκανήσου. Στον Δήμο Χαλκιδέων, η προετοιμασία και η διανομή πραγματοποιούνται εντός της Δομής, η οποία πληροί όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές.

Η λειτουργία των δομών αξιολογήθηκε μέσα από τη συμμόρφωση με υγειονομικές διατάξεις και διαδικασίες ασφαλείας συντήρησης και διανομής τροφίμων. Και οι δύο δομές τηρούν βασικούς κανόνες υγιεινής.

Η συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και φορείς είναι επίσης ένα σημαντικό στοιχείο της λειτουργίας των δομών. Ο Δήμος Λεβαδέων εμφανίζει ευρύ δίκτυο συνεργασιών με φορείς όπως δομές υγείας, σχολεία, τοπικές αρχές, κέντρα κοινότητας, τοπικές επιχειρήσεις κ.λπ. Παράλληλα, ο Δήμος Χαλκιδέων παρόλη την ισχυρή συνεργασία του με φορείς δεν έχει αναπτύξει συνεργασία με ΜΚΟ, εθελοντικές ομάδες και τοπικές επιχειρήσεις.

Σχετικά με τη στελέχωση, ο Δήμος Λεβαδέων διαθέτει πέντε εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένων κοινωνικού λειτουργού, διοικητικού υπαλλήλου, μάγειρα, βοηθού μάγειρα και βοηθητικού προσωπικού. Στον Δήμο Χαλκιδέων, η στελέχωση είναι πιο περιορισμένη, καθώς αποτελείται, πλέον, από τρία άτομα (μάγειρα, βοηθό μάγειρα και βοηθητικό προσωπικό), αφού πρόσφατα υπήρξε μείωση προσωπικού λόγω παραίτησης της κοινωνικής λειτουργού.

Σημαντικές κρίνονται οι δράσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης των πολιτών από τις Δομές, όπως ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ., κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα) και ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς. Ωστόσο, καμία από τις δύο Δομές δεν αξιοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την ενημέρωση των πολιτών, το οποίο θα συνέβαλε στη μεγαλύτερη γνωστοποίηση των δράσεων και της λειτουργίας των από το ευρύ κοινό.

Τέλος, όσον αφορά τη δυνατότητα επέκτασης των υπηρεσιών, μόνο ο Δήμος Χαλκιδέων εξέφρασε την ανάγκη αύξησης προσωπικού και χρηματοδότησης, ώστε να επεκταθεί η λειτουργία του Συσσιτίου περισσότερες ημέρες και ώρες την εβδομάδα.

Εν κατακλείδι, η έρευνα ανέδειξε τόσο τις κοινές πρακτικές όσο και τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο δομών, προσφέροντας πολύτιμα δεδομένα για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

7.2. Συμπεράσματα ωφελούμενων ΔΠΒΑ

7.2.1. Συμπεράσματα ωφελούμενων των Κοινωνικών Παντοπωλείων

Μέσω της έρευνας αυτής αναδείχθηκε η σημασία των κοινωνικών παντοπωλείων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ως βασική υποστηρικτική δομή για τα άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και βρίσκονται σε κοινωνικό αποκλεισμό.

Οι ωφελούμενοι προέρχονται κυρίως από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, με τις γυναίκες και τους ηλικιωμένους να αποτελούν την πλειοψηφία. Η ανεργία και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες που ενισχύουν την ανάγκη προσφυγής σε τέτοιου είδους κοινωνικές δομές.

Επιπλέον, η συχνή χρήση των κοινωνικών παντοπωλείων αποδεικνύει την ανάγκη για διαρκή υποστήριξη των ωφελούμενων από αυτές τις υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα, οι Δομές αυτές αποτελούν πυλώνα για την κάλυψη βασικών αναγκών των ωφελούμενων, όπως η σίτιση και η προσωπική υγιεινή, που βρίσκονται στο επίκεντρο. Επίσης, παρά την υψηλή ικανοποίηση που εκφράζουν οι περισσότεροι ωφελούμενοι για την ποιότητα των προϊόντων και τη συμπεριφορά των εργαζομένων, υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που απαιτούν βελτίωση. Η έλλειψη προϊόντων αναδεικνύεται ως το μεγαλύτερο πρόβλημα, ενώ παρατηρούνται ελλείψεις στην ενημέρωση των πολιτών για τις διαθέσιμες υπηρεσίες.

Επιπροσθέτως, ένα σημαντικό ποσοστό ωφελούμενων θα επιθυμούσε πρόσβαση σε υγειονομική και ψυχολογική υποστήριξη. Η ζήτηση αυτή υποδηλώνει την ανάγκη για διεύρυνση των παροχών των κοινωνικών παντοπωλείων, ώστε να ανταποκρίνονται πληρέστερα στις σύνθετες κοινωνικές και προσωπικές ανάγκες των ωφελούμενων.

Συμπερασματικά, τα κοινωνικά παντοπωλεία αποτελούν ένα πολύτιμο εργαλείο κοινωνικής πολιτικής, όπως αποδεικνύεται τις απαντήσεις των ωφελούμενων αναφορικά με την κάλυψη των βασικών τους αναγκών και το γεγονός ότι οι Δομές αυτές αποπνέουν εμπιστοσύνη, ασφάλεια και θέτουν τα θεμέλια για την ομαλή τους κοινωνική ενσωμάτωση.

Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω παρεμβάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας τους. Η αύξηση των διαθέσιμων προϊόντων, η καλύτερη ενημέρωση των ωφελούμενων και η ενίσχυση πρόσθετων κοινωνικών υπηρεσιών μπορούν να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και τον κοινωνικό αντίκτυπο αυτών των δομών. Μέσα από στοχευμένες βελτιώσεις, τα κοινωνικά

παντοπωλεία μπορούν να συνεχίσουν να προσφέρουν ουσιαστική στήριξη σε όσους έχουν πραγματικά ανάγκη.

7.2.2. Συμπεράσματα ωφελούμενων Δομών Παροχής Συσσιτίων

Σύμφωνα με το προφίλ των ωφελούμενων των Δομών Παροχής Συσσιτίων, καθώς και τον βαθμό ικανοποίησής τους από τις παρεχόμενες υπηρεσίες παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των ωφελούμενων είναι άνδρες και άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, κυρίως άνω των 55 ετών. Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο, οι περισσότεροι έχουν ολοκληρώσει το δημοτικό σχολείο, ενώ υπάρχει και ένα σημαντικό ποσοστό που είτε δεν έχει λάβει καθόλου εκπαίδευση είτε έχει φτάσει μέχρι το γυμνάσιο ή το λύκειο.

Σε ότι αφορά την οικογενειακή κατάσταση, οι περισσότεροι ωφελούμενοι είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι, ενώ μικρότερα ποσοστά είναι παντρεμένοι ή χήροι. Η πλειοψηφία των ωφελούμενων είναι άνεργοι, γεγονός που εξηγεί σε μεγάλο βαθμό την ανάγκη τους για καθημερινή σίτιση από τη δομή. Ένα μικρότερο ποσοστό είναι συνταξιούχοι ή εργαζόμενοι, ενώ υπάρχουν και λίγοι φοιτητές ή άτομα από μονογονεϊκές οικογένειες.

Η δομή διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην κάλυψη των διατροφικών αναγκών των ωφελούμενων, καθώς η πλειοψηφία λαμβάνει γεύματα σε καθημερινή βάση και βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά σε αυτήν για τη σίτισή της. Οι περισσότεροι είναι ικανοποιημένοι από την ποιότητα και την ποσότητα των γευμάτων, με ελάχιστους να εκφράζουν ουδέτερη άποψη. Ωστόσο, καταγράφονται κάποιες δυσκολίες, κυρίως όσον αφορά την ποικιλία των γευμάτων, την επάρκεια των μερίδων και το ωράριο παραλαβής. Παρά τις μικρές αυτές προκλήσεις, οι ωφελούμενοι βρίσκουν τη διαδικασία παραλαβής των γευμάτων πολύ εύκολη και κατανοητή.

Η συμπεριφορά των υπαλλήλων της δομής αξιολογείται εξαιρετικά θετικά, καθώς όλοι οι ερωτηθέντες εξέφρασαν πολύ θετικές εντυπώσεις. Επιπλέον, η πλειοψηφία θεωρεί ότι η δομή είναι εύκολα προσβάσιμη και ότι η γενική λειτουργία της είναι αποτελεσματική. Το επίπεδο συνολικής ικανοποίησης από τις υπηρεσίες είναι υψηλό, με τους περισσότερους να δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι και ένα σημαντικό ποσοστό απλώς ικανοποιημένοι.

Αναφορικά με πιθανές βελτιώσεις, οι ωφελούμενοι πρότειναν την παροχή γευμάτων και το Σαββατοκύριακο, μεγαλύτερη ποικιλία στο φαγητό, καθώς και τη διάθεση ειδικών προϊόντων όπως ψάρι μία φορά την εβδομάδα. Επίσης, υπήρξαν αιτήματα για βοήθεια στην πληροφορική

και την τεχνολογία, καθώς και για την προσφορά προϊόντων υγιεινής και πρώτης ανάγκης. Ωστόσο, ένα μεγάλο ποσοστό δεν εξέφρασε συγκεκριμένες προτάσεις, γεγονός που μπορεί να υποδηλώνει γενική ικανοποίηση ή έλλειψη προσδοκιών για περαιτέρω βελτιώσεις.

Συνολικά, τα Κοινωνικά Συστήματα αποτελούν ένα κρίσιμο στήριγμα για τους ωφελούμενους, οι οποίοι βασίζονται σε αυτήν για την καθημερινή τους διατροφή. Παρότι καταγράφονται μικρές δυσκολίες και περιθώρια βελτίωσης, το επίπεδο ικανοποίησης είναι υψηλό, τόσο ως προς την ποιότητα των γευμάτων όσο και ως προς τη συμπεριφορά του προσωπικού και τη λειτουργία της δομής.

7.2.3. Συμπεράσματα ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα Κοινωνικά Φαρμακεία ανέδειξε τη σημαντική συμβολή τους στη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Η πλειονότητα των ωφελούμενων είναι άτομα αλβανικής υπηκοότητας, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 55-64 ετών. Παρατηρείται επίσης μια υπεροχή των γυναικών μεταξύ των ωφελούμενων, γεγονός που ενδέχεται να σχετίζεται με κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες. Το επίπεδο εκπαίδευσης των εξυπηρετούμενων είναι χαμηλό, καθώς δεν καταγράφονται τίτλοι ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης, κάτι που ενδέχεται να συνδέεται με μειωμένες ευκαιρίες απασχόλησης.

Αναφορικά με την επαγγελματική κατάσταση, η ανεργία πλήττει τη μισή σχεδόν κοινότητα των ωφελούμενων, ενώ σημαντικό ποσοστό είναι συνταξιούχοι. Η οικογενειακή κατάσταση δείχνει ότι η πλειονότητα είναι έγγαμοι, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη υποστήριξης όχι μόνο σε ατομικό αλλά και σε οικογενειακό επίπεδο.

Η συχνότητα επισκέψεων των ωφελούμενων στις Δομές είναι μηνιαία, ενώ η βασική ανάγκη που καλύπτεται αφορά τόσο συνταγογραφούμενα όσο και μη συνταγογραφούμενα φάρμακα. Παράλληλα, η φαρμακευτική συμβουλευτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη φροντίδα της υγείας τους. Ωστόσο, αναδεικνύεται ως κύριο πρόβλημα η έλλειψη φαρμάκων, με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων να το επισημαίνει ως σημαντική δυσκολία. Αντίθετα, η προσβασιμότητα και το ωράριο λειτουργίας δεν φαίνεται να δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα.

Η διαδικασία παραλαβής των φαρμάκων κρίνεται ιδιαίτερα εύκολη, γεγονός που ενισχύει την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των πολιτών. Ταυτόχρονα, η συμπεριφορά του προσωπικού

αξιολογείται ως ιδιαίτερα θετική, με την πλειοψηφία των ωφελούμενων να εκφράζει πολύ καλές εντυπώσεις.

Όσον αφορά τις πρόσθετες υπηρεσίες, παρατηρείται ενδιαφέρον για τη διάθεση βιταμινών και συμπληρωμάτων διατροφής, ενώ άλλες υπηρεσίες, όπως ψυχολογική υποστήριξη ή ενημέρωση για τη σωστή χρήση των φαρμάκων, δεν φαίνεται να αποτελούν προτεραιότητα για τους ωφελούμενους. Τέλος, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί τις Δομές εύκολα εντοπίσιμες, στοιχείο που αποδεικνύει ότι η τοποθεσία τους είναι λειτουργική για την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.

Συνολικά, η έρευνα καταδεικνύει τη συμβολή των Κοινωνικών Φαρμακείων στη στήριξη των οικονομικά αδύναμων πολιτών, προσφέροντας πρόσβαση σε φάρμακα και υπηρεσίες φροντίδας υγείας. Παρόλο που οι ωφελούμενοι εμφανίζονται ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες που λαμβάνουν, η έλλειψη φαρμάκων αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση, υποδεικνύοντας την ανάγκη για ενίσχυση των προμηθειών/δωρεών/χορηγιών. Η διατήρηση και επέκταση τέτοιων κοινωνικών δομών κρίνεται απαραίτητη για τη διασφάλιση της υγειονομικής προστασίας των πιο ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας.

Βιβλιογραφία

- Meulen, R., & Wright, K. (2010). The role of family solidarity: ethical and social issues. Ανάκτηση από <https://www.cesifo-group.de/DocDL/dicereport210-forum2.pdf>
- Prevet, V., & Μανιάτη, Α. (1979-1980). Πώς φτάσαμε στην οικονομική κρίση. Αθήνα: Σπύρος Ν. Γαλαίος.
- Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027», αρ. απόφασης C(2021)5617/29 Ιουλ 2021 (CCI2021EL16FFPA001).
- Η υπ' αριθμ. 114947 ΥΑ (ΦΕΚ Β 6132/01.12.2022) με τίτλο: «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
- Ο Ν.4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 137).
- Τα άρθρα 7 και 16 του ν.4445/2016 «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν.4387/2016 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'236).
- Το υπ' αριθμ. Υ1γ/Γ.Π/οίκ. 9420 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΑΔΑ: ΒΟΧΒΘ-ΝΞΨ) που αφορά τις ισχύουσες Υγειονομικές Διατάξεις.
- Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 (Ιούλιος 2022).
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ), Οδηγός εφαρμογής και λειτουργίας Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών – Επικαιροποιημένος (Μάιος 2023)

Λοιπές Πληροφορίες

- Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015», όπως ισχύει.
- Ο Ν.4074/2013 «Κύρωση της σύμβασης για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες και του προαιρετικού πρωτοκόλλου της σύμβασης για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες», όπως ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. 114947 ΥΑ (ΦΕΚ Β 6132/01.12.2022) με τίτλο: «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
- Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, Οδηγίες για τη λειτουργία των ΔΠΒΑ

Ηλεκτρονικές Πηγές

- Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (ΕΛΙΝΥΑΕ), elinyae.gr
- Εθνικό Τυπογραφείο, <https://et.gr/>
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Υ.Δ.Ε.Π.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας-Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» <https://www.stereaellada.gr/>
- Δίκτυο δομών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την Κοινωνική Συνοχή, <https://www.socialsterea.gr/>
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, <https://pste.gov.gr/>

- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), <https://www.statistics.gr/el/home>
- Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας – Δομή «ΓΕΦΥΡΑ», <https://www.gefyra.com.gr/>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την ισότητα και την ένταξη, παρουσιάζοντας στρατηγικές για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Ευρώπη, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/equality-and-inclusion_en
- Επίσημη ιστοσελίδα ΕΣΠΑ & Πρόσκληση υποβολής προτάσεων μέσω του ΕΣΠΑ <https://www.espa.gr/el/Pages/default.aspx> , ΕΣΠΑ - Πρόσκληση Προτάσεων
- Οι οδηγίες σχετικά με τις Απλουστευμένες Επιλογές Κόστους (ΑΕΚ) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:2021:200:TOC>

Παράρτημα: Ερωτηματολόγια Έρευνας

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

***Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας
Στερεάς Ελλάδας – Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»***

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

Λαμία, Ιανουάριος 2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ερωτηματολόγιο Υπευθύνου Έργου Κοινωνικού Παντοπωλείου στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

2. Στοιχεία Δομής

2.1. Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία

- Δικαιούχος.....
- Ονοματεπώνυμο Υπεύθυνου/ης.....
- Τηλέφωνο επικοινωνίας.....
- E-mail.....
- Διεύθυνση:.....
- Δήμος:.....

3. Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

3.1. Ποια κριτήρια λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των ωφελούμενων;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Επιλογή
1	Οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκή οικογένεια)	
2	Εισοδηματικά κριτήρια	
3	Προβλήματα υγείας	
4	Άνεργοι	
5	Άτομα με Αναπηρία	
6	Αριθμός εξαρτώμενων μελών στην οικογένεια	
7	Μετανάστες ή πρόσφυγες	
8	Ηλικιωμένοι χωρίς υποστήριξη	
9	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

3.2. Υπάρχει πρόσβαση για ΑμεΑ στο Κοινωνικό Παντοπωλείο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Παροχές Κοινωνικού Παντοπωλείου

4.1. Ποιες κατηγορίες προϊόντων παρέχονται στους ωφελούμενους;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Επιλογή
1	Τρόφιμα	
2	Είδη παντοπωλείου	
3	Είδη ατομικής υγιεινής	
4	Είδη ένδυσης/υπόδησης	
5	Παιχνίδια	
6	Είδη ψυχαγωγίας (CD-DVD, βιβλία κ.α.)	
7	Άλλο (αναφέρετε)	

4.2. Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι της υποδοχής και υποστήριξης που παρέχεται στους πολίτες;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

(0 Καθόλου, 1 Λίγο, 2 Αρκετά, 3 Πολύ, 4 Πάρα Πολύ)

A/A	Ερώτηση Αξιολόγησης	Βαθμολόγηση (0-4)				
		0	1	2	3	4
1	Σε ποιον βαθμό θεωρείτε ότι το κοινωνικό παντοπωλείο προάγει την κοινωνική αλληλεγγύη στους πολίτες;					
2	Σε ποιον βαθμό το κοινωνικό παντοπωλείο βοηθά τους πολίτες που αντιμετωπίζουν οικονομική δυσχέρεια;					
3	Σε ποιον βαθμό το κοινωνικό παντοπωλείο συμβάλλει στην κοινωνική ενσωμάτωση των ωφελούμενων;					
4	Σε ποιον βαθμό πραγματοποιούνται ενέργειες για την ενίσχυση της οικονομικής αυτονομίας των ωφελούμενων;					
5	Πόσο συχνά συνεργάζεται το κοινωνικό παντοπωλείο με άλλες κοινωνικές δομές και οργανισμούς;					
6	Σε ποιον βαθμό η βοήθεια που παρέχεται είναι βιώσιμη και διαρκής για τους ωφελούμενους;					
7	Λαμβάνονται πρωτοβουλίες για να ευαισθητοποιηθεί το κοινό και να ενισχυθεί η αλληλεγγύη;					

4.3. Υπάρχει κάποιος μηχανισμός αξιολόγησης των δράσεων του Κοινωνικού Παντοπωλείου;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

(0 Καθόλου, 1 Λίγο, 2 Αρκετά, 3 Πολύ, 4 Πάρα Πολύ)

Α/Α	Ερώτηση Αξιολόγησης	Βαθμολόγηση (0-4)				
		0	1	2	3	4
1	Σε περίπτωση που υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης της προόδου και της απόδοσης των δράσεων και της λειτουργίας του Κοινωνικού Παντοπωλείου, πόσο συχνά πραγματοποιείται η παρακολούθηση αυτή;					
2	Πόσο συχνά ενσωματώνονται σχόλια και ανατροφοδοτήσεις από τους ωφελούμενους ή άλλους φορείς για τη βελτίωση των δράσεων του Κοινωνικού Παντοπωλείου;					
3	Σε ποιον βαθμό ενθαρρύνεται η συμμετοχή των πολιτών και των εθελοντών στις δράσεις του Κοινωνικού Παντοπωλείου;					
4	Υπάρχει αξιολόγηση των κοινωνικών επιπτώσεων των δράσεων του Κοινωνικού Παντοπωλείου, όπως η μείωση της φτώχειας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής;					
5	Πόσο ευέλικτο είναι το Κοινωνικό Παντοπωλείο στο να ανταποκριθεί σε έκτακτες ανάγκες ή αυξημένη ζήτηση;					

5. Συνεργασία με Φορείς και Υπηρεσίες

5.1. Με ποιες άλλες δομές και υπηρεσίες συνεργάζεται το Κοινωνικό Παντοπωλείο;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

Α/Α	Δομή/Υπηρεσία	Επιλογή
1	Δομές Υγείας (Κέντρα Υγείας, Νοσοκομεία)	
2	Σχολεία	
3	Δήμοι και Τοπικές Αρχές	
4	Κέντρα Κοινότητας	
5	ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις)	
6	Εθελοντικές Ομάδες	
7	Τοπικές Επιχειρήσεις	
8	Ασφαλιστικά Ταμεία	
9	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	
10	Πολιτιστικοί και Αθλητικοί Σύλλογοι	
11	Δικαστικές Υπηρεσίες	
12	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

6. Στελέχωση και Αρμοδιότητες

6.1. Αναφέρετε τρεις βασικές αρμοδιότητες του Υπευθύνου του Κοινωνικού Παντοπωλείου;

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

6.2. Ποιος είναι ο ρόλος του βοηθητικού προσωπικού και πως υποστηρίζει τη λειτουργία της δομής; Είναι επαρκής ο αριθμός των εργαζομένων;

.....
.....
.....
.....

7. Προτάσεις Βελτίωσης

7.1. Ποιες δράσεις δημοσιότητας πραγματοποιούνται από τη Δομή;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Δράση Δημοσιότητας	Επιλογή
1	Χρήση πλατφορμών, όπως Facebook, Instagram κ.α, για την ενημέρωση των πολιτών	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
2	Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ., κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα)	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
3	Ανάρτηση ανακοινώσεων ή διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
4	Αποστολή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) σε ωφελούμενους	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
5	Διανομή φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις και τη λειτουργία της Δομής	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
6	Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

7	Συνεργασία με εθελοντές για την ενημέρωση των ωφελούμενων και της κοινότητας	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
8	Ύπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας για την ενημέρωση σχετικά με τη Δομή	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

7.2. Πως μπορούν να βελτιωθούν οι υπηρεσίες του Κοινωνικού Παντοπωλείου για να καλυφθούν περισσότερες ανάγκες;

.....

.....

.....

Ερωτηματολόγιο Ωφελούμενου Κοινωνικού Παντοπωλείου στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Α. Δημογραφικά Στοιχεία

1. Παρακαλώ συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία:

Δήμος Κατοικίας: .....

Δήμος Δομής: .....

Υψηκότητα: .....

2. Ποιο είναι το φύλο σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλο
- Δε θέλω να απαντήσω

3. Ποια είναι η ηλικία σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65 και άνω

4. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσής σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Δίχως εκπαίδευση
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση/ΙΕΚ
- Πτυχίο (ΑΕΙ/ΤΕΙ)
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό
- Άλλο: .....

5. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άγαμος /-η
- Έγγαμος /-η
- Διαζευγμένος /-η
- Σε διάσταση
- Χήρος /-α

6. Παρακαλούμε επιλέξτε την κατάσταση που σας περιγράφει καλύτερα την τρέχουσα περίοδο:

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνεργος /-η
- Εργαζόμενος /-η (μισθωτός /-η ή αυτοαπασχολούμενος /-η)
- Συνταξιούχος
- Μονογονεϊκή οικογένεια
- Φοιτητής /-τρια
- Άλλο:.....

Β. Ικανοποίηση Ωφελούμενου

1. Πόσο συχνά επισκέπτεστε το Κοινωνικό Παντοπωλείο;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Καθημερινά
- Μία φορά την εβδομάδα
- Δύο ή περισσότερες φορές την εβδομάδα
- Μία φορά το μήνα
- Σπάνια

2. Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες που καλύπτετε μέσω του Κοινωνικού Παντοπωλείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές)

- Τρόφιμα
- Καθαριστικά προϊόντα
- Είδη προσωπικής υγιεινής
- Βασικά είδη καθημερινής χρήσης
- Είδη ψυχαγωγίας (παιχνίδια κ.α.)
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

3. Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρονται;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ ικανοποιημένος /-η
- Ικανοποιημένος /-η
- Ουδέτερος /-η
- Μη ικανοποιημένος /-η

4. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζετε όταν χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Παντοπωλείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).
(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές).

- Έλλειψη προϊόντων
- Περιορισμένο ωράριο λειτουργίας
- Δυσκολία πρόσβασης στον χώρο
- Έλλειψη ενημέρωσης για τις υπηρεσίες
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

5. Πόσο συχνά θεωρείτε ότι το Κοινωνικό Παντοπωλείο καλύπτει τις ανάγκες σας σε τρόφιμα και άλλες βασικές ανάγκες;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πάντα
- Συνήθως
- Σπάνια
- Ποτέ

6. Η διαδικασία εγγραφής και παραλαβής προϊόντων είναι εύκολη και κατανοητή;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Ναι, πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Μέτρια
- Δύσκολη
- Πολύ δύσκολη

7. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από τη συμπεριφορά των υπαλλήλων/εθελοντών του Κοινωνικού Παντοπωλείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ θετικές
- Θετικές

- Ουδέτερες
- Αρνητικές
- Πολύ αρνητικές

8. Ποιες επιπλέον υπηρεσίες θα θέλατε να παρέχονται από το Κοινωνικό Παντοπωλείο;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Διανομή ρούχων
- Εκπαιδευτικά προγράμματα
- Υγειονομική φροντίδα
- Ψυχολογική υποστήριξη
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

9. Πόσο εύκολα εντοπίζετε το Κοινωνικό Παντοπωλείο στην περιοχή σας;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ εύκολα
- Εύκολα
- Μέτρια
- Δύσκολα
- Πολύ δύσκολα

10. Ποια είναι η γενική σας ικανοποίηση από τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Παντοπωλείου μέχρι τώρα;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ ικανοποιημένος /-η
- Ικανοποιημένος /-η
- Ουδέτερος /-η
- Μη ικανοποιημένος /-η

Ερωτηματολόγιο Υπευθύνου Έργου Κοινωνικού Φαρμακείου στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

1) Στοιχεία Δομής

1.1 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία

- Δικαιούχος.....
- Ονοματεπώνυμο Υπευθύνου.....
- Τηλέφωνο επικοινωνίας.....
- E-mail.....
- Διεύθυνση:.....
- Δήμος:.....

2) Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

2.1 Ποια κριτήρια λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των ωφελούμενων;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Επιλογή
1	Οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκή οικογένεια)	
2	Εισοδηματικά κριτήρια	
3	Προβλήματα υγείας	
4	Άνεργοι	
5	Άτομα με Αναπηρία	
6	Αριθμός εξαρτώμενων μελών στην οικογένεια	
7	Μετανάστες ή πρόσφυγες	
8	Ηλικιωμένοι χωρίς υποστήριξη	
9	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

3) Συνεργασία με Φορείς και Υπηρεσίες

3.1 Με ποιες άλλες δομές και υπηρεσίες συνεργάζεται το Κοινωνικό Φαρμακείο;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Δομή/Υπηρεσία	Επιλογή
1	Δομές Υγείας (Κέντρα Υγείας, Νοσοκομεία)	
2	Σχολεία	
3	Δήμοι και Τοπικές Αρχές	
4	Κέντρα Κοινότητας	
5	ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις)	
6	Εθελοντικές Ομάδες	
7	Τοπικές Επιχειρήσεις	
8	Ασφαλιστικά Ταμεία	
9	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	
10	Πολιτιστικοί και Αθλητικοί Σύλλογοι	
11	Δικαστικές Υπηρεσίες	
12	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

4) Παροχές Κοινωνικού Φαρμακείου

4.1 Ποιες κατηγορίες προϊόντων παρέχονται στους ωφελούμενους;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Επιλογή
1	Συνταγογραφούμενα φάρμακα	
2	Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα	
3	Φαρμακευτικό υλικό	
4	Παραφαρμακευτικά προϊόντα	
5	Άλλο (αναφέρετε)	

5) Υποδομές και Λειτουργία

5.1 Ποιος είναι ο απαιτούμενος εξοπλισμός για τη λειτουργία του Κοινωνικού Φαρμακείου;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Εξοπλισμός	Επιλογή
1	Χώρος & Επίπλωση	Ράφια	
		Ντουλάπες με κλειδαριά	
		Γραφείο	
		Καρέκλες	
2	Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	Ψυγείο	
		Υπολογιστής	
		Εκτυπωτής	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ – ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

		Σαρωτής (Scanner)	
		Σύνδεση στο Διαδίκτυο	
3	Φαρμακευτικός Εξοπλισμός	Ιατρικά εργαλεία (αν χρειάζονται)	
		Δοχεία για απόρριψη φαρμάκων	
4	Υλικά Καθημερινής Χρήσης	Αναλώσιμα γραφείου	
		Καθαριστικά υλικά	
5	Σύστημα Οργάνωσης	Λογισμικό καταγραφής φαρμάκων	
		Αρχειοθήκες	

5.2 Ποιες είναι οι προδιαγραφές (κτηριακές - εξοπλισμός) για την ασφαλή αποθήκευση φαρμάκων;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Προδιαγραφές	Επιλογή
1	Χώρος	Επαρκείς διαστάσεις	
		Διαχωρισμένοι χώροι	
		Καλός αερισμός	
2	Θερμοκρασία & Υγρασία	Σταθερή θερμοκρασία (15-25°C)	
		Υγρασία κάτω από 60%	
		Κλιματισμός και θέρμανση	
3	Φωτισμός	Επαρκής φυσικός και τεχνητός φωτισμός	
		Προστασία από UV ακτινοβολία	
4	Ασφάλεια	Συστήματα κλειδώματος	
		Σύστημα συναγερμού	
		Πυρασφάλεια	
5	Υγειονομικές Προδιαγραφές	Καθαριότητα	
		Μέριμνα για απαλλαγή από τρωκτικά - έντομα	
6	Εξοπλισμός Υποδομής	Ψυγείο με σύστημα σταθερής θερμοκρασίας	
		Ράφια μη απορροφητικά	
		Σύστημα εξαερισμού	

5.3 Υπάρχει πρόσβαση για ΑμεΑ στο Κοινωνικό Φαρμακείο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6) Στελέχωση και Διαχείριση

6.1 Πόσα άτομα εργάζονται στη δομή και ποιες είναι οι ειδικότητές τους;

.....

.....

.....

6.2 Υπάρχει ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού;

Ναι Όχι

7) Προτάσεις Βελτίωσης

7.1 Ποιες δράσεις δημοσιότητας πραγματοποιούνται από τη Δομή;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Δράση Δημοσιότητας	Επιλογή
1	Χρήση πλατφορμών, όπως Facebook, Instagram κ.α, για την ενημέρωση των πολιτών	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
2	Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ., κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα)	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
3	Ανάρτηση ανακοινώσεων ή διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
4	Αποστολή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) σε ωφελούμενους	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
5	Διανομή φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις και τη λειτουργία της Δομής	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
6	Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
7	Συνεργασία με εθελοντές για την ενημέρωση των ωφελούμενων και της κοινότητας	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
8	Υπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας για την ενημέρωση σχετικά με τη Δομή	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

7.2 Προτείνετε τρόπους βελτίωσης των υπηρεσιών του Κοινωνικού Φαρμακείου;

.....

.....

.....

.....

Ερωτηματολόγιο Ωφελούμενου Κοινωνικού Φαρμακείου στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Α. Δημογραφικά Στοιχεία

1. Παρακαλώ συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία:

Δήμος Κατοικίας: .....

Δήμος Δομής: .....

Υπηκοότητα: .....

2. Ποιο είναι το φύλο σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλο
- Δε θέλω να απαντήσω

3. Ποια είναι η ηλικία σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65 και άνω

4. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσής σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Δίχως εκπαίδευση
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση/ΙΕΚ
- Πτυχίο (ΑΕΙ/ΤΕΙ)
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό
- Άλλο: .....

5. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άγαμος /-η
- Έγγαμος /-η
- Διαζευγμένος /-η
- Σε διάσταση
- Χήρος /-α

6. Παρακαλούμε επιλέξτε την κατάσταση που σας περιγράφει καλύτερα την τρέχουσα περίοδο:

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνεργος /-η
- Εργαζόμενος /-η (μισθωτός /-η ή αυτοαπασχολούμενος /-η)
- Συνταξιούχος
- Μονογονεϊκή οικογένεια
- Φοιτητής /-τρια
- Άλλο:.....

B. Ικανοποίηση Ωφελούμενου

1. Πόσο συχνά επισκέπτεστε το Κοινωνικό Φαρμακείο;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Καθημερινά
- Μία φορά την εβδομάδα
- Δύο ή περισσότερες φορές την εβδομάδα
- Μία φορά το μήνα
- Σπάνια

2. Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες που καλύπτετε μέσω του Κοινωνικού Φαρμακείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές)

- Συνταγογραφούμενα φάρμακα
- Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα
- Συμβουλές για την υγεία και φαρμακευτική αγωγή
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

3. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζετε όταν χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Φαρμακείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές).

- Έλλειψη φαρμάκων
- Περιορισμένο ωράριο λειτουργίας
- Δυσκολία πρόσβασης στο Φαρμακείο
- Έλλειψη ενημέρωσης για τη διαθεσιμότητα φαρμάκων
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

4. Πόσο συχνά θεωρείτε ότι το Κοινωνικό Φαρμακείο καλύπτει τις ανάγκες σας σε φάρμακα;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πάντα
- Συνήθως
- Σπάνια
- Ποτέ

5. Η διαδικασία παραλαβής των φαρμάκων είναι εύκολη και κατανοητή;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Ναι, πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Μέτρια
- Δύσκολη
- Πολύ δύσκολη

6. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από τη συμπεριφορά των υπαλλήλων του Κοινωνικού Φαρμακείου;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ θετικές
- Θετικές
- Ουδέτερες
- Αρνητικές
- Πολύ αρνητικές

7. Ποιες επιπλέον υπηρεσίες θα θέλατε να παρέχονται από το Κοινωνικό Φαρμακείο;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Συμβουλές για την υγεία και πρόληψη
- Στήριξη για ψυχολογικά θέματα
- Ενημέρωση για τα φάρμακα και τη σωστή χρήση τους
- Διανομή άλλων ειδών (όπως βιταμίνες, συμπληρώματα διατροφής)
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

8. Πόσο εύκολα εντοπίζετε το Κοινωνικό Φαρμακείο στην περιοχή σας;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ εύκολα
- Εύκολα
- Μέτρια
- Δύσκολα
- Πολύ δύσκολα

9. Ποια είναι η γενική σας ικανοποίηση από τις υπηρεσίες του Κοινωνικού Φαρμακείου μέχρι τώρα;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ ικανοποιημένος /-η
- Ικανοποιημένος /-η
- Ουδέτερος /-η
- Μη ικανοποιημένος /-η

Ερωτηματολόγιο Υπευθύνου Έργου Δομής Παροχής Συσσιτίων στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

1) Στοιχεία Δομής

1.1 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία

- Δικαιούχος.....
- Ονοματεπώνυμο Υπευθύνου.....
- Τηλέφωνο επικοινωνίας.....
- E-mail.....
- Διεύθυνση:.....
- Δήμος:.....

2) Ωφελούμενοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

2.1 Ποια κριτήρια λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή των ωφελούμενων;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Κατηγορία	Επιλογή
1	Οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκή οικογένεια)	
2	Εισοδηματικά κριτήρια	
3	Προβλήματα υγείας	
4	Άνεργοι	
5	Άτομα με Αναπηρία	
6	Αριθμός εξαρτώμενων μελών στην οικογένεια	
7	Μετανάστες ή πρόσφυγες	
8	Ηλικιωμένοι χωρίς υποστήριξη	
9	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

2.2 Υπάρχει πρόσβαση για ΑμεΑ στη Δομή (ιδίως στον χώρο διανομής γευμάτων);

ΝΑΙ ΟΧΙ

3) Υπηρεσίες – Υποδομές – Λειτουργία Δομής

3.1 Ποια είναι η σύνθεση και η συχνότητα του γεύματος που παρέχεται στους ωφελούμενους;

Α. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ				
	Πρωινό	Μεσημεριανό	Βραδινό	Σνακ
Δευτέρα				
Τρίτη				
Τετάρτη				
Πέμπτη				
Παρασκευή				
Σάββατο				
Κυριακή				

Β. ΣΥΝΘΕΣΗ			
Πρωτεΐνη	Υδατάνθρακες	Λιπαρά	Φρούτα/Λαχανικά

3.2 Ποιες ημέρες και ώρες παρέχονται τα γεύματα;

.....

.....

.....

3.3 Υπάρχουν επιλογές για ωφελούμενους με ειδικές διατροφικές ανάγκες (π.χ. για χορτοφάγους, διαβητικούς);

.....

.....

.....

3.4 Σε ποιον χώρο πραγματοποιείται η παρασκευή και διανομή των γευμάτων;

.....

.....

3.5 Αναφορικά με την αξιολόγηση της λειτουργίας της Δομής και της τήρησης των υγειονομικών πρωτοκόλλων σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν.

(0 Καθόλου, 1 Λίγο, 2 Αρκετά, 3 Πολύ, 4 Πάρα Πολύ)

Α/Α	Ερώτηση Αξιολόγησης	Βαθμολόγηση (0-4)				
		0	1	2	3	4
1	Είναι οι χώροι σίτισης καθαροί και τηρούνται οι υγειονομικές διατάξεις σχετικά με την καθαριότητα και την απολύμανση;					
2	Πληρούν τις υγειονομικές προδιαγραφές οι συνθήκες αποθήκευσης των τροφίμων (π.χ., σωστή θερμοκρασία, επαρκής αερισμός, περιορισμός της υγρασίας);					
3	Τηρούνται οι απαραίτητες διαδικασίες και πρωτόκολλα για τον ασφαλή χειρισμό των τροφίμων (π.χ., χρήση γαντιών, σωστή προετοιμασία);					
4	Υπάρχουν καταρτισμένοι υπάλληλοι και εθελοντές που γνωρίζουν τις υγειονομικές διατάξεις και τις διαδικασίες ασφάλειας τροφίμων;					
5	Έχουν ελεγχθεί οι υγειονομικές διατάξεις και οι εγκαταστάσεις από αρμόδιες αρχές και υπάρχουν πιστοποιήσεις που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς;					
6	Σε ποιον βαθμό τηρείται το πρωτόκολλο σχετικά με την κατάλληλη επιλογή προμηθευτών τροφίμων σύμφωνα με τις υγειονομικές προδιαγραφές (π.χ., πιστοποιημένα προϊόντα, σύσταση προμηθευτών);					
7	Πόσο συχνά πραγματοποιούνται έλεγχοι και επιθεωρήσεις για τη συμμόρφωση με τις υγειονομικές διατάξεις;					

4) Συνεργασία με Φορείς και Υπηρεσίες

4.1 Με ποιες άλλες δομές και υπηρεσίες συνεργάζεται η Δομή;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

Α/Α	Δομή/Υπηρεσία	Επιλογή
1	Δομές Υγείας (Κέντρα Υγείας, Νοσοκομεία)	
2	Σχολεία	
3	Δήμοι και Τοπικές Αρχές	
4	Κέντρα Κοινότητας	
5	ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις)	

6	Εθελοντικές Ομάδες	
7	Τοπικές Επιχειρήσεις	
8	Ασφαλιστικά Ταμεία	
9	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	
10	Πολιτιστικοί και Αθλητικοί Σύλλογοι	
11	Δικαστικές Υπηρεσίες	
12	Άλλο (παρακαλούμε διευκρινίστε)	

5) Στελέχωση και Αρμοδιότητες

5.1 Αναφέρετε τον αριθμό του προσωπικού που απασχολείται στη Δομή και τις ειδικότητές του;

.....

.....

.....

6) Προτάσεις Βελτίωσης

6.1 Ποιες δράσεις δημοσιότητας πραγματοποιούνται από τη Δομή;

(Παρακαλούμε σημειώστε με ένα ✓ τις κατηγορίες που ισχύουν)

A/A	Δράση Δημοσιότητας	Επιλογή
1	Χρήση πλατφορμών, όπως Facebook, Instagram κ.α, για την ενημέρωση των πολιτών	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
2	Ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους (π.χ., κέντρα υγείας, δημοτικά καταστήματα)	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
3	Ανάρτηση ανακοινώσεων ή διενέργεια συνεντεύξεων σε τοπικά μέσα	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
4	Αποστολή ενημερωτικών δελτίων (newsletters) σε ωφελούμενους	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
5	Διανομή φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που περιλαμβάνουν τις δράσεις και τη λειτουργία της Δομής	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
6	Ενημέρωση μέσω συνεργασιών με άλλες οργανώσεις ή τοπικούς φορείς	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
7	Συνεργασία με εθελοντές για την ενημέρωση των ωφελούμενων και της κοινότητας	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
8	Υπαρξη ιστοσελίδας ή ειδικής πλατφόρμας για την ενημέρωση σχετικά με τη Δομή	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

6.2 Υπάρχει η δυνατότητα επέκτασης της λειτουργίας σε περισσότερες ημέρες ή/και περιοχές;

.....

.....

.....

.....

Ερωτηματολόγιο Ωφελούμενου Δομής Παροχής Συσσιτίων στο πλαίσιο διεξαγωγής Έρευνας Πεδίου σε Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Α. Δημογραφικά Στοιχεία

1. Παρακαλώ συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία:

Δήμος Κατοικίας: .....

Δήμος Δομής: .....

Υπηκοότητα: .....

2. Ποιο είναι το φύλο σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλο
- Δε θέλω να απαντήσω

3. Ποια είναι η ηλικία σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65 και άνω

4. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσής σας;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Δίχως εκπαίδευση
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση/ΙΕΚ
- Πτυχίο (ΑΕΙ/ΤΕΙ)
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό
- Άλλο: .....

5. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άγαμος /-η
- Έγγαμος /-η
- Διαζευγμένος /-η
- Σε διάσταση
- Χήρος /-α

6. Παρακαλούμε επιλέξτε την κατάσταση που σας περιγράφει καλύτερα την τρέχουσα περίοδο:

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Άνεργος /-η
- Εργαζόμενος /-η (μισθωτός /-η ή αυτοαπασχολούμενος /-η)
- Συνταξιούχος
- Μονογονεϊκή οικογένεια
- Φοιτητής /-τρια
- Άλλο:.....

B. Ικανοποίηση Ωφελούμενου

1. Πόσο συχνά λαμβάνετε γεύματα από τη Δομή;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Καθημερινά
- Μία φορά την εβδομάδα
- Δύο ή περισσότερες φορές την εβδομάδα
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

2. Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες που καλύπτετε μέσω της Δομής;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές).

- Γεύματα (πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό)
- Διατροφή ειδική για ιατρικούς λόγους
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

3. Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ποιότητα και την ποσότητα των γευμάτων που προσφέρονται;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ ικανοποιημένος /-η
- Ικανοποιημένος /-η
- Ουδέτερος /-η
- Μη ικανοποιημένος /-η

4. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζετε όταν χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες της Δομής;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).
(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία επιλογές).

- Δυσκολία στο ωράριο παραλαβής
- Έλλειψη επαρκών γευμάτων
- Έλλειψη ποικιλίας
- Δυσκολία πρόσβασης στον χώρο
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε):.....

5. Πόσο συχνά θεωρείτε ότι η Δομή καλύπτει τις ανάγκες σας σε γεύματα;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πάντα
- Συνήθως
- Σπάνια
- Ποτέ

6. Η διαδικασία παραλαβής των γευμάτων είναι εύκολη και κατανοητή;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Ναι, πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Μέτρια
- Δύσκολη
- Πολύ δύσκολη

7. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από τη συμπεριφορά των υπαλλήλων της Δομής;

(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ θετικές
- Θετικές
- Ουδέτερες
- Αρνητικές
- Πολύ αρνητικές

8. Πόσο εύκολα εντοπίζετε τη Δομή και τις υπηρεσίες του στην περιοχή σας;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ εύκολα
- Εύκολα
- Μέτρια
- Δύσκολα
- Πολύ δύσκολα

9. Ποια είναι η γενική σας ικανοποίηση από τις υπηρεσίες της Δομής μέχρι τώρα;
(Παρακαλώ συμπληρώστε τα κουτάκια βάζοντας ένα όπου ισχύει).

- Πολύ ικανοποιημένος /-η
- Ικανοποιημένος /-η
- Ουδέτερος /-η
- Μη ικανοποιημένος /-η

10. Αναφέρετε τις επιπλέον υπηρεσίες που θα θέλατε να παρέχονται από τη Δομή.

.....

.....

.....

.....

